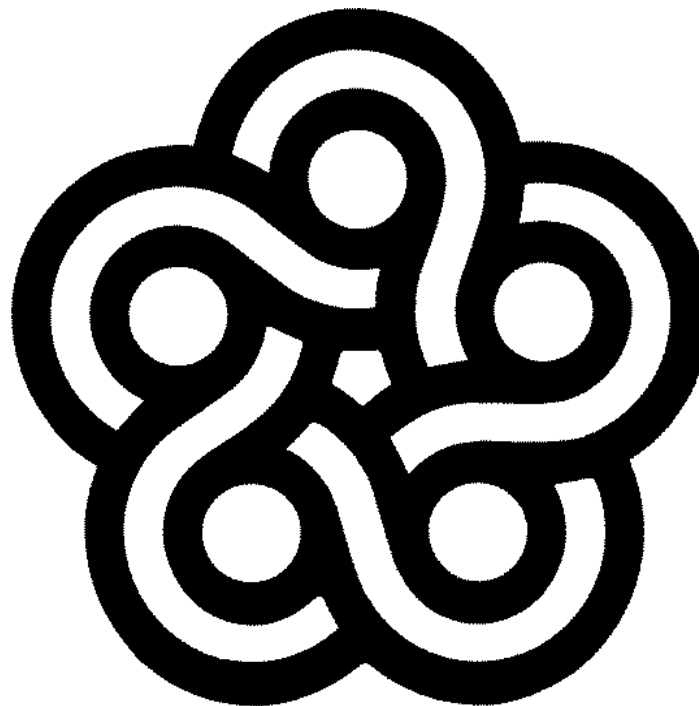

Rapport 2007 Mål 2008

Høgskolen i Hedmark

INNHold

INNLEDNING	s.3
1. RAPPORT FRA VIRKSOMHETSÅRET 2007	
a. Hovedmål 1	
i. Delmål 1.1	s.6
ii. Delmål 1.2	s.9
iii. Delmål 1.3	s.12
iv. Øvrige forhold som departementet ber om	s.14
b. Hovedmål 2	
i. Delmål 2.1	s.19
ii. Delmål 2.2	s.25
iii. Øvrige forhold som departementet ber om	s.26
c. Hovedmål 3	
i. Delmål 3.1	s.31
ii. Delmål 3.2	s.31
iii. Øvrige forhold som departementet ber om	s.34
d. Hovedmål 4	
i. Delmål 4.1	s.40
ii. Delmål 4.2	s.43
iii. Delmål 4.3	s.46
iv. Øvrige forhold som departementet ber om	s.53
Øvrig rapportering	
- aktivitetskrav	s.54
- erfaringer med risikostyring	s.55
- miljøledelse	s.55
- ledelseskommmentar til regnskap	s.56
- samarbeidsmidler for praksisunder-	
visning i helse- og sosialfagutd.	s.65
- tillegg fra tildelingsbrevet	s.66
2. MÅL FOR VIRKSOMHETSÅRET 2008	s. 68

Innledning

Høgskolen i Hedmark (HH) har gjennom strategisk plan 2005-2008 satt seg høye, langsiktige mål. I samarbeid med Høgskolen i Gjøvik og Høgskolen i Lillehammer har vi svart på en sentral regional utfordring gjennom at vi deltar i Prosjekt Innlandsuniversitetet, der også de to fylkeskommunene i Hedmark og Oppland og det lokale næringslivet er viktige samarbeidspartnere. Den sentrale motivasjonen for prosjektet er ønsket om å styrke innlandsbefolkningens kompetansenivå og forskningsinnsatsen. Den offentlige statistikken fra 2005 forteller at Innlandet er den regionen i landet som har den desidert laveste FoU-innsatsen, målt i totale FoU-utgifter. Hedmark ligger betydelig bak Oppland, og har det laveste beløpet per innbygger (kr 936) mot landsgjennomsnittet på kr 6500 (Norges Forskningsråd 2007: *Det norske forsknings- og innovasjonssystemet – statistikk og indikatorer*). På denne bakgrunnen er det derfor en gledelig utvikling at HH i 2007 har framgang både når det gjelder vitenskapelige publiseringer, formidlingsaktiviteter, beløp bevilget fra eksterne kilder til forskning og at vi lykkes med å rekruttere høyt kvalifisert personale.

Gjennom universitetsambisjonen har høgskolen fått mulighet til å utvikle mastergrader og igangsette oppbygging av PhD-programmer. Å rekruttere og beholde aktive vitenskapelig tilsatte er og blir en kjerneutfordring. I arbeidet med høgskolens studie- og forskningsprofil har vi lagt ned et betydelig arbeid med å profilere campusene og med å utvikle læringsmiljøet. Vi har lagt vekt på å bygge på den faglige styrken vi allerede har, for å skape enda mer robuste utdanninger og fagmiljøer slik at vi er godt kvalifiserte for å gi utdanninger også på høyere nivå. Vi er opptatt av sammenhengen i utdanningsløpene våre og har derfor satset på mastere som bygger på bachelor- og profesjonsutdanningene, og som samtidig kan bidra til å heve kompetansen på profesjonsutdanningskandidatene og styrke profesjonsforskningen (innenfor lærerutdanningene og sykepleierutdanning). Vi har også satset på å styrke de særlige utfordringene som ligger i vår region i forhold til Hedmark som landets største jord- og skogbruksfylke (skog- og utmarksfag, bioteknologi, landbruksfag), og som et fylke preget av mange små bedrifter og offentlig virksomhet.

Høgskolen har etablert mange nye bachelorutdanninger de siste årene. Som ledd i kvalitetsarbeidet har vi igangsatt et prosjekt kalt "Bachelor-i-fokus" der vi går gjennom programmene med særlig fokus på utfordringer innenfor internasjonalisering, styrking av studentaktiv forskning og kandidattenkingen (blant annet samhandling med samfunns- og arbeidsliv og arbeidsmuligheter). I 2007 er det også arbeidet med oppfølging av NOKUT-evalueringen av allmennlærerutdanningen og med reakkrediteringen av sykepleierutdanningen. Dessverre har vi eksempler på at det har vært vanskelig å følge opp gode forslag på grunn av budsjettsituasjonen, blant annet er praksiskostnadene innenfor lærerutdanningene en utfordring.

Vi er tilfredse med at vi i 2007 lyktes med å opprettholde den positive utviklingen i søkerinteresse som HH har opplevd siden 2005. Når det gjelder gjennomstrømning, har vi i 2007 satt i gang mange tiltak for å bedre den. Årets tall viser dessverre at vi fortsatt ligger under landsgjennomsnittet for de statlige høgskolene. Selv om vi har en framgang i fullføring målt etter studentenes individuelle utdanningsplaner, befinner vi oss i en nåsituasjon vi ikke kan si oss fornøyd med. Derfor intensiverer vi arbeidet med tiltak og med analysene av de ulike studietilbudene. I dette arbeidet har vi også oppmerksomhet mot desentraliserte utdanninger og nettbaserte studietilbud.

HHs bevilgningsfinansierte budsjett for 2007 var på kr 336,2 millioner. Innen eksternfinansiert virksomhet hadde høgskolen en omsetning på kr 41 millioner. Dette er den høyeste omsetning i høgskolens historie (kr 33,5 millioner i 2006). Samlet hadde vi en omsetning på kr 412,6 millioner i 2007, en økning på kr 36,6 millioner fra 2006. I løpet av de siste årene er kostnadsprofilen for høgskolen endret. Den relative andelen av kostnader rettet mot områdene lønn og husleie, har i perioden fra 2004 til 2007, økt fra henholdsvis 59% til 63% og fra 15% til 17% av totalbevilgningen. Videre har det, til tross for en nominell økning i budsjettene over tid, vist seg vanskelig å øke bevilgningene til kjernevirksomheten (undervisning, forskning og formidling), da de administrative kravene til virksomhetsstyring har økt sterkt. Innføringen av IKT-baserte administrative systemer driver opp ressursbruken på teknisk/administrative tjenester. Systemkostnadene, kompetanse- og kapasitetskravene er tunge kostnadsdrivere for virksomheten og spiser opp størstedelen av den nominelle veksten i budsjettet.

I 2007 har høgskolen hatt et særlig fokus på å bedre økonomistyringen. Arbeidet har vært organisert i et prosjekt med mandat: *Å øke kvaliteten og påliteligheten av økonomidata for internt og eksternt bruk*. Prosjektet har omfattet kartlegging av økonomiprosesser, avdekking av risikoområder og iverksetting av tiltak, videreutvikling av økonomi- og regnskapsrutiner, oppfølging og sanering av eksternfinansierte prosjekter, gjennomgang av innkjøpsområdet, kvalitetsheving av intern- og ekstern rapportering, og tilførsel av ny kompetanse gjennom ansettelse av en ny økonomidirektør og en ny regnskapssjef. Høgskolen har videre hatt en grundig gjennomgang av organiseringen på økonomiområdet. Dette har omfattet en evaluering av den samlede kompetansen og kapasiteten i økonomiteamet. Erfaringene, siden 1994, med en desentralisert organisering av økonomimedarbeiderne, er at denne gir utfordringer med tanke på å holde en høy og lik kvalitet i økonomistyringen i høgskolen. Høgskolestyret besluttet derfor i november 2007 å innføre en ny organisasjonsmodell der økonomidirektør fikk det fulle personal-, budsjett- og fagansvaret for alle økonomimedarbeiderne. Den nye organiseringen har lagt til rette for arbeidsdeling og spesialisering i økonomiteamet.

HH har videre gjennom de siste 1,5 år arbeidet med en ny organisering av den samlede administrasjonen, etter en matrisemodell. Hensikten med denne organisasjonsformen er å tilrettelegge for en bedre utnyttelse av den samlede administrative personalkompetansen og -kapasiteten, og å tilrettelegge for arbeidsdeling, spesialisering og kvalitetsutvikling på tvers av avdelingene. Fagdirektørene har i den nye modellen det gjennomgående faglige ansvar for sine områder. Mange medarbeidere er fortsatt fordelt mellom en fellesenhet (Elverum) og avdelingene, men det er i større grad foretatt et skille mellom oppgaver som primært løses ved avdeling ("førstelinjeoppgaver") og oppgaver som primært løses på institusjonsnivå/fellesenheten ("andrelinjeoppgaver"). Omorganiseringen har bidratt til å klargjøre oppgave- og ansvarsdelingen mellom dekaner og fagdirektører. I forkant av den beskrevne omorganiseringen, hadde høgskolen besluttet videreføringen av todelt ledelse på institusjonsnivå og innføringen av to prorektorfunksjoner (forskning og utdanning).

Høgskolen i Hedmark er den eneste høyere utdanningsinstitusjonen i et fylke med generelt lavt utdanningsnivå og svært liten FoU-innsats. Studentene som søker oss, er ikke bare unge tjueåringer, men også voksne som i et livslangt læringsperspektiv søker høyere utdanning. Vi har lang og god erfaring med såkalt desentralisert utdanning, men det har ikke vært mulig å fortsette med et høyt aktivitetsnivå her under de nåværende budsjettpremissene. De siste årene har vi som et alternativ utviklet samlingsbaserte utdanningstilbud som er nettstøttede. Dette

har vi hatt gode erfaringer med også innenfor profesjonsutdanningene (førskole- og allmennlærer).

I utviklingen av campusene har vi lagt stor vekt på samarbeid med vertskommuner og med lokalt samfunns- arbeids- og næringsliv. Vår strategi er å utvikle en klyngetenkning eller andre samarbeidsformer der våre fagmiljø og studenter lett kommer i kontakt med arbeids- og samfunnsnivå. På Hamar har det naturvitenskapelige fagmiljøet flyttet inn i Bio-huset sammen med mange bioteknologiske bedrifter. På øvingsarenaen for landbruk på Blæstad har det vært arbeidet for å utvikle et klyngefelleskap innenfor landbruk. I begge disse prosjektene er det også samarbeid både med kommuner og fylkeskommunen. På Elverum er det et tett samarbeid med kommunen og ulike aktører om en framtidig samlokalisering i nybygg på Terningen Arena under profilen folkehelse. På Rena samarbeider høghskolen, kommunen og forsvaret (Rena-leir) om et sivilt-militært utdanningscenter. På Evenstad samarbeides det tett med relevante næringsaktører innenfor skog- og utmarksfagene. Et nytt regionalt initiativ er et samarbeid mellom avdelingene på Rena og Evenstad om bioenergi, finansiert av midler fra DA-fondet fra regionrådet for Sør-Østerdalen. Gjennom den beskrevne måten å arbeide med campusene våre på foretar vi en spissing knyttet til utvikling av studie- og forskningsprofil og vi utvikler samtidig det regionale samarbeidet. Dette skaper nye muligheter for utdanningstilbud (også etter- og videreutdanning) og for FoU-arbeid.

Høghskolen bidrar gjennom sin virksomhet til å løse flere av de nasjonale hovedutfordringene (jf. statsbudsjettdokumentet). Vi har alt nevnt en høy andel voksne studenter som er betydningsfullt i forhold til livslang læring. I den sammenhengen kan vi også nevne den omfattende eksternfinansierte virksomheten som i høy grad springer ut av behovene for kompetanseutvikling i arbeidslivet. Som et bidrag til Barnehageløftet har vi påtatt oss oppgaver med å utvikle kompetansegivende etterutdanning (i pedagogisk utviklingsarbeid og barnehageledelse) på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet og Fylkesmannen. Begge disse tilbudene går desentralisert (i Valdres og i Nord-Gudbrandsdalen). Det hører med til bildet at HH hadde den sterkeste økningen nasjonalt til førskolelærerutdanningen i 2007, og at vi ytterligere styrket utdanningstilbudet gjennom å omdisponere 35 plasser slik at vi kunne tilby flere studieplass. Høghskolen har videre bidratt til tidlig innsats for tospråklige minoritetsbarn gjennom å arbeide aktivt med kvalifiseringen av tospråklige lærere og førskolelærere gjennom egne bachelorutdanninger, FoU-arbeid og etter- og videreutdanning. Også i oppfølgingen av Kunnskapsløftet har høghskolen en betydelig aktivitet både i forhold til etter- og videreutdanning og i forhold til forskning. Vi er blant annet med i forskerteamet som gjennom Utdanningsdirektoratets prosjekt følger implementeringen av den nye planen.

Høghskolen rustet seg for å finne sin plass i et høyere utdannings- og forskningssystem som i stadig større grad blir internasjonalt. Vi erkjenner at det er mange utfordringer som ligger foran oss, blant annet i å lykkes enda bedre med å koble studentutvekslingen til de institusjonene der fagfolkene våre har forsknings- og utdanningssamarbeid. I det videre arbeid vil vi bygge på flere gode eksempler vi har på at nettopp slike koblinger kan bli vellykkede. Innenfor nord-sør-samarbeidet har vi for eksempel i 2007 bidratt til gjenoppbygging av sykepleieutdanning i Banda Ache i Indonesia. Hit har både faglærere og studenter reist. Samarbeidet med ulike institusjoner i Namibia er et annet godt eksempel. Namibia og befolkningen i Hedmark har lange samarbeidstradisjoner gjennom Namibia-foreningen i Elverum. Dette har hjupet høghskolen til å få et utstrakt samarbeid som i 2007 blant annet har involvert praksis for allmennlærer-, førskolelærer- og sykepleiestudenter, kompetanseutvikling innenfor lese- og skriveopplæring og entrepenørskap og FoU i samarbeid mellom forskere i Namibia og ved høghskolen.

RAPPORT FRA VIRKSOMHETSÅRET 2007

Hovedmål 1

Høgskolene skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innen forskning, faglig og kunstnerlig utviklingsarbeid og erfaringskunnskap

Delmål 1.1

Høgskolene skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov

Vurdering av måloppnåelse (1.1)

Innretningen av studieprogrammet og av de enkelte studiene er sammen med det å ha høyt kvalifisert personale og god dialog med eksterne samarbeidspartnere sentrale virkemidler for å lykkes med å utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov. I høgskolens strategiske plan for perioden 2005-2008 er ”målrettet studieutvikling” ett av de strategiske målene. I 2007 har vi arbeidet med å gjøre utviklingen av studieprogrammet mer strategisk og med enda sterkere ledelses- og styreforankring. Fra 1.8.07 har høgskolen en egen prorektor for utdanning som sammen med studiedirektøren har et særlig ansvar. Det er videre arbeidet etter et årshjul der både høgskolens ledergruppe og styre kommer tidligere inn i prosessen og dermed lettere kan styre utviklingen. Helheten i programmet og hvert studium vurderes ut fra: *avdelingenes studie- og forskningsprofil* (jf. de tidligere gjennomførte campusprosjektene), *påbygningsmuligheter* (dvs. skape sammenheng mellom bachelor-, mastergrads- og framtidige PhD-løp og mellom årsstudier og bachelorprogram) og *samfunnsbehov*. I forhold til det siste punktet står utviklingen både av høgskolens profesjonsutdanninger og av studietilbud som dekker regionale behov, sterkt. Høgskolestyret har vedtatt et sett kriterier som utgjør det konkrete arbeidsgrunnlaget for avdelingenes arbeid. Der heter det:

- a) Studieprogrammet skal være forankret i høgskolens strategiske plan og føringene i statlige dokument som det årlige tildelingsbrev (institusjonsperspektivet)
- b) Studieprogrammet skal ivareta avdelingens faglige profil
- c) Studieprogrammet skal ivareta utdanningsbehov nasjonalt og regionalt, herunder vurderes eventuelle fleksible/desentrale tilbud
- d) Det skal foretas en vurdering av behovet for studiet
- e) Internasjonalisering vurderes som element i studieutviklingen
- f) Avdelingen skal ha den nødvendige faglige kompetanse til å gjennomføre studieprogrammet, jf. forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høgskoler, og avdelingene skal ha en kompetanseutviklingsplan

g) Bare *en* avdeling skal være ansvarlig forvalter av et studium.

Ved etablering av nye studier har studieutvalg brukt kriteriene i sitt forberedende arbeid for styret. Styret har understreket at fagmiljøets kompetanse og FoU-aktiviteter og studienes mål og målgrupper (tilknytning til arbeidslivet) i sterkere grad skal integreres i vurderingen. Når det gjelder eksisterende studieplaner, har studieutvalget i 2007 hatt en kvalitetssikrende funksjon. Blant annet har utvalget påsett at alle studier beskriver hvordan de bidrar til å utvikle studentenes informasjonskompetanse. 2007 har også vært preget av systematisk oppfølging av to av høgskolens sentrale profesjonsutdanninger, NOKUT-akkrediteringen av sykepleie og NOKUT-evalueringen av allmennlærerutdanningen. I tillegg til den innsatsen som er gjort for disse studiene spesielt, er det tatt ledelsesgrep for å utnytte erfaringene som er høstet, også for andre studieprogram ved høgskolen.

I kjølvannet av campusprosjektene har avdelingene utviklet samarbeid med eksterne partnere tilpasset sin studie- og forskningsprofil. Dette gjelder både for profesjonsstudiene og for de øvrige studiene. Høgskolen har videre etablert, eller er i ferd med å etablere, klyngefelleskap på flere av campusene. Klyngene består av faglig ansatte, studenter og relevant nærings- og arbeidsliv (for eksempel bioteknologi og landbruk på Hamar, folkehelse på Elverum). For studier der dette ikke er så lett å få til (for eksempel bachelor i strategisk kommunikasjon og bachelor i digital medieproduksjon på Rena) er det utviklet relevante alternativer som praksisordninger som integrert del av studiene. Ved ØSIR har man også gjennom prosjektet "Kunnskap-Akademia-Næringsliv" skapt ulike møteplasser mellom studenter og næringsliv (delvis VRI-finansiert). Andre eksempler er lærerutdanningene som styrker samarbeidet med skoleeier og praksiskoler (oppfølging av NOKUT-evalueringen), og sykepleierutdanningen som i 2007 blant annet har fått mulighet til samarbeid med undervisningssykehjem. Tre lokale sykehjem har fått denne statusen i samarbeid med høgskolen.

Med grep og tiltak som de som er beskrevet, mener vi at vi nå i større grad enn før vil lykkes med å legge rammer som skal ivareta at høgskolen utdanner kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov. Vi erkjenner imidlertid at vi befinner oss i en kontinuerlig utviklingsprosess, også fordi målet vi streber mot er høyt. Vi har derfor allerede gjort endringer for 2008 som vi mener vil føre til ytterligere kvalitetsheving. Høgskolestyret har vedtatt mandat for et nytt utdanningsutvalg, ledet av prorektor for utdanning, der strategiske og kvalitetssikrende oppgaver på tvers av høgskolens ulike studier er styrket. Utvalget får et underutvalg, studieplanutvalget, som er organisert slik at de aktuelle fagmiljøene kan involveres. Dermed fremmes en tettere dialog om kvalitetssikring av den enkelte studieplanen. Styret har også vedtatt en ny prosess for studieprogramarbeidet, der det institusjonelle, strategiske grepet er gjort enda tydeligere. Blant annet skal nå en planskisse for nye studier godkjennes i høgskolens strategiske ledergruppe før arbeidet i de enkelte fagmiljøene eventuelt kan settes i gang. Rektoratet har videre tatt initiativ til prosjektet "Bachelor-i-fokus" der det i 2008 vil bli foretatt en gjennomgang av høgskolens bachelorprogram. Tre sentrale fokuspunkt er studentaktiv forskning, internasjonalisering og kandidattenkingen, jf. sentrale utfordringer i *St.meld.nr. 7 (2007-2008): Statusrapport for Kvalitetsreformen i høyere utdanning*.

TABELLER – RESULTATINDIKATORER TIL DELMÅL 1.1

1. Antall primærsøkere pr. studieplass

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
1,17	1,44	1,49	1,44	1,47

Faktisk resultat var noe lavere enn det forventede resultatmålet for 2007 som var på 1,47. Forskjellen fra 2006 er likevel ubetydelig. Det som har vært viktig for høgsolen, er å holde på den store oppgangen man fikk fra 2004 til 2005. Vår vurdering er at det har vi maktet. Søkertallene for de tre foregående årene viser en tydelig oppgang, særlig interessant er økningen fra 2004 til 2005. Høgsolen i Hedmark var dette året den høgsolen som hadde den største økningen i søkere. På denne bakgrunn er det interessant å se at søkningen i 2006 viste en økning i antall primærsøkere pr. studieplass selv om søkertallet gikk noe ned – dette må sees i sammenheng med antall utlyste studieplasser var noe lavere, fra 1263 til 1189. I 2007 var antall utlyste studieplasser 1283, men antall primærsøkere pr. studieplass gikk noe ned.

2. Antall uteksaminerte kandidater fordelt på utvalgte områder

Resultat					Resultatmål 2007
	2004	2005	2006	2007	
Allmenn	187	158	169	149	120
Førskole	66	90	76	92	75
Sykepleier	177	126	176	161	150

Resultatmålet for 2007 ble bedre enn forventet. Det kan ha sammenheng med at vi begynner å se resultatene av en bedre oppfølging av studentene. Når den samlede studiepoengproduksjon (se nedenfor) likevel går ned – til tross for en økning i antall registrerte studenter – kan det bety at etterslepet øker og at en større andel står til rest med relativt få studiepoeng for å bli kandidat. Eksempelvis var det i 2007 103 av 299 opptatte allmennlærerstudenter som faktisk fullførte på normert studietid.

Kandidattallene er høyere enn forutsetningen om fullføring på normert tid skulle tilsi, det vil si forholdet mellom antall opptatte studenter og dem som fullførte på normert tid. Forklaringen på dette er at man har et relativt stort etterslep av studenter som bruker lengre tid på studiene. Dette etterslepet vil man for så vidt ha så lenge fullføringsprosenten er lav og slik likevel sikre en viss kandidatproduksjon. Det kan være mange grunner til at fullføringsprosenten er lav, og det blir en viktig oppgave å analysere tilgjengelige data for å klarlegge hva som ligger bak, dernest identifisere relevante tiltak som kan iverksettes. For Avdeling LUNA vil det være særlig relevant å se på allmennlærerutdanningen nettopp fordi den nylig er evaluert av NOKUT og fordi avdelingen har utarbeidet en egen tiltaksplan –

innrapportert til KD – som skal danne hovedgrunnlaget for en egen rapport som skal avgis våren 2008.

Delmål 1.2

***Høgskolene skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer
Som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømning***

Vurdering av måloppnåelse (1.2)

Læringsmiljø

Ett av høgskolens strategiske mål for 2005-2008 er ”Inspirerende læringsmiljø på attraktive campus”. Både høgskolens læringsmiljøutvalg og hver avdeling arbeider målrettet med utfordringen og søker, i samarbeid med studentene, samskipnaden, vertskommuner og andre partnere, å utvikle det helhetlige læringsmiljøet. Nye studenter møter godt organiserte introduksjonsuker med fokus på å komme i gang med selve studieinnholdet og utnytting av høgskolebiblioteket umiddelbart. Samtidig legges det til rette for ulike typer sosialt samvær. Den studentorganiserte fadderordningen er ett viktig tiltak i den forbindelse. Siden campusene ved HH er oversiktlige i størrelse, gir det gode muligheter til å bygge relasjoner mellom studenter og ulike grupper ansatte.

Gjennom kvalitetssystemet har vi både evalueringer og avviksrapportering som brukes systematisk i arbeidet med læringsmiljøet. På hvert fagstudium gjennomføres underveisevalueringer der hensikten er å utvikle det konkrete læringsmiljøet knyttet til hvert studium. I 2007 er gjennomføringsprosedyrene endret slik at også den som har studielederfunksjon/instituttleder får tilgang til informasjonen fra evalueringen. Hver avdeling velger i tillegg ut enkeltstudier der det gjennomføres mer omfattende semesterevalueringer. Læringsmiljøutvalget har ansvaret for å gjennomføre og evaluere den årlige tilfredshetsundersøkelsen, som omfatter faglige, sosiale og fysiske forhold samt spørsmål knyttet til service og informasjon. Resultatene brukes aktivt til å bedre læringsmiljø og studiekvalitet ved at avdelingene, samskipnaden og Studentorganisasjonen i Hedmark får tilgang til de resultatene som er relevante for deres arbeid. Hver avdeling må utarbeide en tiltaksplan ut ifra undersøkelsen. Resultatene av arbeidet med tiltakene presenteres i kvalitetsrapporten og på den årlige interne kvalitetskonferansen. I 2007 gav 73 % av dem som svarte, uttrykk for at de var tilfredse. Svarprosenten var lav, slik at det er usikkerhet knyttet til informasjonen vi får. Erfaringene så langt viser imidlertid at tilfredshetsundersøkelsen stimulerer til ulike tiltak som kan bedre miljøet – alt fra kantinetilbud til hvordan studentene blir møtt av vitenskapelig og administrativt ansatte. I 2008-undersøkelsen går vi nye veier for å motivere studentene til å svare.

Høgskolen har flere samlings- og nettstøttede studietilbud som vi også retter særlig oppmerksomhet mot. På HI er det for eksempel satt i gang et e-læringsprosjekt. I 2008 styrker vi oppmerksomheten mot disse studentene både i tilfredshetsundersøkelsen, men også gjennom utdanningsutvalget og gjennom styrking av studieseksjonen.

Undervisnings- og vurderingsformer (faglig innhold og læringsutbytte)

Gjennom opprettingen av stillingen som prorektor for utdanning og det nye utdanningsutvalget har høgskolen i 2007 styrket grunnlaget også for å arbeide strategisk med høgskolepedagogiske spørsmål. Selv om det også tidligere er lagt ned betydelig arbeid (blant annet kurstilbud, utviklingsarbeid og samarbeid med høgskolene i Gjøvik og på Lillehammer), ligger forholdene nå bedre til rette for at vi får arbeidet systematisk med disse spørsmålene på tvers av høgskolens ulike fagmiljøer. Dette vil bidra ikke bare til erfaringsutveksling, men også til et mer systematisk arbeid med kvalitet. Som et ledd i prosjektet "Bachelor-i-fokus" ser rektoratet i 2008 også nærmere på de faktiske undervisnings- og vurderingsformer som brukes i høgskolens bachelorprogram. Disse erfaringene vil utnyttes i det kommende høgskolepedagogiske arbeidet.

Gjennomstrømning

Høgskolen har utfordringer på flere av studietilbudene når det gjelder gjennomstrømning. Dette tar vi alvorlig. Vi har gjennomført mange ulike tiltak i 2007. Det er tiltak som vi håper vil få effekt over tid. Søkelyset har vært rettet mot særlig utvalgte studier. Gjennom nasjonale undersøkelser foreligger det kunnskap om hvorfor studentene slutter. Flere av disse forholdene spiller også inn ved HH. Likevel har vi behov for interne prosjekter for å avdekke institusjonsspesifikke forhold. Gjennomstrømning var ett av temaene på den interne kvalitetskonferansen våren 2007. Her så vi særlig på det første studieåret og bruken av de individuelle utdanningsplanene som et redskap for å følge opp studenter med betydelig etterslep i forhold til avtalt progresjon. Eksempler på tiltak som er gjennomført, er henvendelse til alle studenter ved allmennlærer- og førskolelærerutdanningen som ikke følger normert program, individuelle samtaler om studieprogresjon for studenter med større avvik fra normert program og for noen studenter: veiledning ut av studiet. Andre eksempler er knyttet til arbeid med bacheloroppgaven. Ved avdeling for skog- og utmarksfag viste analysen som ble gjort av gjennomstrømningen, at denne oppgaven var en stor utfordring. Her er studieplanene nå endret, slik at arbeidet med bacheloroppgaven begynner tidligere og blir en enda mer integrert del av studiet. I arbeidet med sykepleieutdanningen har man blant annet etablert temagrupper, som ledes av spesielt godt kvalifiserte faglærere, for å sikre kontinuitet og progresjon gjennom alle tre studieårene. Også her har man sett på arbeidet med bacheloroppgaven spesielt og utarbeidet nye arbeidsmåter.

TABELLER – RESULTATINDIKATORER TIL DELMÅL 1.2

1. Nye studiepoeng per egenfinansiert student per år

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
42,1	41,7	45,1	41,95	42,0

Dette gir et snitt på 41,95, noe som er en relativt stor nedgang fra 2007 til tross for økningen i studenttallet. Tallet bekrefter de vurderinger som ble gjort i 2007, og at systematisk oppfølging av studentene er svært viktig. Ser man på landsgjennomsnittet for statlige høgskoler, er det i 2007 på 44,5. Det er en svak nedgang fra 2006 da tallet var 45. Høgskolens tall ligger noe under landsgjennomsnittet.

En viss overtallighet i forhold til måltall har vært vurdert som nødvendig for å sikre produksjonen. Høgskolen hadde i 2007 4198 registrerte studenter og den samlede studiepoengproduksjonen var 2935,3 (omregnet til 60-poengsenheter). Ved lav overtallighet er det svært viktig at studiepoengproduksjonen pr. student må øke. Gitt omtrent dagens studiepoengproduksjon, må vi ha det samme forholdet mellom måltall og overtallighet. Dersom vi øker gjennomstrømningen, vil dette på sikt redusere etterslepet og vil slik sett ikke ha noen innvirkning – på mellomlang sikt – på studiepoengproduksjonen. Likevel vil det være nødvendig å vurdere de store profesjonsutdanningene i lys av denne problemstillingen.

2. Studenter per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
23	23,6	25,2	21,9	25,0

Dette tallet har vist en klart økende tendens de siste tre årene, noe som uttrykker en høyere grad av produktivitet tatt i betraktning at det ikke har vært noen vesentlig reduksjon i studenttallet. Selv med en mindre studentreduksjon i 2007, vurderer høgskolen det slik at det ikke er rimelig å anta en fortsatt stigning, men heller en stabilisering. Først vesentlige svingninger i studenttallet vil kunne føre til endringer, - som på sin side kan reguleres av noe økt behov knyttet til oppfølging av evalueringen av en stor profesjonsutdanning som allmennlærerutdanningen. Resultatet for 2007 ble derfor vurdert til det samme som for 2006. Imidlertid viser det faktiske tall en nedgang, noe som henger sammen med et økt antall fagansatte – fra 235,9 i 2006 til 263 i 2007. En stor del av disse er midlertidige og vikarer.

3. Grad av studenttilfredshet

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
			73%	65%

Dette er en egenformulert resultatindikator og er knyttet til høgskolens studenttilfredsundersøkelse. Denne ble første gang gjennomført i 2006 og er siden da bearbeidet kraftig med sikte på å få aktuelle og reliable informasjoner. Undersøkelsen er forankret i læringsmiljøutvalget, og den er en viktig indikator på om vi lykkes med å skape et godt læringsmiljø – og dermed studiekvalitet – for studentene. Vi har ikke data for de foregående tre årene og dermed ikke noe sammenligningsgrunnlag. Vårt anslag på graden av studenttilfredshet ble derfor satt til 65%. Ved en gjennomgang av tallene for 2007, kunne graden av tilfredshet vurderes til 73%, et resultat som høgskolen er tilfreds med, men som vi likevel vil arbeide for å få ytterligere opp. Systematisk tilbakemelding til studentene i forhold til tiltak som igangsettes som følge av undersøkelsen, er viktig i dette arbeidet.

Delmål 1.3

Høgskolene skal ha internasjonalt utdanningssamarbeid av høy kvalitet, som både bidrar til økt utdanningskvalitet og sikrer kvalifiserte kandidater til samfunns- og næringsliv

Vurdering av måloppnåelse (1.3)

Internasjonalt utdanningssamarbeid som bidrar til økt utdanningskvalitet

Høgskolen har en lang rekke samarbeidsavtaler og samarbeidsprosjekter med høyere utdanningsinstitusjoner i andre land. Antallet utveklingsstudenter har vist en pen økning. Høgskolen har samarbeid både innenfor Nordplus- og EU-støttede nettverk. Det største EU-prosjektet er *Consumer Citizenship Network*, Erasmus 3 (2006-2009). Dette tverrfaglige tematiske nettverket med fokus på bærekraftlig utvikling og forbruk og global solidaritet ledes av HH og har medlemmer fra 123 institusjoner i 37 land i tillegg til UNESCO, UNEP og internasjonale medborger- og forbrukerorganisasjoner. Gjennom UNISKA-samarbeidet (Interreg) har høgskolen utviklet flere studietilbud sammen med Karlstads universitet; master i offentlig administrasjon og i innovasjon og et studietilbud i flerkulturalitet for ulike yrkesgrupper. Høgskolen har også samarbeid med flere utviklingsland. Her samarbeider vi også ofte med frivillige organisasjoner og offentlige myndigheter. I 2007 har høgskolen blant annet bidratt til gjenoppbygging av utdanningsinstitusjoner i Eritrea (lærerutdanning) og i Banda Ache i Indonesia (sykepleierutdanning). Videre har vi sendt førskolelærer-, allmennlærer- og sykepleierstudenter til praksisperioder i Namibia og Indonesia, samarbeidet med University of Namibia om forskning og et masterstudium i lesing og skriving for namibiske lærerutdannere (Ongadiwa College) og om entreprenørskap i skoleverket. Høgskolen har også et eget bachelorstudium i globalisering med internasjonalt semester. Høgskolen har etablert et studium i norsk språk og kultur for internasjonale studenter (60 studiepoeng) og flere engelskspråklige tilbud, blant annet *Norwegian Society and Culture* (30 studiepoeng) og *Master in Applied Ecology* (120 studiepoeng). I 2007 er det også etablert eller videreutviklet samarbeid med flere institusjoner i Nord-Amerika, både USA (bl.a. digital medieproduksjon) og Canada (realfagsdidaktikk, flerkulturelle spørsmål).

Gjennom en lengre periode er det arbeidet for å stimulere internasjonalisering ved høgskolens studier og forskningsinnsats. I 2007 er det tatt initiativ til flere endringer som vi mener skal bidra til å styrke det internasjonale arbeidet ytterligere. Tidligere hadde høgskolen et eget internasjonalt kontor. Nå er den internasjonale rådgiveren knyttet til studiedirektøren. Rådgiveren får et tydeligere ansvar for å koordinere arbeid som gjøres på avdelingene. Rektoratet har i høstsemesteret arbeidet med å styrke de strategiske sidene, blant annet gjennom å forankre arbeidet tydeligere i høgskolens strategiske ledergruppe, og gjennom styrking av internasjonaliseringsaspektet i mandatene både til utdannings-, FoU- og læringsmiljøutvalgene. Internasjonalisering er også ett av temaene i gjennomgangen av bachelorprogrammene i 2008 ("Bachelor-i-fokus"). Viktige strategiske utfordringer er hvilke samarbeidspartnere vi skal satse på, hvordan vi i høyere grad skal få koblet studentutveksling med det vitenskapelige personalets internasjonale samarbeidsnettverk, og hvordan vi som institusjon skal arbeide med den såkalte "internasjonalisering hjemme" (inkludert utvikling av de engelske hjemmesidene våre og kvalitetsarbeid rettet mot fremmedspråklige studietilbud).

TABELLER – RESULTATINDIKATORER TIL DELMÅL 1.3

1. Antall utvekslingsstudenter (ut/innreisende)

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
56	73	86	148	95

Tallet har vært klart økende de siste tre årene, og høgsolen vurderte det slik at det var grunnlag for en ytterligere økning i 2007. Denne økningen ble vurdert til 10%. Det faktiske resultat overstiger langt den antatte økning. Vi vurderer det slik at det er nettverket av partnerinstitusjoner som vi har opparbeidet oss, som bedre tilfredsstillende de ønsker som våre studenter har om reisemål. Samtidig har vi satset på bedre og mer systematisk informasjon overfor studentene om de utvekslingsmuligheter som foreligger.

2. Antall fremmedspråklige utdanningstilbud

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
		9	9	10

Det finnes ikke nøyaktige tall for 2004 – 05. For 2006 er tallet 9. Høgsolen arbeider for å øke kvaliteten på de tilbud som gis. Men også en bedre rekruttering til allerede eksisterende fremmedspråklige utdanningstilbud er være aktuelt. Høgsolen tilbyr i dag til sammen 420 studiepoeng undervist på engelsk fordelt på bachelor- og masternivå. Samlet sett ønsker høgsolen at fremmedspråklige utdanningstilbud skal inngå i en gjennomtenkt holdning til internasjonalisering.

SAMLET VURDERING AV MÅLOPPNÅELSE AV HOVEDMÅL 1

Hovedmål 1 om at høgsolene skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innen forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap, er et mål som er satt høyt. Høgsolen i Hedmark har gjennom visjonen i strategisk plan (2005-2008) om å bidra til en universitetskvalifisering i Innlandet selv satt seg høye mål. Vi mener at denne ambisjonen har hjulpet oss på veien mot å nå hovedmål 1. Vi har en positiv utvikling i kompetanse og FoU-aktivitet blant de vitenskapelige ansatte, og vi har i løpet av få år lykkes med å få godkjent seks mastergradstilbud som springer ut av seks sterke miljøer. Det vi nå vurderer som sentrale utfordringer, er å styrke kvaliteten i alle utdanningstilbudene, arbeide med å styrke sammenhengen mellom bachelor- og mastergradsutdanningene våre og fortsette å ivareta de regionale utfordringene som springer ut av de spesielle kompetansebehovene som finnes i Innlandet og i Hedmark fylke spesielt. For å lykkes med å nå intensjonen i hovedmål 1 er det videre avgjørende at vi ytterligere styrker studentrekrutteringen (vi hadde en økning i søkerinteresse på 4,6 % i 2007), og vi må bedre gjennomstrømmingen.

ØVRIG RAPPORTERING UNDER HOVEDMÅL 1 – FORHOLD SOM DEPARTEMENTET ØNSKET SKULLE VEKTLLEGGES I 2007

- **å arbeide for å fremme kompetanseutvikling av lærere, instruktører og skoleeiere i tråd med Kunnskapsløftet. Lærerutdanningen skal være kunnskapsbasert, men også yrkesnær og relevant for skole og barnehage**

Høgskolen har flere utviklingsprosjekter i samarbeid med skoleeiere knyttet til Kunnskapsløftet. Blant annet har høgskolen på oppdrag fra Oslo kommune, gjennomført et større treårig kompetanseutviklings- og følgeforskningsprosjekt om norskopplæring i flerkulturelle klasser etter felles læreplan i norsk (med leseresultater som et særlig fokus). Prosjektet har omhandlet aksjonsforskning, kurs- og kompetanseutvikling gjennom nettverksarbeid mellom skoler (lærere og skoleledelse) og evaluering av skoler med spesielt gode resultater. Høgskolen har også et omfattende samarbeid med Nes kommune om realfagsundervisning (bedre læringsstrategier). Også her er aksjonsforskning og kompetanseutvikling sentralt. Høgskolen har også ulike etter- og videreutdanningskurs innenfor mange fagområder (blant annet norsk, engelsk, matematikk, naturfag og tilpasset opplæring) og innenfor tverrgående ferdigheter og kompetanser, for eksempel et samarbeid med Oslo om ”bedre læringsstrategier”. Høgskolen har lederansvar for de nasjonale nettverkene for norsk med vekt på lese- og skriveopplæring, elev- og lærlingvurdering og tilpasset opplæring. Nettverket i tilpasset opplæring har bidratt til kompetanseheving gjennom utgivelsen av en bok som er delt ut til alle grunnskoler og videregående skoler.

Som en oppfølging av NOKUT-evalueringen av allmennlærerutdanningen, utarbeidet Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap en tiltaksplan for videre kvalitetsutvikling av utdanningen i november 2006. Flere av områdene det arbeides med knytter seg til en tydeliggjøring av faglige krav til studentene. Faglige krav synliggjøres i fagplanene og i obligatoriske arbeidskrav for studentene. I tillegg har det i løpet av 2007 være arbeidet mye med å sikre fagdidaktikk og profesjonsfaglige emner i alle fag som lærerstudenter kan velge som valgfrie studieenheter. Flere fagplaner er revidert med tanke på dette. Avdelingen har også et tett samarbeid med praksisfeltet for å utvikle en modell for et tettere samarbeid for å styrke både profesjons- og forskningsorienteringen i utdanningen. Målet med arbeidet i prosjektgruppa er å foreslå tiltak som gjør utdanningen mer yrkesrelevant. Samtidig vil avdelingen gjennom å styrke forskningsorienteringen også styrke kunnskapskravet i utdanningen. Flere tiltak vil bli iverksatt i 2008 på bakgrunn av arbeidet i denne prosjektgruppen.

- **å utarbeide en plan for oppfølging av evalueringen av allmennlærerutdanningen, og videreføre reakkrediteringen av sykepleierutdanningen**

Allmennlærerutdanningen

Resultatene fra NOKUTs evaluering av landets allmennlærerutdanninger ble presentert i en hovedrapport og en institusjonsrapport i september 2006. Målet med evalueringen var å gi anbefalinger for videre kvalitetsutvikling av allmennlærerutdanningene. Høgskolen i Hedmark, Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap (LUNA) ønsket å bruke evalueringsrapporten til å videreutvikle allmennlærerutdanningen. Det ble utarbeidet en tiltaksrapport som pekte på til sammen på 17 tiltak som skulle iverksettes for å utvikle

utdanningen i tråd med rådene i evalueringsrapporten. De tiltakene som kunne iverksattes innenfor nåværende faglige og økonomiske rammer er satt i gang i 2007, mens noen tiltak står fremdeles på vent. Tiltaksrapporten ble behandlet av høgskolestyret.

Sykepleierutdanningen

Ved NOKUT- revideringen i 2005 tilfredstilte Høgskolen i Hedmark ikke kompetansekravet fordi andelen av lærere med førstestillingskompetanse var lavere enn 20 %. I juni 2007 sendte høgskolen inn søknad om reakkreditering. I tiden som er gått etter november 2005, er det blitt arbeidet svært målrettet med kompetanseheving både blant eget personale og i form av nyrekruttering.

Kompetanseutviklingsplanen for perioden 2005-2006 har resultert i at antall ansatte med førstekompetanse, som er tilknyttet sykepleierutdanningen, er over 26% (rapport sendt til NOKUT desember 2007). Instituttet vil utarbeide en ny kompetanseutviklingsplan i 2008, der prioriteringer og planer for professorkvalifisering, stipendiatstillinger, førstelektorkvalifisering og lektorkvalifisering vil fremkomme. Alle vitenskapelig ansatte med førstekompetanse ved Institutt for sykepleie underviser i bachelorutdanningen.

- **å øke antall kandidater i matematikk og realfag i tråd med Lisboa-strategien, samtidig som kjønnsbalansen skal bedres. Dette må sees i sammenheng med strategien "Et felles løft for realfagene" og satsingen via RENATE**

Høgskolen har tilbud om både 60 sp i matematikk og 60 sp i natur- og miljøfag som valgfag i allmennlærerutdanningen. Mange av høgskolens studenter (både kvinner og menn) velger realfag i den valgfrie delen av utdanningen. Høgskolen i Hedmark har også en bachelor i bioteknologi. På dette studiet er kvinner i stort flertall (87 % kvinner). Høgskolen etablerte en bachelor i realfag for opptak høsten 2007, men på grunn av få søkere, ble studietilbudet trukket tilbake. Høgskolen har videre samarbeidet med Kunnskapsparken Hedmark om rekrutteringen av studenter til studiene i bioteknologi. (Mer om realfagsatsing nedenfor under kulepunkt 2 under Hovedmål 2.)

Med formål å øke opptaket til Bachelor i spill- og medieprogrammering, arrangerte Avdeling for samfunnsfag, informatikk og økonomi (ØSIR) sommeren 07 forkurs i matematikk (pensum 2MX fra vgs) for søkere til studiet som ikke allerede fylte opptakskravet i matematikk. Med formål å øke gjennomstrømmingen/bedre resultatene i studiet, gis det også tilbud om ekstraundervisning i matematikk gjennom hele det semesteret som den ordinære matematikkundervisningen gis.

Videre er det ved Avdeling for skog- og utmarksfag (SUE) etablert en BA i anvendt økologi med realfagskrav for opptak.

- **å utvikle studiekvaliteten med grunnlag i studiekvalitetsrapporten og eventuelle egenrapporter**

Gjennom den årlige kvalitetsrapporten og arbeidet med tilfredshetsundersøkelsen og semesterevalueringene har høgskolen et kontinuerlig søkelys rettet mot studiekvaliteten.

Kvalitetsrapporten skal hvert år gi en oversikt over det arbeid som er utført på høgskolens avdelinger for å nå de mål som er satt for virksomheten. I 2007 har hovedoppmerksomheten vært rettet mot revisjon og gjennomgang av sentrale prosess- og rutinebeskrivelser som har størst betydning for det daglige arbeidet på avdelingene. For å lette arbeidet og oversikten, er det tatt i bruk et elektronisk verktøy (DocMap) for registrering og innlegging av beskrivelsene. Hvert fagområde (studier, forskning, personal og økonomi) er ansvarlig for revisjon og vedlikehold av de respektive prosessbeskrivelser. En overordnet gjennomgang av kvalitetssikringssystemet er først planlagt i 2008. Begrunnelsen for dette er at et internt omorganiseringsprosjekt hvor den samlede administrasjon ble gjennomgått, først ble avsluttet ved årsskiftet 2007 – 2008. Før administrasjonens endelige rammer var klarlagt, har det ikke vært vurdert som hensiktsmessig å gå videre med dette arbeidet (se nedenfor under neste kulepunkt).

Høgskolen har over flere år nedlagt et betydelig arbeid i å kvalitetssikre studieplanene ved å utarbeide en mal som legges til grunn for fagmiljøenes utvikling av studieplaner. På denne måten sikres at all relevant informasjon kommer med og at den presenteres på en oversiktlig måte. Både opptaksregler og metodikk for korrekt registrering av student- og eksamensdata i FS (Felles Studentsystem) blir ivaretatt på denne måten. Fra 1.1.08 er det etablert et eget studieplanutvalg (utskilt fra det tidligere studieutvalget) som ledes av henholdsvis studiedirektør (for alle planer opp til BA-nivå) og forskningsdirektør (for alle planer på MA-nivå) og med representanter for de respektive fagmiljøer.

Studiekvaliteten ivaretas også ved at den årlige studenttilfredshetsundersøkelsen er forankret i Læringsmiljøutvalget. På denne måten får høgskolen en bred tilnærming til studentenes læringsmiljø. For ytterligere å øke verdien av tilfredshetsundersøkelsen, er den fra 2008 koplet sammen med semesterevalueringene. Det er tatt skritt for å øke svarprosenten og for å få en bedre involvering av fagansatte. Særlig er det lagt vekt på tilbakemelding til studentene i forbindelse med oppfølging av fjorårets undersøkelse.

Gjennom styrkingen av faglig ledelse ved at høgskolen har fått en egen prorektor for utdanning, har vi fått en bedre ledelsesforankring av viktige forhold knyttet til studiekvaliteten. Ved siden av områder som allerede er nevnt annensteds, skal prorektor også ha et hovedansvar for det høgskolepedagogiske arbeidet, et arbeid som har som siktemål å styrke den pedagogiske kompetanse hos det fagvitenskapelige personalet.

- **å videreutvikle kvalitetssikringssystemene og sørge for at systemene forankres i fagmiljøene**

Det er opprettet kvalitetsgrupper på alle avdelinger i høgskolen med representanter for administrasjon, fagansatte og studenter. Hver avdeling har også en kontaktperson for kvalitetssystemet, og denne kontaktpersonen er medlem av den sentrale kvalitetsgruppen som ledes av studiedirektøren. Sammen med prorektor for utdanning har disse hovedansvaret for den årlige kvalitetskonferansen. Konferansen representerer en viktig kontinuitet fordi den også er en årlig oppfølging av tiltak som er iverksatt på den enkelte avdeling for å bedre studiekvaliteten. Resultatene fra tilfredshetsundersøkelsen og

semesterevalueringene er viktige innslag på konferansen. Programmet for den årlige kvalitetskonferansen er blitt endret for å få flere fagansatte til å oppfatte den som relevant.

- **å fremme samarbeid mellom høyskolene og praksisstedene, både i spesialist- og primærhelsetjenesten.**

Lærerutdanningene

Ett av forslagene fra Tiltaksgruppa, som ble opprettet som en følge av NOKUT-evalueringen av allmennlærerutdanningen (se over), var å etablere en *prosjektgruppe*. Prosjektgruppen ble etablert i mai 2007 og har representanter fra kommuneieier, skoleledere, øvingslærere, studenter, faglærere og praksisadministrasjonen. Gruppen skal foreslå tiltak for å videreutvikle fungerende samarbeidsstrukturer mellom faglærere, studenter og øvingslærere. Prosjektgruppens mandat var å: *Fremme forslag for å videreutvikle praksisorganiseringen og det øvrige samarbeidet mellom skoleeier, praksisskolene og høgsolen*. Prosjektgruppen har utviklet en samarbeidsmodell og leverte sin rapport i januar 2008.

Sykepleierutdanningen

Prosjekt Undervisningssykehjem

Kompetanseløftet via satsingsområdet undervisningssykehjem har tilført kr. 450 000,- til satsinger i Hedmark. Dette har muliggjort et samarbeid mellom Abilsø sykehjem i Oslo, Sykehuset Innlandet og Høgskolen i Hedmark om prosjekt Undervisningssykehjem. Via Institutt for sykepleie søkte Stange sykehjem, Ottestad sykehjem i Stange kommune og Moen Sykehjem i Elverum kommune om status som Undervisningssykehjem. Søknaden ble godkjent sommeren 2007, med prosjektoppstart høsten 2007.

Prosjekt Palliativ omsorg

Sosial- og helsedirektoratet tilførte i 2007 Stange kommune kr. 150 000,- til arbeid med fag-, kompetanse- og kvalitetsutvikling knyttet til lindrende behandling og omsorg ved livets slutt i kommunen. Stange kommunene ønsket et samarbeid med Høgskolen i Hedmark for å realisere prosjektet. Prosjekt startet høsten 2007. Målet er å utvikle den palliative omsorg i Stange kommune, og å utvikle Stange kommune til et forbilledlig studiested i palliativ omsorg og kreftsykepleie for studenter i bachelorutdanningen og i videreutdanningen i kreftsykepleie.

Prosjekt ernæring i sykehjem

Prosjekt ernæring i sykehjem er et resultat av omlegging av ”praksisveiledningsmidler” til ”samarbeidsmidler”. Seks sykehjem i Hedmark, tre i sørfylket og tre i midtfylke starter opp et fellesprosjekt for å forbedre mat- og ernæringssituasjonen for beboerne i de respektive institusjoner. Dette vil gjennomføres som et aksjonsforskningsprosjekt, hvor de ansatte er aktive deltagere i endringsprosessen. Det vil samtidig bli lagt opp til kompetanseheving i ernæring for de ansatte.

Innføring av ny veiledningsmodell

Høgskolen i Hedmark startet innføring av ny veiledningsmodell våren 2006. Hovedveileder, som er ansatt på praksisstedet og fristilles i perioder for å følge opp studenter, er en sentral aktør i den nye modellen. Hensikten med modellen er å styrke studentens læring ved å gi større nærhet og tilgjengelighet til veileder. Hovedveileder og skolens lærere deltar i et forpliktende samarbeid for å fremme samarbeidet mellom høgsolen og praksisfaget.

Sentralt nettverk

I forbindelse med innføring av ny veiledningsmodell, er det etablert en praksis med faste møter mellom Høgskolen og praksisfeltet 1-2 ganger i semesteret. I tillegg er det jevnlig møter mellom skolens lærere og sykepleierne i praksisfeltet. Erfaringen med disse møtene er gode.

Videreutdanning for hovedveiledere

Fra høsten 2007 iverksatte Institutt for sykepleie en videreutdanning for hovedveiledere i praksisveiledning på 15 studiepoeng. Målet for videreutdanningen er å utdanne kvalifiserte hovedveiledere som kan styrke studentens læring i praksis samt å heve kompetansen i praksisfeltet.

Hovedmål 2

Høgskolene skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid. Høgskolene har ansvar for utvikling av praktisk rettet forskning og utviklingsarbeid på sine fagområder. Høgskoler som kan tildele doktorgrad, har et særskilt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning innen de fagområder de tildeler doktorgrad

Delmål 2.1

De statlige høgskolene skal medvirke til profesjonsrettet forskning, utviklingsarbeid, kompetanseutvikling og nyskapende virksomhet i regionene

Vurdering av oppnåelse av delmål 2.1

Høgskolen har i inneværende strategiske periode arbeidet målrettet med satsingen mot en framtidig etablering av et universitet i Innlandet. To av høgskolens langsiktige strategiske mål, er ”Styrket FoU-kultur, sterke FoU-miljøer” og ”Økt forskningsinnsats, økt kvalitet” (Strategisk plan 2005-2008). Høgskolestyret har gjennom flere år satt av strategiske midler til et internt FoU-stipendprogram, som først og fremst har vært brukt til kompetanseheving og til internasjonale aktiviteter. Både gjennom denne satsingen og gjennom ansettelse har høgskolen de siste årene fått en sterk økning i antall professorer og førsteamanuenser, men også i førstelektorer (se rapporteringen til delmål 4.1). Styret har også satt av strategiske midler til høgskolens innsatsområder. Disse ivaretar profesjons- og yrkesinnretningen og særskilte regionale perspektiver. Høgskolen har to pågående prosjekter via NFRs strategiske høgskoleprogram, ett knyttet til profesjonsforskning (flerkulturelle perspektiver på lærerutdanning) og ett med utspring i regionale problemstillinger, men med internasjonalt samarbeid og relevans (anvendt økologi). Høgskolen har lyktes godt i konkurransen om eksterne forskningsmidler i 2007. Det satses på søknader om eksterne midler gjennom paraplyprosjekter der det bygges miljøer som også involverer kollegaer med mindre forskningserfaring og stipendiater. Slike grep har gjort at resultatmålene for 2007, med ett unntak, er nådd med svært god margin. Som resultatene på indikatorene viser, har det vært en sterk vekst innen FoU og formidling, langt sterkere enn forventet ut fra de siste årens utvikling. Det har skjedd både en reell aktivitetsøkning, og det har blitt en større bevissthet hos faglig ansatte og deres nærmeste ledere om at FoU-virksomhet må dokumenteres i godkjente publiseringskanaler. Ekstra gledelig er det at det er vekst ved alle avdelinger, også de som ikke tidligere har hatt så mange tellende publiseringer. Vi har imidlertid utfordringer fordi NFR-prosjektene ikke er fullfinansierte. Dermed belaster de det allerede stramme budsjettet.

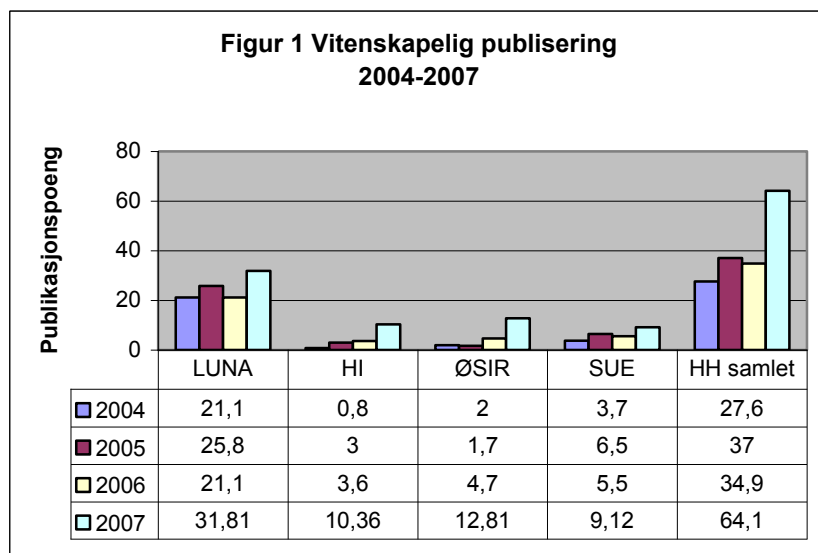
Resultatindikator (Styringsparameter)	Resultat				Resultat mål 2007
	2004	2005	2006	2007	
Publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	27,6:259,11 = 0,11	37,0:234,83 = 0,16	34,85:235,87 = 0,15	64,12:263 = 0,24	0,16
NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	3 306 000:259,11 = 12 759	4 208 000:234,83 = 17 919	4 170 000:235,87 = 17 679	4 388 233:263 = 16 685	18 000
EU-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	2 172 000:259,11 = 8 382	3 945 000:234,83 = 16 799	3 018 000:235,87 = 12 798	3 434 374:263 = 13 058	13 200
Utveksling av ansatte via programavtaler	17	9	122*	84	115
Vitenskapelige konferanseinnlegg på nasjonale og internasjonale konferanser (egenprodusert)	82	122	97	121	100
Resultater innen faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og formidling (egenprodusert)	224**	264**	252**	383**	260**

*Se kommentar ved tabell 4.

** Omfatter skrevne bidrag i nasjonalt publiserte tidsskrift (følgende publikasjonskategorier i FORSKDOK: A 17, A 18, A 21, A 23, A 24, A 41, A 42, A 43, A 52, B 12, B 13, B 14), oppdragsrapporter i HHs egen rapportserie, foredrag/fagmøter/populærvitenskapelige gjesteforelesninger/radio/TV og kunstnerisk utviklingsarbeid.

Utviklingen i resultatindikatorene

Publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling

Tabell 1 viser utviklingen i publikasjonspoeng samlet for HH og splittet på avdelingene. Det har vært en økning på hele 83,7 % fra 2006 til 2007. Særlig positivt er det at økningen fordeler seg på alle avdelinger. ØSIR og HIs store framgang er verdt å merke seg. Mens

resultatmålet per faglig ansatt for 2007 var satt til 0,16, ble resultatet 0,24. Høgskolen nådde således resultatmålet med meget god margin.

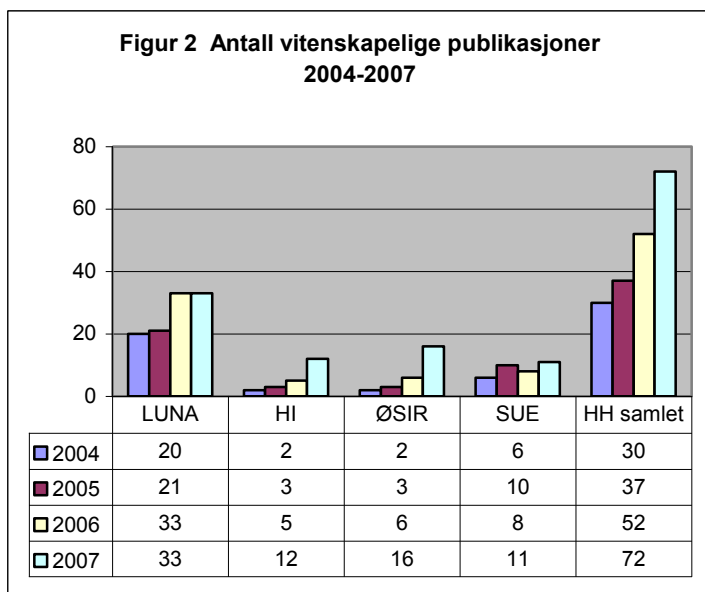
Tabell 1 Publikasjonspoeng per faglig stilling i 2007

LUNA	HI	ØSIR	SUE	HH samlet
31,81:122,8 = 0,26	10,36:70,7= 0,15	12,81:47,1= 0,27	9,12:19,5= 0,47	64,1:263*= 0,24

*3 av disse er registrert på HA (høgskoleadministrasjonen) og ikke på institutt (2 universitetsbibliotekarer og 1 IT-ansatt)

I 2007 hadde HH en registrert produksjon av lære-/fagbøker på 22 (27 i 2006), 16 av disse ved LUNA (25 i 2006). Dette gir ennå ikke uttelling i publikasjonspoeng. Dette er en utfordring blant annet for profesjonsutdanningene. Vi har merket oss som gledelig at departementet vil vurdere å inkludere fag- og lærebøker i finansieringssystemet (jf. St. meld. nr 7 (2007-2008) *Statusrapport for Kvalitetsreformen i høgre utdanning*).

Fjorårets interne analyse av de vitenskapelige publikasjonspoengene viste at indikatoren publikasjonspoeng per ansatt, faktisk skjulte økningen i antallet vitenskapelige publikasjoner. Derfor har vi også i år sett nærmere på disse tallene (figur 2). Også i antall publikasjoner har høgskolen en framgang fra 2006 til 2007. ØSIR markerer seg her med nesten en tredobling, og HI med mer enn en dobling.

NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling

Resultatmålet for 2007 på kr 18 000 per faglig stilling ble ikke helt nådd. Resultatet på kr 16 685 ligger noe under. Imidlertid overstiger midlene fra Norges forskningsråd i 2007 det som HH mottok både i 2005 og 2006. Økningen i antall faglig ansatte i 2007 gjør at NFR-midler per faglig stilling likevel blir lavere enn de to foregående årene.

Tabell 2 Midler fra Norges forskningsråd per faglig stilling

År	LUNA	HI	ØSIR	SUE	HH samlet
2005	2 030 000: 126,7= 16 022		519 000: 49,3= 10 527	1 659 000 : 10,8 = 153 611	4 208 000 : 234,8*= 17 919
2006	3 024 000 : 117,5= 25 763		223 000: 45,5= 4 901	923 000 : 14,2= 65 000	4 170 000 : 235,9**= 17 679
2007	3 146 222 : 122,8= 25 620	52 800: 70,7= 746	106 890: 47,1= 2 269	1 082 320 : 19,5= 55 503	4 388 233 : 263= 16 685

* 1,5 ansatte står på høskoleadministrasjonen

** 1,0 ansatte står på høskoleadministrasjonen

Nye NFR-prosjekter, dvs. budsjettført først i 2007:

- FORNY (infrastrukturmidler), HH
- VRI-programmet, ØSIR
- Bruk av digitale verktøy, eleven som aktiv kunnskapsprodusent, LUNA (Under programmet "FoU for barnehage, grunnopplæring og lærerutdanning")
- Knowledge and Innovation, ØSIR (Under programmet "Verdiskapende innovasjon i offentlig sektor (VIOS)")

I tillegg ble HH (LUNA) tildelt NFR-midler til prosjektet "Den flerkulturelle barnehagen i rurale strøk" (Delprosjekt under "FoU for barnehage, grunnopplæring og lærerutdanning"). Prosjektstart er 1.1.2008.

HH initierte også 2 brukerstyrte innovasjonsprogrammer (BIP-er) der NFR-midlene går gjennom bedrifter til HH (rype- og elgprosjekt ved SUE). I BIP-er betaler bedrifter også forskningskostnader som ikke vises i høskolens budsjett.

EU-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling

Med resultatet kr 13 058 per faglig stilling kom HH svært nær resultatmålet på kr 13 200. Tre avdelinger (LUNA, HI og ØSIR) hadde midler fra EU-prosjekter i 2007.

Ved risikovurderingen av måloppnåelsen for 2007 ble flere tiltak satt opp for å styrke mulighetene for å nå dette resultatmålet. Flere tiltak har blitt igangsatt: samarbeid med Kunnskapsparken Hedmark om å opprette en søkerressurs i regionen for EUs 7. rammeprogram, samarbeid med NFR om regionalt seminar om rammeprogrammet og med fylkeskommunen om nettverk, videre satser høskolen gjennom UNISKA-samarbeidet og andre regionale og svenske samarbeidspartnere på EUs nye interregionale program for perioden 2007-2013 (Interreg IVA) der det åpnes for en sterkere FoU-satsing enn tidligere.

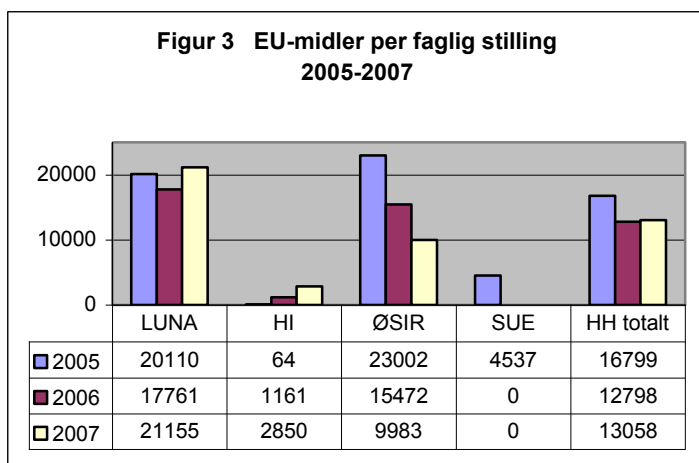
Tabell 3 EU-midler per faglig stilling

År	LUNA	HI	ØSIR	SUE	HH samlet
2005	2 548 000: 126,7 = 20 110	3 000 : 46,6 = 64	1 134 000 : 49,3 = 23 002	49 000: 10,8 = 4 537	3 945 000***: 234,8* = 16 799
2006	2 087 000: 117,5 = 17 761	67 000 : 57,7 = 1 161	704 000 : 45,5 = 15 472		3 018 000***: 235,8** = 12 798
2007	2 597 881 : 122,8 = 21 155	201 497: 70,7 = 2 850	470 216 : 47,1 = 9 983		3 434 374*** : 263 = 13 058

* 1,5 ansatte står på høskoleadministrasjonen

** 1,0 ansatte står på høskoleadministrasjonen

***1 det samlede beløp er følgende ført på fellesadministrasjonen: 2005: 211 000; 2006: 160 000; 2007: 164 777 (Comenius, Teach@espirit, UNISKA, NORDPLUS)

Prosjekter med EU-midler i 2007 (midler i parentes):

Erasmus-programmet:

- Consumer Citizenship Network 2 (CCN 2), LUNA (2 228 400)

Interreg III A-programmet:

- Master of Innovation I og II, ØSIR (324 453)
- Entreprenørskap i lærerutdanning, LUNA (283 052)
- Nettverk for offentlige ledere, ØSIR (145 764)
- Tverrvitenskapelig spisskompetanse i flerkulturalitet, Interreg., LUNA (71 391)
- UNISKA (46 562)
- Master of Community Care, HI (2 168)

Comenius-programmet:

- Outdoor Learning in Elementary School, HI (124 145)
- Teach & Esprit, Comenius, ØSIR (38 501)
- European Counselor for Multicultural Affairs (ECMA), LUNA (15 038)

Utvexling av ansatte via programavtaler

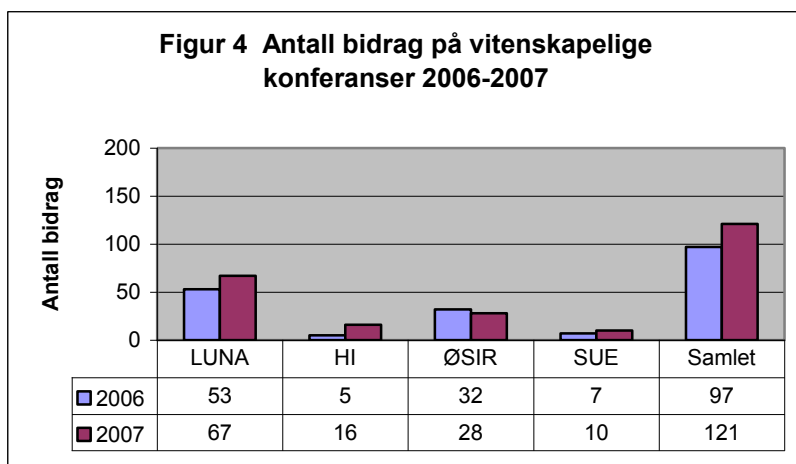
Tabell 4 Utveksling av ansatte via programavtaler

År	LUNA	HI	ØSIR	SUE	HH samlet
2006	87	24	8	3	122
2007	45	20	9	10	84

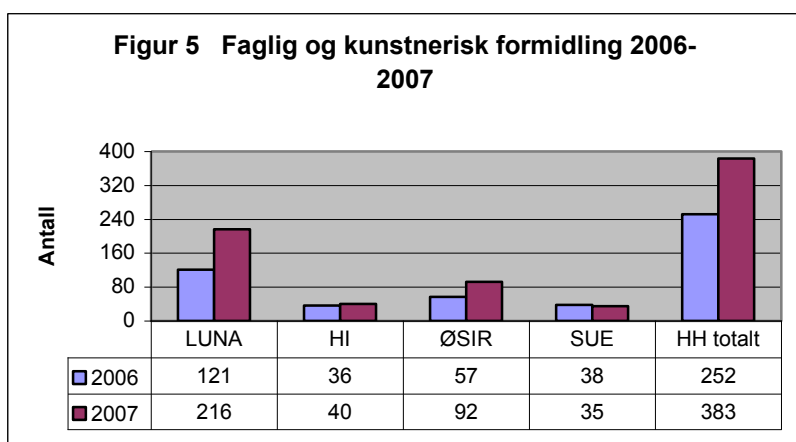
DBH-tallene for 2006 har ved senere kontroll vist seg å være for høye, så tallet 122 som framkommer i DBH-tabell 3.4 for 2006 skulle vært lavere. Rutinene ved avdelingene ble innskjerpet da vi ble oppmerksomme på denne feilen, og innrapporteringen for 2007 er kvalitetssikret. Feilen i 2006 medførte at resultatmålet for 2007 ble satt for høyt (115). Resultatmålet justeres til et realistisk nivå for 2008.

Vitenskapelige konferanseinnlegg på nasjonale og internasjonale konferanse (egenprodusert)

Figur 4 viser antall bidrag ansatte ved HH har gitt på nasjonale og internasjonale vitenskapelige konferanser. Resultatmålet for 2007 var 100 bidrag, mens endelig resultat ble 121 konferansebidrag.

Resultater innen faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og formidling (egenprodusert)

Endringer kan skje i disse tallene da de ikke "låses" på rapporteringstidspunktet.

Resultatet på 383 ligger langt over resultatmålet på 260 for 2007, og er en sterk økning i forhold til hele perioden 2004-2007. Hvilke kategorier i Forskdok som HH inkluderer under faglig og kunstnerisk formidling er angitt under tabellen med resultatindikatorer for delmål 2.1. Større bevissthet i flere ledd om at FoU-virksomhet og -formidling skal registreres, er en viktig årsak til økningen, samt en reell aktivitetsøkning.

Tabell 5 Utgivelser i skriftserien ved HH

	2006	2007
Rapporter	13	16
Oppdragsrapporter	3	7
Notater	4	10
Informasjonsrapporter	1	2
Totalt	21	35

Det er en økning på 66,7% i utgivelser på høgskolens egen skriftserie fra 2006 til 2007.

Delmål 2.2

Høgskoler med forskerutdanning skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet, som er innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og i samfunnet for øvrig. Høgskoler som tildeles stipendiatstillinger skal sørge for god gjennomføring av forskerutdanningen

Vurdering av oppnåelse av delmål 2.2

HH har over tretti personer som er inne i doktorgradsløp, antall doktorgradsavtaler var høsten 2007 oppe i 28. Høgskolen har ikke selv etablert doktorgradsprogrammer. Rekrutteringsstipendiatstillingene tildeles de forskningsintensive innsatsområdene, dvs. miljøer som driver med aktivt FoU-arbeid og kan tilby stipendiatene en intern veileder i tillegg til veileder fra den doktorgradsgivende institusjonen stipendiaten tas opp på. Stipendiatene følges også opp administrativt av sine instituttledere og av høgskolens FoU-administrasjon. I 2007 ser vi resultatene av flere års satsing med fem fullførte doktorgrader. Flere tiltak for 2008 skal ytterligere å styrke arbeidet med gjennomføringen av forskerutdanningen. Dessuten har stipendiatene blitt representert i høgskolens FoU-utvalg.

Resultatindikator (Styringsparameter)	Resultat				Resultatmål 2007
	2004	2005	2006	2007	
Antall uteksaminerte doktorgradskandidater per vitenskapelig årsverk	-	-	-	-	-
Antall disputaser (egenprodusert)	4	1	3	5	5
Gjennomstrømming i organisert doktorgradsutdanning (netto årsverk) (egenprodusert)	2,8	3,0	3,5	4,0	3,5

Utviklingen i resultatindikatorene

Siden HH ikke har egne doktorgradsprogrammer, rapporteres det ikke på indikatoren ”Antall uteksaminerte doktorgradskandidater per vitenskapelig årsverk

Antall disputaser (egenprodusert)

Fem stipendiater disputerte i 2007 (3 kvinner og 2 menn) ved NTNU, UiB, NIH, UiO og Karlstads Universitet. Resultatmålet ble med andre ord nådd. Alle fem har vært finansiert over høgskolens eget FoU-stipendprogram, én hadde en grunnfinansiering fra Hedmark fylkeskommune (innenfor bioteknologi). Ytterligere fire ansatte har levert doktorgradsavhandling høsten 2007 (to av disse har vært rekrutteringsstipendiater). Høgskolen er med andre ord inne i en meget god utvikling på området og høster resultatene av mange års målrettet satsing på å øke andelen ansatte med doktorgrad.

Gjennomstrømning i organisert doktorgradsutdanning (netto årsverk – egenprodusert)

Tallet for gjennomstrømning var for 2005 3 år, for 2006 3,5 år og som resultatmål for 2007 satte HH opp 3,5 år. En person disputerte for dr.philosgraden og telles ikke med her. Gjennomsnittlig netto årsverk for de fire øvrige, var 4 år, altså ½ år mer enn resultatmålet. I 2006 var snittallet for UH-sektoren som helhet 4 år, for de statlige høgskolene 3,6 år.

Utvalgte områder departementet ber høgskolene rapportere på under hovedmål 2

Styrke faglig ledelse og organisere virksomheten i gode fagmiljøer

I høgskolens nye styrings- og ledelsesmodell er det gjort flere sentrale grep for å styrke evnen til å arbeide målrettet for å nå de overordnede kravene om høy faglig kvalitet på utdanning, FoU og formidling. Høgskolen har opprettholdt ordningen med valgt rektor og tilsatt administrerende direktør, styrket rektoratet med to prorektorstillinger (en prorektor FoU i 60 % og en prorektor utdanning i 60 %) og styrket studie- og forskningsadministrasjonen gjennom å tilsette studiedirektør og forskningsdirektør. Begge stillinger har en særlig kobling mot rektoratet. På avdelingsnivået er fagmiljøene organisert i institutter som ledes av en instituttleder (unntatt på SUE). Dekan, institutt- og eventuelt studieledere utgjør avdelingens faglige ledelsesteam. Høgskolens sentrale utvalgene (FoU, Utdanning og Læringsmiljø) har fått nye mandat og ny sammensetning og er nå tettere koblet til rektoratets arbeid.

Dekanene, rektor, prorektorer, administrerende direktør og fagdirektørene møtes hver fjortende dag til strategiske ledermøter der både faglige og administrative spørsmål behandles. I ledergruppa er det høsten 2007 arbeidet med temaet faglig ledelse. Videre er det rettet særlig oppmerksomhet mot høgskolens instituttledere, blant annet i forhold til temaer relatert til FoU-ledelse. ØSIR og HI har arbeidet særskilt med å styrke FoU-ledelse. De faglige ledelsesgrepene har ført til at arbeidet med å initiere og koordinere FoU-arbeid og bygge miljøer som sammen kan søke om eksterne FoU-prosjekter er blitt styrket. I høgskolens strategier for 2005-2008 står arbeidet med å bygge FoU-kulturer sentralt. Høgskolens innsatsområder er et viktig virkemiddel i dette arbeidet. Høgskolens mastergradstilbud springer ut av disse satsingene. Disse miljøene, men også noen andre, har etablert møteplasser der FoU-arbeid presenteres og diskuteres.

Følge opp realfagssatsingen

Når det gjelder realfagssatsingen og FoU, har høgskolen to innsatsområder; bioteknologi og

anvendt økologi. I begge drives det forskning knyttet til mastergradsstudiene innenfor områdene. Områdene tilføres noe egne midler og er blant de prioriterte ved tildelingen fra stipendmidler og doktorgradstillinger. Høgskolen har i 2007 fått tildelt et prosjekt innenfor anvendt økologi i Strategisk høgskoleprogram. Ni av høgskolens stipendiater arbeider med realfagsprosjekter. I tillegg finansierer høgskolen tre doktorgradsarbeider med egne satsingsmidler (matematikkdidaktikk, biologi). Over tildelingsbrevet har HH fått midler til prosjektet *Bedre læringsstrategier i realfag*. Dette er et samarbeid med Nes kommune og University of Alberta, Canada. For å styrke prosjektet har denne forskningen i 2007 også fått støtte gjennom høgskolens egne satsingsmidler. I prosjektet arbeides det med matematikk- og naturfagsopplæringen i grunnskolen gjennom aksjonsforskning i tett samarbeid med grunnskolen (lærere, skoleledelse, foreldre og elever) i Nes kommune. Ved gjennomføringen av årets Forskningsdager hadde høgskolen, i samarbeid med Kunnskapsparken Hedmark, åpne dager i Biohuset med presentasjon av bioteknologisk forskning. Det var en særlig satsing mot ungdomsskoleelever. Derfor var også SciLab innleid. 230 elever (9. og 10.klassinger) besøkte høgskolen disse dagene.

Tilsette stipendiater i de stillinger det er gitt bevilgning for

Per 31.12.2007 hadde høgskolen 14 rekrutteringstipendiatstillinger. Høgskolen hadde i løpet av 2007 22 personer tilsatt i disse stillingene, én var under tilsetning ved årsskiftet. Det vil til enhver tid være flere tilsatt enn antall stillinger skulle tilsi da ansettelsen skjer for fire år, mens stillingene har blitt refordelt etter tre. Noen stipendiater innehar også stillingene i mer enn fire år, for eksempel fordi de har svangerskapspermisjon eller sykepermisjon.

At en i forskerutdanningen styrker samarbeidet med forskningsinstitutt og næringsliv

HH har ingen egne akkrediterte PhD-program, men flere av stipendiatene som er tilsatt ved høgskolen har samarbeid med næringslivet. En av stipendiatene i bioteknologi har samarbeidet med HOFF norske potetindustrier og en stipendiat på ØSIR har samarbeidet med tre bedrifter (Ahus, OPUS og Tretorget) i sitt prosjekt som er finansiert innenfor *Enterprise development and Worklife research (EDWOR II)*. Ved Avdeling for skog- og utmarksfag er flere stipendiater knyttet opp til samarbeidsprosjekter med næringslivet, som *Bioforsk*, lokale grunneiere, skogeiere og skogeierforeninger.

Øke gjennomstrømningen i doktorgradsutdanningen

Rekrutteringsstipendiatstillingene tildeles sterke forskningsmiljøer (innsatsområder, fagmiljøer med mastergradsstudium/-studier) som kan følge opp stipendiaten på beste måte med gode prosjekt og veileder(e). Vi legger til rette for god gjennomstrømning ved tilrettelegging i den enkeltes arbeidssituasjon og oppfølging av den enkelte på avdeling og fra sentralt hold i høgskolen. Tilrettelegging omfatter arbeidsplaner og egne stipendmidler og intern veileder i teamsamarbeid med doktorgradsgivende institusjon. I tillegg følges stipendiatene opp ved hjelp av sentral database og rapportering til denne. Disse tiltakene bidrar til god gjennomstrømning. For å følge dette nøye har vi valgt å ha gjennomstrømning som en egendefinert resultatindikator.

Prioritere Forskningsrådets programmer rettet inn mot høgskolesektoren og nyskapingsevne, og delta i internasjonalt samarbeid og EUs rammeprogram

I perioden 2004-2007 har høgskolen vært tildelt tre prosjekter under Strategisk

høgskoleprogram i Norges forskningsråd. Alle har sitt utspring i høgskolens innsatsområder. Dette er *Harvesting Moose and Red Deer: A Bio-Dynamic Approach* (avsluttet september 2007) og *Teacher Education as Part of Multicultural Nation Building: An Interdisciplinary Approach* (enkelte delprosjektet videreføres i 2008) og *Extinction Mechanisms in small Populations: Linking Theory, Experiments and Observational Studies in a Comparative Setting* (tildelt HH i 2007 for perioden 1.1.2008-31.12.2011).

Høgskolen har hatt en god utvikling når det gjelder å få ekstern finansiering til forskningsvirksomheten. Nye NFR-prosjekt i 2007 er listet opp under tabell 2, og alle EU-prosjekter med finansiering i 2007 er nevnt under figur 3 (se også DBH-tabell 2.7 EU-finansierte prosjekter). I tillegg til prosjektene som er nevnt her, eller tidligere hadde HH følgende løpende NFR-prosjekt i 2007:

- *Praksisrettet FoU for barnehage, grunnskole og lærerutdanning*: Prosjektet: "Tilpasset opplæring og pedagogisk praksis" LUNA
- *Six Sigma Methodology*, ØSIR
- *Skandinavisk ulv (Skandulv)*, SUE
- *Bioøk. & hjortevilt*, SUE

Høgskolen deltar i VRI-programmet for Hedmark og Oppland fylker. For høsten 2007 fikk høgskolen en tildeling på 367 000 kroner av VRI-midlene. Alle prosjektene var knyttet til ØSIR: KAN-prosjektet (Kompetanse Akademia Næringsliv), SMB-kompetanse (opplegg for utviklingsprosjekt i små og mellomstore bedrifter), innovasjonsfaglig forskning (knyttet til innsatsområdet @LIVE), samt en stipendiat i *EDWOR II* (se ovenfor). Prosjektene videreføres i 2008-2009.

Høgskolen er tildelt midler over NFRs midlertidig ordning for tildeling av små driftsmidler i 2007. Ordningen ses i sammenheng med høgskolens egen, interne stipendordning. Og er et viktig tilskudd til driften av forskningsprosjekter.

Høgskolen har flere utviklingsprosjekter innen lærerutdanning i Afrika. LUNA har drevet et treårig kompetanseutviklingsprosjekt ved lærerutdanningsinstitusjon i Eritrea. Dette ble avsluttet i 2007, og det vurderes om prosjektperioden skal forlenges. NORAD/SIU-prosjektet *Teacher Education South –North* har som mål å øke kvaliteten på lærerutdanningen i Namibia. Dette er et samarbeid mellom HH og to institusjoner i Namibia, og inneholder også et komparativt forskningsprosjekt der forskere fra alle samarbeidsinstitusjonene deltar. Et annet NORAD/SIU-prosjekt NORMA (Norwegian Master Education in North/South) involverer HH, University of Namibia og University of Zambia. Dette er et kompetanseutviklingsprogram rundt *Master in Education: Literacy and Learning*. De to universitetene er faglig ansvarlig og vitnemålsutstedere for graden, og HH faglig støttespiller.

Høgskolen koordinerer det store tematiske EU-prosjektet *Consumer Citizenship Network 2* (Erasmus). Prosjektet har økonomisk støtte for en seksårsperiode (til september 2009) fra Kunnskapsdepartementet og Barne- og familiedepartementet. Prosjektet skal skape rammer og vilkår for FoU innen området ansvarlig forbruk, læreplanutvikling og lærerutdanning innen området.

Vurdering av måloppnåelse av hovedmål 2

FoU-produksjonen ved HH viser en meget god økning i 2007 både i kvalitet og omfang. Utviklingen i antallet vitenskapelige publikasjoner, publikasjonspoeng, formidlingsarbeider og andre indikatorer dokumenterer dette. Dette er resultater av flere års målrettet satsing på intern kompetansebygging, en bevisst tilsettingspolitikk, satsing på bedret forskningsledelse og godt samarbeid med regionale aktører og nettverksbygging. Den praktisk rettede forskningen mot barnehage-, skoleverk og helsevesen er omfattende. Det at mange prosjekter innenfor barnehage- og skole er eksterntfinansierte er et mål på kvalitet. Det gjelder også for mye av den regionalt orienterte forskningen. Særlig har høgskolen lyktes med å få mange og tunge prosjekter eksternt finansiert innenfor anvendt økologi (skog- og utmarksfag), men vi har også en pen økning innenfor forskning rettet mot næringslivet gjennom VRI-satsingen. Den bioteknologiske forskningen vår begrenses av driftsmidlene de har til rådighet.

Mange av høgskolens fagområder kan ennå bli bedre på internasjonal publisering. Gjennom den interne stipendordningen søker vi å stimulere aktiv deltakelse på vitenskapelige konferanser. Vi følger utviklingen gjennom å ha dette som et egendefinert resultatmål. Også for faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid har vi valgt å lage egen resultatindikator. For å styrke denne delen av virksomheten er det behov for utvikling i nasjonal og lokal oppmerksomhet.

FORSKNINGSDATA

2.1 Nye doktorgradsavtaler, hele 2007

Studium (DBH-kategorier)	Finansiert over institusjonens grunnbudsjett		Finansiert over Norges forskningsråd		Finansiert over andre eksterne kilder	
	totalt	kvinner	totalt	kvinner	totalt	kvinner
HUMAN	1	1	2	1	0	0
Totalt	1	1	2	1	0	0

2.2 Samtlige doktorgradsavtaler, høst 2007

Studium (DBH-kategorier)	Finansiert over institusjonens grunnbudsjett		Finansiert over Norges forskningsråd		Finansiert over andre eksterne kilder	
	totalt	kvinner	totalt	kvinner	totalt	kvinner
UVFAG	4	2	1	1	0	0
HUMAN	7	6	3	2	0	0
SAMVIT	4	2	0	0	0	0
HELSEFAG	2	0	0	0	0	0
REALFAG	5	2	0	0	1	1
ØA	1	0	0	0	0	0
Totalt	23	12	4	3	1	1

2.3 Avlagte doktorgrader, hele 2007

Studium (DBH- kategorier)	Finansiert over institusjonens grunnbudsjett		Finansiert over Norges forskningsråd		Finansiert over andre eksterne kilder	
	totalt	kvinner	totalt	kvinner	totalt	kvinner
IU	1	0	0	0	0	0
HELSEFAG	1	1	0	0	0	0
SAMVIT	1	0	0	0	0	0
REALFAG	0	0	0	0	1	1
UVFAG	1	0	0	0	0	0
Totalt	4	1	0	0	1	1

Hovedmål 3

Høgskolene skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, og medvirke til innovasjon og verdiskapning basert på disse resultatene. Høgskolene skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten

Delmål 3.1

Høgskolene skal gjennom formidling og deltagelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra FoU-virksomheten

Delmål 3.2

Høgskolene skal medvirke til samfunns- og næringslivsutvikling gjennom innovasjon og verdiskapning

Vurdering av måloppnåelse av delmålene 3.1 og 3.2

HH har i sin strategiske plan et mål om ”Aktiv og engasjert formidling av forskning og utviklingsarbeid”. Den store økningen i 2007 på høgskolens egen resultatindikator om formidlingsaktiviteten (se delmål 2.1) vitner om omfattende aktivitet. Høgskolen deltar aktivt i de årlige nasjonale forskningsdagene. Her formidles forskningsresultater til allmennheten og HH som forsknings- og utdanningsinstitusjon synliggjøres. Det arbeides for at forskningsprosjekter skal publiseres både som forskningsproduksjon i den nasjonale og internasjonale vitenskapelige litteraturen og i populærvitenskapelig sammenheng i aviser, rapporter eller populærvitenskapelige magasiner. Eksempler er nevnt i denne rapporteringen. Flere av forskerne våre lykkes med å få formidlet resultatene sine gjennom radio og fjernsyn.

Høgskolen har et bredt samarbeid med regionen. Tre av innsatsområdene har et særlig regionalt perspektiv i sitt FoU-arbeid. Fagmiljøene innen bioteknologi, anvendt økologi og entreprenørskap og innovasjon er aktive samarbeidspartnere for regionale næringslivsaktører og inngår i næringslivsklynger og nettverk. Hedmark er et stort landbruksfylke og høgskolen arbeider for å styrke landbruksutdanningene gjennom å skape en klynge i tilknytningen til øvingsarealene våre på Blæstad. Innen helsefagene bidrar det handlingsorienterte forskningssamarbeidet til å gjøre den forskningsbaserte kunnskapen tilgjengelig slik at den potensielle relevans testes ut i helse- og omsorgssektoren. FoU-aktiviteten knyttet til barnehager og skoler både i regionen og utenfor denne er omfattende. Dessuten arbeides det med regionale perspektiver innenfor kulturfagene. Deltakelsen i *Prosjekt*

Innlandsuniversitetet er på sikt det vesentligste bidraget fra HH til kompetansehevingen i regionen. Høgskolen samarbeider også aktivt med Kunnskapsparken Hedmark AS om innovasjonsspørsmål og kommersialisering. Kunnskapsparken har dessuten ulike inkubatorordninger som flere av studentene våre har fått mulighet til å utnytte. Høgskolen har flere utdanningstilbud innenfor entreprenørskap og innovasjon som bidrar til den regionale utviklingen både gjennom kandidatene som uteksamineres, men også gjennom FoU-arbeid.

Resultatindikator	Resultat				Resultatmål 2007
	2004	2005	2006	2007	
Omfang av eksternt finansiert virksomhet EFV	31 546 000	21 754 000	33 457 000	37 742 607	29 000 000
Mottatte forretningsideer	0	0	1*	0**	1**
Nyopprettede selskaper basert på mottatte forretningsideer	0	0	0	0	0

* Forretningsidé m/forretningsplan for en bedrift som leverer naturguiding og andre arrangementer i skog- og utmark (SUE).

**I 2007 kom det inn én forretningsidé fra LUNA (HamGen). Ifølge definisjonen til DBH-tabell 2.9 skal det institusjonene rapporterer her være "forretningsideer mottatt av kommersialiseringsenhet, registrerte patenter, inngåtte lisensieringskontrakter og nye foretak etablert av kommersialiseringsenhet (KE) eller teknologioverføringskontor (TTO)". Forretningsidéen HamGen fyller ikke kriteriene for å bli rapportert i DBH-tabell 2.9. Analysene som forretningsidéen HamGen baserer seg på, gjennomføres i dag som oppdragsforskning innen høgskolens ordinære virksomhet

Utviklingen i resultatindikatorene

Omfang av eksternt finansiert virksomhet EFV

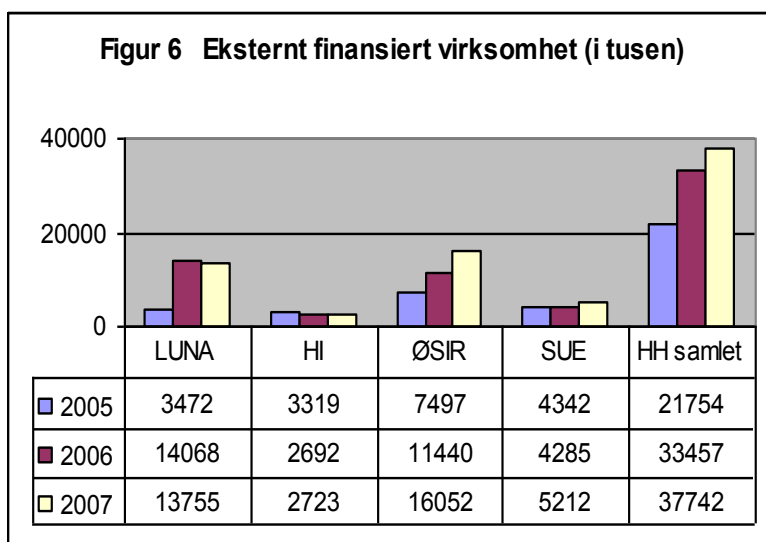
Resultatet på 37 742 607 mill. kroner ligger mer enn 8 mill. kroner over resultatmålet for 2007 (29 000 000). En økning på 7,8 % fra 2006 til 2007. Resultat for perioden 2004-2007 ligger for tre av årene mellom vel 31 og 36 mill. kroner. I 2005 var resultatet nede i litt under 22 mill. kroner.

Tabell 6 Eksternt finansiert virksomhet per faglig ansatt

År	LUNA	HI	ØSIR	SUE	HH samlet
2005	3 472 000 : 126,7 = 27 403	3 319 000: 46,6 = 71 223	7 497 000: 49,3 = 152 068	4 342 000 : 10,8 = 402 037	21 754 000*: 234,8 = 92 649
2006	14 068 000: 117,5 = 119 727	2 692 000: 57,7 = 46 655	11 440 000 : 45,5 = 251 428	4 285 000: 14,2 = 301 760	33 457 000* : 235,9 = 141 827
2007	13 754 799: 122,8 = 112 009	2 723 286: 70,7 = 38 518	16 052 840: 47,1 = 340 824	5 211 681: 19,5 = 267 265	37 742 607: 263 = 143 508

I tillegg til den eksternt finansierte virksomheten kommer driftstilskudd direkte fra departementene og andre statlige virksomheter innen BFV på 9 450 000 for 2007. Alle disse midlene er tilført LUNA. De største prosjektene i 2007 er: Consumer Citizenship Network (CCN), tospråklig satsing: BA – faglærerutdanning for tospråklige lærere og fra 2008 av BA – førskolelærerutdanning for tospråklige, Nettverk for tilpasset opplæring, Utvikling av samarbeidsformer HH-skole/barnehage, Veiledning for nyutdannede lærere og førskolelærere, Pedagogisk utviklingsarbeid i barnehagen (PUB) og Bedre læringsstrategier i realfag.

Finansieringen av innkjøp og drift av flowcytomer ved bioteknologi, samt finansiering av ettårig ingeniørstilling ved biolab, hører også inn her.

Den eksternt finansierte virksomheten ved HH tilsvarer rundt 10 % av den bevilgningsfinansierte delen av HHs årsbudsjett. Tallene i figur 6 er eksklusive EU-midler, se figur 3.

Mottatte forretningsidéer

Forretningsidéer fra høgskolens ansatte er beskrevet under samletabellen som viser resultatindikatorene ovenfor. For 2007 kan HH ikke rapportere om forretningsidéer som fyller kriteriene for å bli rapportert i DBH-tabell 2.9.

Studentene utvikler forretningsidéer ved enkelte av høgskolens utdanninger, samt Drivhuset (se under). Disse er på ulikt nivå når det gjelder utvikling. For perioden 2004-2007 rapporterer utdanningene om følgende antall forretningsidéer fra studentene:

2004: 9
2005: 4
2006: 11
2007: 28

Studentenes forretningsidéene er knyttet følgende studier:

- Årsstudium i Innovasjon, entreprenørskap og foretaksutvikling, ØSIR. Intensjonen med dette studiet er at studentene skal bli i stand til å etablere sitt eget foretak, gjerne basert på forretningsidé utviklet gjennom studiet.
- Bachelor i rekreasjon og helsefremmende arbeid (fra høsten 2007 Bachelor i folkehelse), HI. Tredjeårsstudenter tar kursene "UFP11B Utvikling av forretningsplan" og 1PA21B Prosjektarbeid.
- Bachelor i opplevelsesproduksjon og interaktive medier (OPIM), LUNA,

Drivhuset ble stiftet i 2002 på initiativ HH/ØSIR og Åmot kommune etter idé fra Sverige. Drivhuset har i første rekke som mål å motivere og inspirere studenter til ideskaping. Man bistår studenter ved utvikling, testing og realisering av forretningsutviklingsidéer.

Fagmiljøet rundt *BA i opplevelsesproduksjon og interaktive medier* (OPIM) ved LUNA samarbeider med *Kunnskapsparken Hedmark AS* (KPH) om en spillinkubator for å få studentene til å starte egne bedrifter. Som en del av dette arrangeres hvert år "Hamar Game Challenge" som en konkurranse der studenter presenterer sine forretningsideer. Vinnerne får blant annet tre måneders opphold i *Kunnskapsparkens* inkubator, der de får muligheten til å videreutvikle sin idé. OPIM har prosjektsamarbeid med *Norsk Tipping* der studenter ved høgsolen bidrar til spillutvikling. Det er også inngått samarbeid med *Innovation Studios*, som har lokaler i Midtbyen skole, der studentene er med på prosjekter som settes i gang. Også studenter ved *BA i spill- og medieproduksjon* (ØSIR) og potensielle gründere ved KAN-prosjektet benytter seg av inkubatoren ved KPH.

Utviklingsnivået på de enkelte forretningsideene varierte da sisteårs-studentene leverte sine prosjektrapporter i juni 2007. Høgskolen må vurdere om det skal etableres en ordning for å innhente opplysninger om ideer utviklet i studietida har ført til bedriftsetableringer etter studieslutt.

Nyopprettede selskaper basert på mottatte forretningsideer

For ansatte er resultatmålet for oppretting av selskaper så langt satt til 0. Selskapsetableringer studenter foretar under studiet, eller i etterkant av dette, oppfatter vi ikke skal rapporteres til DBH. Tallene for studentene er noe usikre i og med at etableringene gjerne skjer etter at studentene har sluttet ved HH, men vi er kjent med at to selskaper ble etablert i 2007: To uteksaminerte fra *Årsstudium i innovasjon, entreprenørskap og foretaksutvikling* (ØSIR) etablerte i 2007 selskapet "Presis Public Relations AS" i Arendal. Dette selskapet er i hovedsak basert på den forretningsideen studentene arbeidet med i studiet. Studenter fra BA i opplevelsesproduksjon og interaktive medier etablerte selskapet "**Chinchilla**" med spillet *Fra A til Å med Freddy og Frida Frosk*. Det vi har registrert av selskapsetableringer fra studentene i perioden 2004-2007 er to hvert av årene 2004, 2005 og 2007. I 2006 ble det etablert ett selskap.

Utvalgte områder departementet ber høgskolene rapportere på under hovedmål 3

Legge til rette for god tilgjengelighet av forskningsresultater for allmennhet og samfunn

I figur 4 vises en oversikt over allmennrettede og brukerrettede formidlingsbidrag i 2007. Høgskolen ligger noenlunde på samme nivå med registreringer i FORSKPUB i 2007 som i 2006. Høgskolen i Hedmark arrangerte Forskningsdagene for 11. gang i 2007. Forskningsdagene bidrar både til formidling av forskningsresultater til allmennheten, tilgjengeliggjøring av forskere og synliggjøring av Høgskolen i Hedmark som forsknings- og utdanningsinstitusjon. Høgskolen gjennomførte 10 arrangementer: forskningstorgarrangementer i Hamar, Rena og Elverum, deltakelse på Innlandets helsefaglige forskningskonferanse, seminarer på Rena med inviterte næringslivsgjester, arrangementer på Evenstad og Skogmuseet og Åpen-dag-arrangementer ved Biohuset på Hamar med inviterte niende- og tiendeklassinger fra ungdomsskoler i Hamarområdet.

Høgskolen utarbeidet i 2007 *Retningslinjer for åpent institusjonelle arkiv - Brage Høgskolen i Hedmark*. Høgskolens skriftserie registreres i Brage, og arbeidet med å registrere mastergradsoppgavene der er påbegynt. Høgskolebiblioteket skal være et informasjons- og kunnskapscenter innenfor høgskolens fagområder for regionens næringsliv og lokalsamfunn. Fjernlånsamarbeidet med folkebibliotekene med felles transportordning har gitt kraftig økning i antall utlån i 2007 (spleiselag mellom fylkesbiblioteket, kommuner og HH). Innføring av felles lånekort har også virket positivt i forhold til bibliotekbruken.

Det arbeides for at resultatene av forskningsprosjekter skal publiseres både som forskningsproduksjon i den nasjonale og internasjonale vitenskapelige litteraturen og i populærvitenskapelig sammenheng i aviser, rapporter eller populærvitenskapelige magasiner. Mange eksempler kan her nevnes. Ulveovervåkingen gir årlig ut en rapport over utbredelsen av ulv det siste året. Det kommer årlig ut fire delrapporter som Direktoratet for naturforvaltning legger ut på sine hjemmesider. Data fra disse rapportene brukes likeledes til vitenskapelig produksjon. ØSIR gjennomførte i 2007 to halvdags seminarer med god ekstern deltakelse: ”Globalisering og internasjonal handel” (i samarbeid med Innovasjon Norge) og ”Bioenergi, visjon og virkelighet” (samarbeid med SUE). Avdeling for helse- og idrettsfag (HI) hadde i løpet av 2007 flere oppslag i avisene om doktorgradsprosjekter, Sykehjemsprosjektet (Elverum og Stange kommuner), Medikamentprosjektet vedrørende kolestorolsenkende medikamenter, folkehelseprofilen har fått flere presseoppslag etc. I den praksisnære forskningen innenfor lærerutdanningen er skoleeiere og lærere ofte involvert i forskningen, og det skjer en løpende kunnskapsutvikling. Denne forskningen blir ofte publisert i nasjonale tidsskrifter for lærere. Noen forskere ved lærerutdanningene er ofte synlige og aktive i lokale og nasjonale medier.

Inngå FoU-samarbeid med regionalt næringsliv og delta i regionale innovasjonsnettverk

Høgskolen har et bredt samarbeid med regionen. Innsatsområdene *Bioteknologi (LUNA)*, *Anvendt økologi (SUE)* og *Lokalsamfunnsutvikling, verdiskaping, entreprenørskap og innovasjon (ØSIR)* har et særlig regionalt perspektiv i sitt FoU-arbeid, blant annet fordi de fagområdene de forvalter, er sentrale for Hedmark og områdene kan dermed lettere få finansiert sin forskning. Innsatsområdet *Kommunikasjon, informasjons- og tjenestefordeling (ØSIR)* har fokus mot yrkesrettet FoU.

Høgskolen ble i 2007 tildelt 5 mill. kroner av Sør-Østerdal regionråd til en 3-årig satsing på bioenergi (DA-midler). Satsingen innen bioenergi innbefatter finansiering av to nye professorater og en stipendiatstilling som skal være drivkraft ved denne satsingen (ved ØSIR og SUE). Videre inngår det i satsingen å etablere kurs, moduler og studier innen bioenergi, herunder årsstudier i bioenergi og økonomi (oppstart H-2008).

Det bioteknologiske fagmiljøet ved LUNA er en del av næringsklyngen BIOINN. Det er et hovedmål å videreutvikle BIOINN-klyngen og gjennom dette bidra til ny verdiskaping basert på informasjons- og kunnskapsbasene fra husdyr, laks, ørret og planter og kommersiell utnyttelse av disse. En satser også på å oppnå status som ”Norwegian Centre of Expertise”. Opplysninger om BIOINN finnes på nettstedet www.bioinn.no.

En stipendiat ved fagmiljøet i bioteknologi samarbeider med HOFF Norske Potetindustrier i forbindelse med sitt doktorgradsprosjekt.

Samarbeidet med Sykehuset Innlandet (SI) inneholder blant annet FoU-samarbeid og oppretting av et koordinatorforum med mandat å ”foreta fordeling av praksisplasser ut fra en til enhver tid oversikt over behovet for studieplasser innen BSV, sykepleie- og radiografstudenter”, samt prøve ut og implementere fordelingsmodellen. Forumet har også engasjert seg i arbeidet med utvikling av ulike veiledningsmodeller. HI samarbeider med tre undervisningssykehjem i Stange og Elverum. Innsatsområdet innen psykisk helsearbeid ved HI videreførte i 2007 den praksisnære profilen med *handlingsorientert forskningssamarbeid*. Det samarbeides både med kommuner og brukergrupper.

KAN-prosjektet (Kunnskap Akademia Næringsliv) ved ØSIR er et prosjekt hvor målet er å etablere en fast og kjent kommunikasjonskanal mellom næringsliv, studenter og Høgskolen i Hedmark, slik at aktørene kan dra nytte av hverandres kompetanse. Prosjektet gjennomførte i 2007 flere bedriftsekskursjoner og koplet studenter til bedrifter. Type samarbeid som er etablert: studenter i bedriftsbesøk, gjesteforelesere fra bedrifter, samarbeid om 12 studentprosjekter/case-i-bedrift, etablert praksisemne som valgemne ved BA i regnskapsførerfag, innført ”studentbedrift” som valgfag og et samarbeid om forprosjekt til FoU-arbeid for vitenskapelig ansatt. KAN-prosjektet har fulgt opp partnerskapsavtaler med KPH og Tretorget (Trenæringsens eget kompetansesenter). KAN-prosjektet er tildelt midler fra VRI.

Når det gjelder SUEs samarbeid med det regionale næringslivet, se også punktet ” At en i forskerutdanningen styrker samarbeidet med forskningsinstitutt og næringsliv”. I tillegg til de nettverkssamarbeid som omtales der, kan ”Barfôrprosjektet” med Glommen skogeierforening og ”Viltregistreringer i Hedmark” med Norges Jeger- og Fiskerforbund nevnes.

Legge til rette for å gi utdanningstilbud som er relevante i nyskapingssammenheng

Høgskolen har mange studier som er aktuelle i nyskapingssammenheng:

Master i næringsrettet bioteknologi (120 stp) Målet er å dekke dette tverrfaglige behovet som en framtidrettet næringslivssektor innen bioteknologi har, og i enda større grad vil få. I studiet stimuleres det til bedriftsetableringer ved at uteksaminerte kandidater er i stand til å vurdere potensialet av egne forskningsresultater, analysere og forberede passende beskyttelsesstrategier, og organisere og utvikle en forretningsplan.

1-årig studie i natur- og kunnskapsturisme: Målet er å utdanne natur- og kulturguidere. Studiet skal gi gode basiskunnskaper i naturgrunnlaget og kulturhistorien for de som ønsker å etablere næringsvirksomhet innen natur og kunnskapsturisme.

Bachelor i opplevelsesproduksjon og interaktive medier: Studiet gir en komplett utdanning for utvikling av digitale spill og opplevelser. Dette er en ny bransje der mange unge etablerer egen virksomhet.

I lærerutdanningen gis det forelesninger i Pedagogisk entreprenørskap i PPU-studiet.

Master i innovasjonsledelse (Master of Innovation Management, 60 studiepoeng, i samarbeid med Karlstads universitet) Kull 2, med i overkant av 30 norske og svenske studenter, avslutter studiet høsten 2008.

Årsstudium i innovasjon, entreprenørskap og foretaksutvikling

BA i innovasjons- og entreprenørskapsledelse, studiet ble utviklet i 2007.

Videreutdanning i entreprenørskap for lærere og skoleledere (30 studiepoeng)

Studiet tilbys via kurs- og oppdragsenheten ved ØSIR. I 2007 ble tilbudet gitt til følgende kunder: Sør-Trøndelag fylkeskommune (ca. 35 studenter), Oppland fylkeskommune (ca. 25 studenter), NHO Telemark (ca. 30 studenter) og Østlandssamarbeidet (ca. 30 studenter).

Prosjektutdanning for Arbeidstilsynet som innbefatter både utdanningsselementer og produktutvikling:

BA i folkehelse. Studiet har moduler i innovasjon, entreprenørskap og forretningsplan i 2. og 3. studieår.

Kurset "Evaluering i velferdsarbeide og som integrert del av aksjonsforskning" (7,5 studiepoeng).

Årsstudier i bioenergi utviklet i 2007.

Styrke FoU-arbeid og samarbeid rettet mot praksisfeltet i profesjonsfagene

Tre innsatsområder er sentrale for profesjons- og yrkesrettet FoU: *Arena for språk- og kulturfag (LUNA)*, *Minoritetsstudier/Flerkulturell barnehage og skole (LUNA)* og *Psykisk helse og samfunn: Kunnskapsdannelse i praksis (HI)*.

En gjennomgang høsten 2007 av LUNAs prosjektportefølje viste at avdelingen hadde nesten 40 FoU-prosjekter som var praksisnære. Lærerutdanningene samarbeider særlig med barne- og ungdomsskoler i Hedmark, men også med barnehager og videregående skoler. Det er stor bredde i hvilket fagfelt prosjektene er grunnet i, men hovedtyngden er innen språkfag (særlig norsk) og pedagogikk. Flere av prosjektene knyttes til utfordringer i den flerkulturelle skolen, til prinsippet om tilpasset opplæring og lesing som grunnleggende ferdighet. Dette samsvarer godt med nasjonale satsingsområder, fylkesmennes tilsystema og strategiplaner knyttet til Kunnskapsløftet; eksempelvis *Gi rom for lesing* og *Likeverdige utdanning i praksis*. Andre arbeider ser nærmere på realiseringen av Kunnskapsløftet, og fokuserer undervisningen i lys av kompetansemålene i den nye læreplanen. Flere av prosjektene berører også sentrale utfordringer som *samarbeid skole – hjem, klasseledelse, elevvurdering, entreprenørskap og læringsstrategier*. Ut fra behovet for å gjøre allmennlærerutdanningen mer profesjons- og forskningsbasert (NOKUT-evalueringen) er det av stor betydning at så mange av høgskolens FoU-prosjekter relateres til praksisfeltet. Dette bør også påvirke arbeidet i skolene og bidra til økt refleksjon og kobling av teori og praksiserfaringer. Slik sett vil FoU-arbeidet kunne bidra til kontinuerlig videreutvikling av skolens praksis, og gi en mer prosessorientert tilnærming enn kompetanseheving i form av kurs og konferanser.

At Høgskolen i Hedmark ved Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap (LUNA) har hatt svært god uttelling innenfor Forskningsrådets program "Praksisrettet FoU for barnehage, grunnopplæring og lærerutdanning", viser at høgskolen har opparbeidet høy kompetanse på dette området. Det er så langt tildelt midler til 20 prosjekter innenfor dette programmet, og HH er ansvarlig for tre.

Som eneste høgskole har Høgskolen i Hedmark blitt engasjert av Utdanningsdirektoratet til å delta i evalueringen av Kunnskapsløftet. Høgskolen er inne i to av ti prosjekter innen denne satsingen. I begge prosjektene har HH tett samarbeid med andre forsknings-institusjoner:

- Gjennomgang av spesialundervisning (samarbeid med NIFU STEP)
- Kvantitative spørreundersøkelser (samarbeid med Danmarks Pædagogiske Universitetsskole)

Fra Forskningsrådets program *Strategiske høgskoleprosjekter* har HH vært tildelt midler til prosjektet "Teacher Education as Part of Multicultural Nation Building: An Interdisciplinary Approach" (LUNA). Prosjektet har fokusert på endring og reorganisering av læreprosessene og kunnskapsområdene innen lærerutdanning i det flerkulturelle samfunn. Enkelte av delprosjektene fortsetter i 2008.

Prosjekt "Undervisningssykehjem" ble etablert i 2007 i et samarbeid mellom HH/HI, Sykehuset Innlandet Elverum-Hamar, Elverum kommune og Hamar kommune. Hensikten med å etablere "Undervisningssykehjem" er å fremme fagutvikling og akademisk miljø på sykehjemmene og fremme samarbeid mellom 1. og 2. linjetjenesten, og derigjennom heve kvaliteten på omsorgen. Målet er å styrke fagkompetansen på sykehjemmene slik at de i sterkere grad kan møte framtidens utfordringer både innen rekruttering og tjenesteutøvelse. Det legges også opp til å øke antall sykepleiestudenter i praksis på sykehusene gjennom en ny veiledningsmodell som tas i bruk ved HI. Denne modellen gjør det mulig å aktivt integrere studenter i forsknings- og utviklingsarbeid i tett samarbeid med praksisfeltet. Visjonen er å skape aktive forskningsmiljøer i og for praksis som høgskolen også kan dra nytte av i sin undervisning. Aktiviteter i prosjektet kommer først skikkelig i gang etter årsskiftet til 2008. To delprosjekter som er på gang er "Pårørendeprosjektet" og "Ernæringsprosjektet". Prosjektet støttes med midler fra Sosial- og helsedepartementet og Fylkesmannen i Hedmark.

HI samarbeider med *Nordisk akademi for forskning om psykisk helse*. Denne forskerskolen er i samarbeid med Nordiska högskolan för Folkohelsevetenskap, Göteborg og andre sentrale institusjoner i Norden (Høgskolen i Volda, Institutt for sosialt arbeid i Malmö, Universitetet i Göteborg). Nordisk akademi for forskning om psykisk helse har som strategi at den skal være en nordisk forskerskole som kan ha en samordning av forskningsprosjekt og utvikle et nettverk av nordiske forskere innen emnet. Den har primært to oppgaver: Å være en dr. gradsinstitusjon og være et senter for tenkning rundt temaer knyttet til psykisk helse og folkehelse, d.v.s. at det bør planlegge workshops som gjør det mulig å reflektere videre på disse områdene. Studenter er nå tatt opp til dette programmet, og de første forskerkursene er avholdt. Det er foreløpig ingen doktorander fra Høgskolen i Hedmark.

Innsatsområdet *Psykisk helse og samfunn: Kunnskapsdannelse i praksis* har som mål å utvikle internasjonale kontaktnett i tråd med høgskolens satsing mot innlandsuniversitetet. Dette har i første omgang ført til planer om å videreutvikle kontakten med Utena Kolegija i Litauen gjennom det langvarige samarbeidet Høgskolen i Hedmark har hatt med denne høgskolen.

NORSNET er et nettverk som innsatsområdet samarbeider med. Formålet med NORNET er: "...to promote cooperation in the Nordic countries between researchers and practitioners interested in social network theory and practice. The members of NORNET strive to sustain a network capable of continued innovations and progress within both basic and applied social network research. The aims and activities described here spring from a sincerely felt need for

social network research in health care, social work and in related areas within education and organisation studies.”

Det er etablert en samarbeidsgruppe for forskning mellom HH og Oppland og Sykehuset Innlandet. Der sitter forskningssjefen for Sykehuset Innlandet og forskningslederne for de tre høgskolene. Hovedhensikten med forumet er å initiere felles forskningsprosjekter, kurs og konferanser. Det kan også nevnes at det høsten 2007 ble gjennomført et kurs i kvalitative forskningsmetoder (5 studiepoeng) i samarbeid med Sykehuset Innlandet (13 deltakere fra Sykehuset Innlandet og 7 fra HH).

Vurdering av måloppnåelse av hovedmål 3

Vurderingen som er gitt av måloppnåelsen for delmålene 3.1 og 3.2 foran, kan også ses som bidrag til en samlet vurdering mot hovedmål 3. Når det gjelder formidling spesielt, er høgskolens virksomhet mest omfattende innenfor brukerrettet formidling. Prorektor FoU vil gjennom FoU-utvalgets arbeid styrke innsatsen for den allmennrettede forskningsformidlingen i 2008 og blant annet stimulere ansatte til økt populærvitenskapelig formidling og til å bidra med sine innsikter i samfunnsdebatten.

Hovedmål 4

Høgskolene skal ha en personal- og økonomiforvaltning som sikrer effektiv utnyttelse av ressursene.

Delmål 4.1

Høgskolene skal føre en aktiv arbeidsgiverpolitikk som bidrar til å rekruttere og utvikle kompetanse som reflekterer institusjonens oppgaver og ansvarsområder.

Vurdering av måloppnåelse (4.1)

En arbeidsgiverpolitikk som bidrar til å rekruttere kompetanse

Høgskolens virksomhetsgrunnlag er å drive høyere utdanning og forskning av høy kvalitet i samhandling med samfunnet. Det er forventninger om at høgskolen forsterker sin rolle som regional og nasjonal leverandør av kompetanse for samfunns- og næringsliv.

HH er en virksomhet med høye ambisjoner. Vår visjon er: ”Fra høgskole til universitet”. Denne visjonen arbeider vi for å oppnå i samarbeid med høgskolene Lillehammer og Gjøvik og sammen med fylkeskommunene i Oppland og Hedmark. Dette arbeidet innebærer målrettet kompetanseutvikling og forskningssatsing, der etablering av mastergradsutdanninger og forskerutdanning står sentralt.

I vår strategiske plan har vi framhevet raushet, respekt og profesjonalitet som grunnleggende verdier for høgskolens organisasjonskultur og læringsmiljø. HH skal kjennetegnes ved:

- et studie- og studentmiljø som er inkluderende, kreativt og utfordrende
- et forskningsmiljø som er kritisk, uavhengig og forskningsetisk bevisst i sin søken etter ny kunnskap
- profesjonelle medarbeidere med stå-på-vilje og evne til endring og samhandling både innad og utad.

Med slike høye ambisjoner for vår virksomhet er det viktig at høgskolen fremstår som en attraktiv virksomhet for potensielle arbeidssøkere, innenfor alle stillingskategorier. Høgskolen er bevisst på viktigheten av å tiltrekke seg personer med høye kvalifikasjoner og gode personlige egenskaper, og som identifiserer seg med de høye målsettingene vi har. Høgskolen forsøker å føre en arbeidsgiverpolitikk der både faglig-vitenskapelig ledere/medarbeidere og teknisk-administrative ledere/medarbeidere gis utfordringer som bidrar til faglig og personlig utvikling gjennom deres arbeidskarriere i høgskolen. Vi har som ambisjon å bli oppfattet som en profesjonell virksomhet i alle ledd. Til dette kreves en arbeidskultur basert på filosofien om ”kontinuerlig forbedringer”. Vi ser dette som nødvendig for å kunne tilby utdanning av høy kvalitet, basert på det fremste innen forskning og faglig utviklingsarbeid, slik at vi er i stand til å tilrekke studenter og utdanne sterke kandidater innenfor alle de studier som vi tilbyr. Vi ønsker kontinuerlig å utvikle vår evne til på forskjellig måte å tiltrekke oss interessante kandidater til våre stillinger, og til å foreta et godt utvelgelsesarbeid. En voksende utfordring

knytter seg til lønn, der vi ser dilemmaer mellom økende lønnskrav/lønnsnivåer (både knyttet til økt kompetanse og til et arbeidsmarked der det er konkurranse om kandidatene) og stramme budsjetter. Vi opplever at rammebudsjettene fra KD ikke inneholder tilstrekkelig lønnskompensasjon til å holde tritt med lønnsutviklingen/økende lønnskrav.

Økt forskningskompetanse

HH har gjennom hele siste strategisk plan-periode arbeidet målbevisst med å øke antallet professorer og førstekompetente. Vår strategiske plan har som første hovedmål: ”Bred kompetanse- og institusjonsbygging mot Innlandsuniversitetet”. Universitetsmålsettingen fører i den strategiske planen til en satsning på å rekruttere flere professorer, øke antallet førstekompetente, særlig førsteamanuenser med doktorgrad, (både gjennom stipendprogram og gjennom bevisst rekruttering) og styrket forskningsledelse. Høgskolens lokale lønnspolitikk stimulerer til å ta doktorgrad, ved at det gis ytterligere lønnsopprykk for førstekompetente (både førstelektorer og førsteamanuenser) som tar doktorgrad. Det er vår vurdering at vi gjennom flere år har hatt en god utvikling både i formalkompetanse og i høgskolens evne til å bidra i den forskningsbaserte kunnskapsbyggingen regionalt, nasjonalt og i noen grad internasjonalt.

Høgskolen i Hedmarks eget stipendprogram omfatter stipend til doktorgradskvalifisering for egne ansatte. 7 personer mottok slikt stipend i 2007. Det ble ikke tildelt nye stipend over denne ordningen i 2007. I 2007 hadde Høgskolen i Hedmark vel 30 personer tilsatt i rekrutteringsstillinger og eksternt finansierte stipendiatstillinger. Høgskolen har for tiden 14 rekrutteringsstipendiatstillinger.

Profesjons- og pedagogisk kompetanse

Flere av høgskolens avdelinger har profesjonsutdanninger i studieporteføljen. Det er en løpende utfordring å sikre en rett kombinasjon av god profesjonskompetanse og forskningsbasert kompetanse for undervisningen, og vi ser at det er behov for en mer planmessig vurdering av hvilke behov som skal dekkes når det er aktuelt å foreta tilsetninger. Høgskolen ønsker også å styrke den pedagogiske kvaliteten, og har inngått et samarbeid med Høgskolene i Lillehammer og Gjøvik om et høgskolepedagogisk program. Høgskolestyret har vedtatt at nyansatte uten formell pedagogisk utdanning skal gjennomgå vårt høgskolepedagogiske kurs, tilsvarende 15 studiepoeng. Vi ser at på begge disse områdene er det behov for å utvikle arbeidet videre.

Administrativ kompetanse

Det er i 2007 gjennomført kompetansekartlegging for de administrative stillingene, og direktørene for de forskjellige administrative fagområdene er gitt gjennomgående ansvar for kompetansen i stillingene innenfor deres område, også når det gjelder stillinger som ligger under de enkelte avdelingene. Vi mener at grunnlaget her er lagt for et målrettet arbeid med heving av den administrative kompetansen som vil trenge for å utvikle høgskolen videre.

Det er for øvrig i 2007 gjennomført interne kurs på flere områder: Kursing av ledere i oppfølging av sykmeldte og IA-avtalens virkemidler, Kursing av ledere, tjenestemannsrepresentanter i tilsettingsorganene og andre med roller i tilsettingsarbeidet om høgskolens personalreglement samt lovverk, regler og rutiner i tilsettingsarbeidet, kursing av ledere og tjenestemannsorganisasjoner i samarbeidskompetanse og medbestemmelse. Høgskolen har høsten 2007 gjennomført et prosjekt for innføring av SAP som lønns- og personalsystem, med tilhørende kurs og opplæringstiltak.

TABELL – RESULTATINDIKATOR TIL DELMÅL 4.1

1. Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings- og forskerstillinger

Vi har vurdert resultatindikatoren om andel førstestillinger av totalt antall undervisnings- og forskerstillinger som en god indikator for vår utvikling. Andelen har vært i jevn vekst gjennom de senere årene. Fra 2006 til 2007 er imidlertid veksten stanset opp. Følgende tabell viser utviklingen.

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
27,5 %	34,0%	39,1%	37,7 %	36%
(66,6/ 242,6)	(74,1 / 217,9)	(84,3 / 216,0)	(91/ 241,3)	

Vi gjør oppmerksom på at resultatmålet er litt misvisende, fordi tallgrunnlaget der inkluderte også stipendiater og professor II, som vi nå er oppmerksom på at DBH ikke regner med. Den stipulerte andels-økningen for 2007 er ikke nådd. Høgskolen er imidlertid godt fornøyd med at *antall* tilsatte med førstekompetanse har økt i 2007. Det er likevel en utfordring at antall tilsatte *uten* førstekompetanse i undervisnings- og forskerstillinger har økt mer. Dette har ført til at *andel* førstestillinger av totalt antall undervisnings- og forskerstillinger har gått ned. Høgskolen har på noen områder hatt en utfordring knyttet til å få tilstrekkelig søkere med førstekompetanse eller høyere til kunngjorte stillinger. Vi har i flere tilfeller gått aktivt inn og tilsatt førstekompetente og professorer uten forutgående kunngjøring. Ordningen har blitt benyttet både for vår Avdeling for helse- og idrettsfag og for Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap. Vi ser at i dagens arbeidsmarkedssituasjon er det iblant nødvendig å benytte den muligheten universitets- og høyskoleloven her gir, for å sikre oss særskilt kompetanse, i situasjoner hvor det kan være viktig å handle raskt eller av andre grunner er slik at det er ved denne måten vi kan sikre oss særskilte kandidater.

Når antallet ansatte i undervisnings- og forskerstilling har økt dette året, er grunnen at etableringen og driften av masterstudier og arbeidet med å få akkreditert PhD-utdanninger (innen områdene Anvendt økologi og Kultur- og fagdidaktikk), krever en økning av antallet personer med professor- og førstekompetanse. Videre har høgskolen gjennom 2007 hatt en markert aktivitetsøkning innen eksternt finansiert virksomhet og også en økning innen FoU-prosjekter. Høgskolen har som en følge av denne utviklingen hatt behov for å rekruttere midlertidig på høyskolelektornivå for å drifte studier på lavere nivå.

Delmål 4.2

Høgskolene skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv

Vurdering av måloppnåelse (4.2)

Arbeidsmiljø

Høgskolen har i 2007 satset aktivt på forhold som kan bidra til styrket arbeidsmiljø: Det har i samarbeid med Arbeidslivstjenesten vært gjennomført kompetansehevingstiltak for ledere i forhold til oppfølging av sykmeldte og til høgskolens forpliktelser og muligheter som IA-virksomhet (og IA-tiltak har vært benyttet aktivt for tilrettelegging for arbeid), det har i samarbeid med bedriftshelsetjenesten vært lagt til rette for formtester og helsefremmende tiltak, og det har ikke minst blitt utviklet en arbeidsmiljøundersøkelse, som er gjennomført ved to avdelinger. De tre gjenstående enhetene skal gjennomføre undersøkelsen i 2008. Arbeidsmiljøundersøkelsen inngår som et ledd i høgskolens systematiske HMS-arbeid. Denne skal gjennomføres annethvert år og vil være et viktig redskap som grunnlag for handlingsplaner og oppfølging av arbeidsmiljøspørsmål. Det er laget rutiner for hvordan undersøkelsene skal følges opp av informasjon til og kommunikasjon med de ansatte rundt tiltak som kan skape forbedringer i miljø og styrke samarbeid og samhold i institusjonen.

Det er vår klare oppfatning at tiltakene virker positivt på arbeidsmiljøet og bidrar til tilstedeværelse og trivsel.

HH har til dette delmålet valgt utvikling i sykefravær som en første, egendefinert resultatindikator (som også departementet har bedt om at vi vurderer særskilt, se neste avsnitt). Vi ser imidlertid at sykefravær blir noe snevert som eneste indikator for arbeidsmiljøet. Høgskolen vil derfor arbeide videre med å definere resultatindikator/styringsparametre knyttet til arbeidsmiljø, og vil her se nærmere på hvordan vi kan benytte den nye arbeidsmiljøundersøkelsen vår til å få fram status og utvikling.

Sykefravær

Departementet har i tildelingsbrevet for 2007 påpekt at det skal legges vekt på å redusere sykefraværet for alle grupper ansatte. Høgskolen har i 2007 gjennomført et prosjekt for å redusere sykefraværet. Prosjektet skulle gjøre vurderinger av hvilke grupper som er særlig utsatt, samt se på både forebyggende og oppfølgende tiltak og vurdere tiltak både på individnivå, avdelingsnivå og institusjonsnivå. Prosjektet avsluttes i 2008.

Forebyggende tiltak som er gjennomført i 2007:

- Kursing av ledere, verneombud og tillitsvalgte
- Tilbud om arbeidsplassvurdering for nytilsatte (samt fortløpende når det dukker opp behov)
- Tilsatte har mulighet til å trene 1 time pr. uke i arbeidstiden, og alle avdelinger har igangsatt tilbud om helsefremmende aktiviteter, som for eksempel spinning, gåturer, felles trening i sal, UKK gåtest og Friskis og Svettis.

Oppfølgende tiltak(for at de som er sykmeldte skal komme raskere tilbake i arbeid) som er gjennomført:

- Tett samarbeid med NAVs kontaktperson, både på generelt grunnlag og i enkeltsaker
- Bistand fra høgskolens bedriftshelsetjeneste i enkeltsaker
- Bruk av NAVs virkemidler for IA-bedrifter
- Personalmedarbeiderne på avdelingsnivå har gitt tett oppfølging av ledere, med veiledning og bistand i oppfølgingsarbeidet

Et mindre kjønnsdelt arbeidsliv

Kvinneandelen i høgskolen er totalt sett nokså stabil. Vi ser at det er stor forskjell på fagmiljøer og også mellom forskjellige stillingsgrupper, og det vil derfor fortsatt være viktig å følge opp spørsmålet om kjønnsfordeling i tilsettingssaker.

Høgskolens utfordringer innen likestilling er de samme en gjerne ser i samfunnet for øvrig, slik at både i høyere lederstillinger og i høyere faglige stillinger er det en lavere kvinneandel enn naturlig hvis en ser på kvinneandelen av ansatte totalt. Høgskolens muligheter til å prioritere kjønn høyt i rekrutteringsprosesser begrenses i en viss grad av at det ofte er få søkere til førstestillinger i det hele tatt. I høgskolens interne stipenddeling vektlegges balanse mellom kjønnene, dersom stipendsøknadene for øvrig vurderes å være av lik kvalitet. Høgskolen har gjennom flere år hatt god utvikling når det gjelder kvinneandel i høyere vitenskapelige stillinger, men vi ser at veksten flater ut i 2007. Det er derfor god grunn til å fortsette å ha mål og tiltak knyttet til å få en bedre kjønnsfordeling i høyere vitenskapelige stillinger og i lederstillinger for øvrig.

TABELLER – RESULTATINDIKATORER TIL DELMÅL 4.2

1. Utvikling i sykefravær (egendefinert resultatindikator).

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
5,4 %	4,9 %	4,8 %	4,8 %	4,5 %

Høgskolens målsetting for reduksjon av sykefraværet i 2007 er ikke oppnådd. Vi ser forskjell mellom høgskolens enheter. Høgskoleadministrasjonen sentralt har i 2007 hatt høyest sykefravær. Vi antar at stort arbeidstrykk og endringsutfordringer knyttet til Administrasjonsprosjektet kan ha påvirket sykefraværet noe, særlig her. Hovedforklaringen til det relativt store sykefraværet her knytter seg likevel mer til forhold som ikke er påvirket av arbeidssituasjon: flere ansatte har pådratt seg skader/gjennomgått operasjoner som har medført langvarig sykefravær.

2. Andel kvinner, totalt

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
56,1 %	54 %	55,7 %	55,8 %	46 % (?)

Det har vært gjort feil i tidligere oversikter, der en har målt andelen kvinner av antallet undervisnings- og forskerstillinger, ikke av det totale antall ansatte. Resultatmålet avspeiler dette. Vi har rettet opp resultattallene for høgskolen som helhet også bakover til 2004, slik at det er reelt sammenliknbare tall fra år til år i tabellen. Vi ser en nokså stabil kvinneandel.

3. Andel kvinner i høyere vitenskapelige stillinger (samlet og i særskilte stillinger)

A. Samlet:

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
32,3 %	33,2 %	38,9 %	39,0 %	

Oversikten her rommer stillingene som førstelektor, førsteamanuensis, forsker, høgskoledosent, dosent og professor. Vi har ikke lagt inn noe mål for 2007 for samlet antall innenfor disse stillingskategoriene, men mener at en slik samlet oversikt gir et godt bilde av kvinneandelen i høyere vitenskapelige stillinger. Vi ønsker derfor å benytte denne oversikten framover når vi ser på årlig utvikling i kvinneandel.

B: Professorer:

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
20,8 %	24,8 %	26,8 %	27,2 %	26 %

C: Førsteamanuenser:

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
25,5 %	27,7 %	34,7 %	32,7%	35 %

D: Førstelektorer:

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
47,1 %	44,9 %	48,5 %	50,6 %	46 %

Andelen kvinner i høyere vitenskapelige stillinger, også bl.a. i professorstillinger, er relativt stabil. Reelt sett har HH økt antallet kvinnelige professorer, men en kvinnelig professor har gått over i stilling som rektor. Også i forhold til førstestillinger er det kvinner som har gått fra førstestilling inn i instituttlederstilling. Ettersom det er formell tilsetning i stillingskode og ikke personlig formalkompetansenivå som meldes inn til DBH og som genererer tallene, fanges ikke disse personene opp av oversikten. Andelen kvinner på førsteamanuensisnivå er derfor gått noe ned. Kvinneandelen av førstestillinger og høyere samlet nærmer seg 40 %.

Delmål 4.3

Høyskolen skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen med fokus på god intern kontroll og effektiv ressursforvaltning som tar hensyn til institusjonens strategiske prioriteringer.

VURDERING AV OPPNÅELSE AV DELMÅL 4.3

Høy kvalitet i økonomiforvaltningen

I løpet av de siste to årene har høyskolen hatt et særlig fokus på å øke kvaliteten på økonomidata, og arbeidet med kvalitetshevingen har vært organisert i et økonomiprojekt med følgende mandat; *Å øke kvaliteten og påliteligheten av økonomidata for intern- og eksternt bruk i høyskolen.* Prosjektet har i løpet av 2007 prioritert innsatsen mot kvalitetskontroller på tidligere iverksatte og implementerte rutiner og retningslinjer.

- kartlegging av økonomiprosesser, avdekket risikoområder og iverksatte tiltak
- videreutviklet økonomirutiner
- oppfølging av eksternt finansierte prosjekter med kontroller
- videreutviklet rutiner for det totale regnskapsarbeidet
- gjennomgang av innkjøpsområdet, praktisk innkjøp og avtaler
- økt fokus på kvalitetsheving av intern- og eksternt rapportering
- gjennomgang av organisering av økonomifunksjonen
- tilførsel av kompetanse gjennom ansettelse av en regnskapssjef

Interne rutiner og retningslinjer for økonomi er lagret i en det elektroniske kvalitetssikring systemet på hjemmesiden og oppdaterte rutiner er til enhver tid tilgjengelig for alle ansatte.

Kompetanse, organisering og ressursituasjon

Høgskolen har i 2007 hatt en grundig gjennomgang av organiseringen på økonomiområdet, dette har omfattet vurdering av kompetansesammensetningen i økonomiteamet, samt kapasitet og tilgjengelige ressurser. I forbindelse med gjennomgang av ressursituasjonen ble det avdekket et opplagt behov for en stilling som regnskapssjef, og stillingen ble besatt på slutten av 2007. Tilførsel av en ressursperson øker både kapasiteten og kompetansen i teamet og dette bidrar til å sikre god kvalitet i økonomiforvaltningen

Erfaringen med en desentralisert organisering av økonomikonsulentene på hver enkelt avdeling har vært krevende, for å øke fleksibiliteten og spisse kompetansen på den enkelte økonomikonsulent er det besluttet at organisasjonsmodellen fra 2007 erstattes med en ny modell der økonomidirektør har fullt personal-, budsjett og fagansvar for alle økonomikonsulentene fra 01.01.08.

Ekstern finansiert virksomhet i HH

I løpet av 2007 hadde høgskolen vedtatt strategi og retningslinje for håndtering av randsoneselskaper, dette gir grunnlag for å vurdere hvorvidt høgskolen skal inngå forpliktende samarbeid, og deretter formen for håndtering av samarbeidet. I 2007 hadde HH eierandel i to selskaper, Kunnskapsparken Hedmark AS og Skandinavisk Rovviltsenter AS, samt samarbeid med stiftelsen Agora og Innovation Studios AS.

Ekstern finansiert virksomhet er administrert fra de enkelte avdelingene. To avdelinger har egne prosjektkontor som administrerer aktiviteten, påser at alle nødvendige dokumenter utarbeides og at relevante økonomidata dokumenteres og registreres. I de øvrige avdelingene er ansvaret for administreringen lagt til enkeltpersoner, på disse avdelingene er aktivitetsnivået på EFV noe lavere enn de avdelinger som har egne prosjektkontor.

Rutiner og intern retningslinje for ekstern finansierte prosjekter er tilgjengelig elektronisk i kvalitetssikringssystemet. For å påse at krav i rutiner og intern retningslinje overholdes er det gjennomført to kontroller på samtlige ekstern finansierte prosjekter som var aktiv eller avsluttet i 2007. Kontrollen omfattet blant annet gjennomgang av kontraktsformular, prosjektklassifisering, finansieringskilde, mva vurdering, budsjettskjema, arbeidskontrakter, korrekt påslag av indirekte kostnader, regnskapsførte inntekter og utgifter i samsvar med kontraktens ordlyd og avslutningstidspunkt.

Effektiv ressursutnyttelse

Når det gjelder effektiv ressursforvaltning er det gjennomført avdelingsrapporter til styret, med ledelseskomentarer i forhold til avvik mellom regnskap og budsjett hvert tertial. Tertialrapportene gav et signal hvis det var avdelinger som hadde store avvik fra planlagt aktivitet (kostnadsbelastning), og ved eventuelle naturlige avvik mellom regnskap og budsjett ble dette kommentert spesielt.

Budsjettet for 2007 ble fordelt til avdelingene etter fastsattsatte prinsipper etter den interne budsjettmodellen og denne modellen tar hensyn til aktivitetsnivået, studieprogram/antall studenter ved avdelingen. Den interne budsjettmodellen ivaretar behovet for tildeling av

ressurser etter planlagt produksjon, og danner dermed grunnlaget for oppfølgingsdata med hensyn på å kunne måle effektiv ressursutnyttelse.

Alle avdelingene har gjennomført planlagt produksjon etter tildelte rammer og vedtatt studieprogram. Avdelingene har avgitt tertialvise statusrapporter med beskrivelse av eventuelle avvik mellom budsjett og regnskap gjennom året.

TABELL – RESULTATINDIKATOR TIL DELMÅL 4.3

1. Merknader og kommentarer fra Riksrevisjonen

Resultatindikatoren er fastsatt av Kunnskapsdepartementet og er relevant i forhold til delmålet om høy kvalitet i regnskapet. Vesentlige merknader til regnskapet fra Riksrevisjonen er et signal på at regnskapsdata bør øke kvaliteten.

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
Underkjent	Godkjent	Underkjent		Godkjent

Høgskolen har hatt stor innsats med å arbeide mot at målet om å få et godkjent regnskap i 2007, og endelig svar mottas i løpet av juni-08.

HH fikk i 2004 underkjent regnskapet, i 2005 godkjent og i 2006 underkjent. I 2004 var det enkelte mangler i kvaliteten på økonomidata ved oppfølging av ekstern finansiert virksomhet og avslutning av årsregnskapet i tråd med Kunnskapsdepartementets mal. Fra sommer 2005 er det arbeidet kontinuerlig med å øke kvaliteten på regnskapet, spesielt omsetningen på EFV prosjekter. Kontinuerlig videreutvikling av rutiner, kompetanseheving og etterkontroller har bidratt til at kvaliteten på regnskapet har økt.

Kommentarer og merknader fra Riksrevisjonen har i løpet av 2007 endret karakter, nå omhandler mange av spørsmålene vedrørende EFV omsetningen budsjett og etterkontroller av fullstendighet i regnskapsoppfølgingen.

Pr. 31.12.07 var alle revisjonsanmerkninger påpekt tidligere år korrigert og det er iverksatt tiltak for å redusere risikoen for at samme type mangel vil oppstå igjen.

1. Resultat EFV

Resultat EFV måler resultatgraden ved den ekstern finansierte virksomheten i høgskolen.

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
	85	4 557	4,4 mill	4,5 mill

Målet på overskudd EFV var satt til 4,5 mill, og endelig overskudd er 4,4 mill i 2007.

Total omsetning ved EFV prosjekter var i 2007 NOK 41 177 mill. Ca 12,5 av omsetningen var prosjekter finansiert av private/ stiftelser og organisasjoner, ca. NOK 8,8 mill var inntekter fra fylke, kommuner, NOK 3,4 mill fra EU og NOK16.4 andre statlige etater.

3. Grad av opplevd effektiv organisering av økonomimedarbeidere (behovstilfredsstillelse)

Resultatindikatoren var utarbeidet ved HH og gav et bilde på om organiseringen av økonomifunksjonen gav optimale forhold for produksjon av økonomidata med høy kvalitet.

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
			25% ikke tilfreds, 25% noe tilfreds og 50% tilfredsstillende.	75%

For å måle grad av opplevd organisering av økonomikonsulentene ble det gjennomført en spørreundersøkelse bland avdelingsledelsen i høgskolen. Resultatindikatoren gav oss en pekepinn på hvordan organiseringen var opplevd i 2007.

Når det gjelder organisering av økonomiområdet var temaet oppe til styrebehandling sammen med de øvrige administrative fagområdene den 14. juni, i forbindelse med framleggelse av administrasjonsprosjektet. I styrevedtaket 14.juni fikk fagdirektørene fullt fagansvar for sine fagområder på tvers av avdelingsstrukturen.

For å lykkes med forbedringstiltak og kvalitetsheving på økonomi var det nødvendig med full styringsrett over ressursene, og i styremøte 15.november ble det lagt fram en anbefaling der økonomikonsulentene ble underlagt økonomidirektør med både fag, - budsjett- og personalansvar. Økonomiområdet ble foreslått som selvstendig fagområde organisert på tvers av avdelingsstrukturen. Høgskolestyret støttet seg til anbefalingen og vedtok fullt fag-, budsjett- og personalansvar til økonomidirektøren, iverksatt fra 01.01.08.

4. Grad av opplevd lederstøtte innen økonomiforvaltning

Resultatindikatoren ble utarbeidet ved HH og skal gi et bilde på om avdelingsledelsen opplever god lederstøtte innen fagområdet økonomi. Denne resultatindikatoren skal bidra til å måle effektiv ressursforvaltning.

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
			75% noe tilfreds og 25%	100%

			tilfredsstillende	
--	--	--	-------------------	--

Grad av opplevd lederstøtte innen økonomiforvaltningen er målt gjennom en kort spørreundersøkelse rettet mot avdelingsledelsen, 75% av avdelingsledelsen er noe tilfreds og de resterende 25% uttrykker at lederstøtte oppleves tilfredsstillende.

Det allmenne inntrykket er at lederstøtten oppleves som *god* men at dette er et område som bør styrkes med henblikk på den angitt målsetningen.

5. Prosentandel av økonomimedarbeiderne med relevant kompetanse

Egenutviklet resultatindikator som støttet opp under målsetningen om høy kvalitet i økonomiforvaltningen der kompetansenivået ble betraktet som en vesentlig indikator for å nå målet.

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
			80%	100%

I løpet av høsten har det vært gjennomført en kompetansekarteleggingssamtale med alle økonomikonsulenter for å avdekke eventuelle behov for kompetanseheving. Sammensetningen av teamet er i utgangspunktet bra, men de enkelte økonomikonsulentene må få økt spesialistkompetanse innen et emne slik at hele teamet totalt sett utfyller hverandre og til sammen bidrar til høyere kompetanse.

Kompetansekartleggingssamtalene i økonomiteamet viser at det er behov for økt grad av spesialistfunksjoner slik at HH kan oppfylle den samlede team-kompetansen innenfor fagområdet økonomi. Spesialistkompetansen skal bygges opp kontinuerlig i forbindelse med implementering av nye systemer. (SAP, bestillingsverktøy, avstemmingssystem, rapporteringssystem og prosjektstyringsverktøy).

6. Antall gjennomførte fullstendige internkontroller på EFV-prosjekter ift sum EFV-prosjekter

Egenutviklet resultatindikator som støttet opp under målsetningen om fokus på internkontroller. Faktisk gjennomførte kontroller ble gjennomført i samsvar med krav i de implementerte rutineene.

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
	1	1	2	2

HHs målsetning var en fullstendig gjennomgang av alle EFV-prosjekter to ganger pr. år hvorav den første skulle gjennomføres før 31.07 og den andre innen 31.12. Halvårs kontrollene ble gjennomført innen 30.06 og 25.11. Alle avdelingene ble gjennomgått og alle aktive og avsluttede prosjekter i 2007 ble kontrollert. Gjennomgangen var lik ved alle avdelingene og det var utarbeidet en revisjonsplan som beskrev kontrollaktiviteten.

7. Antallet fullstendige tertialvise økonomiske statusrapporteringer

Dette var en egenutviklet resultatindikator for HH som støttet opp under målsetningen om effektiv ressursutnyttelse.

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
		2	3	3

I løpet av 2007 er det gjennomført rapportering til 1. og 2. tertial, statusrapportene innen økonomi er formidlet til virksomhetsledelsen, styret og avdelingsledelsen. 3. tertial rapporteres 28.02 i forbindelse med regnskap 2008.

Økonomiske statusrapporter omfatter avdelingsvise rapporteringer mhp status på budsjett vs. regnskap og ledelseskommmentarer fra den enkelte avdeling, samt kommentarer på NFR, EFV og EU aktivitet.

Målet om fullstendige tertialvise økonomiske statusrapporter er oppnådd.

8. Antallet månedlige økonomiske statusrapporteringer pr. avdeling

Dette var en egenutviklet resultatindikator for HH som støttet opp under målsetningen om effektiv ressursutnyttelse.

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
			3	Min. 3

Alle avdelinger har utarbeidet en statusrapport med ledelseskommmentarer minimum hvert tertial. Avdelingene har hyppigere interne rapporteringer etter egne definerte behov.

Interne rapporteringen skal videreutvikles i løpet av 2008 slik at arbeidet med hyppigere rapportering kan effektiviseres og det innholdsmessige skal defineres nærmere.

9. Prosentvis ferdigstillelse av system for elektronisk fakturabehandling

Dette var en egenutviklet resultatindikator for HH som støttet opp under målsetningen om effektiv ressursutnyttelse. Innføring av elektroniske systemer som effektiviserer anskaffelsesprosessen og sikrer at økonomidata kommer effektivt og korrekt inn i regnskapet.

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
			100%	100%

Elektronisk system for fakturabehandling er 100% implementert i 2007. I løpet av 2008 vil det anskaffes et elektronisk bestillingssystem som vil bidra til økt effektivisering og reduksjon for avvik i anskaffelsesprosessen.

10. Antall økonomiske statusrapportering til ledergruppen som oppfattes som relevante.

Dette var en egenutviklet resultatindikator for HH som støttet opp under målsetningen om effektiv ressursutnyttelse. Avdelingsledelsen må oppleve at statusrapporteringen, og innholdet i det rapporterte økonomimaterialet er relevant, slik at det bidrar som grunnlag til effektiv ressursutnyttelse.

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	
			25% noe tilfreds, og 75 % tilfredsstillende	100%

For å kontrollere om de økonomiske statusrapporteringer til ledergruppen ble oppfattet som relevant ble det gjennomført en spørreundersøkelse til avdelingsledelsen. 25% svarte at de var noe tilfreds og 75 % svarte at rapporteringen var opplevd som tilfredsstillende relevant. Konklusjonen er at alle tre statusrapporteringene var oppfattet som relevante ved avdelingene.

Ledergruppen har behandlet tertialrapportene som også er lagt fram for styret. Første og andre tertial for 2007 og 3 tertial 2006. 3 tertial for 2007 legges fram for styret 28.2

Dekanen/stabsleder har vært involvert i utarbeidelsen av de avdelingsvise statusrapportene

Økonomiteamet ser potensial til økt relevans i økonomirapporteringen. og det vil bli arbeidet med en videreutvikling av mal for tertialrapporteringer, prosjektrapporteringer og andre statusrapporter som skal benyttes 2008.

11. Antall økonomiske statusrapportering til styret som oppfattes som relevante.

Dette var en egenutviklet resultatindikator for HH som støttet opp under målsetningen om effektiv ressursutnyttelse. Høgskolestyret må oppleve at statusrapporteringen og innholdet i økonomirapportene er relevant, slik at dataene oppfattes som pålitelig beslutningsgrunnlag.

Resultat				Resultatmål 2007
2004	2005	2006	2007	

Det er ikke gjennomført en spørreundersøkelse til styret om grad av opplevd relevans av statusrapporteringer. I de tilfeller det er presentert økonomiske statusrapporter er det opplevd som om styret mener det er relevant. Tilbakemeldingene fra styret er at de ikke ønsker detaljer, men at det er viktig og finne de gode nøkkeltallene som er særlig relevant for styret.

Vi vil i løpet av 2008 fortsette med å presentere tertialvise statusrapporter til styret og ta med tilbakemeldinger slik at framtidige rapporteringer blir ytterligere forbedret med hensyn på relevans.

SAMLET VURDERING AV MÅLOPPNÅELSE AV HOVEDMÅL 4

I forbindelse med høgskolens "Administrasjonsprosjekt" som er gjennomført i 2007, er det vedtatt at de administrative fagdirektørene skal ha et gjennomgående ansvar for høgskolen som helhet, når det gjelder oppgaveløsningen og kompetansekravene knyttet til stillingene innenfor vedkommendes fagområde. For økonomiområdet er dette gjennomført slik at økonomidirektøren i tillegg har fått samlet personal- og budsjettansvar for stillingene innen økonomiområdet. For personalområdet er det fortsatt er en matriseløsning der personalkonsulenter ved avdelingene er knyttet til avdelingsledelsen når det gjelder personal- og budsjettansvaret, mens personaldirektøren har fått et tydeliggjort ansvar for å styre og utvikle kompetansen i forhold til de personalfaglige oppgaveløsningene. I forbindelse med innføringen av SAP som lønns- og personalsystem er lønnsområdet i sin helhet blitt overført til personaldirektøren, og oppgaveløsningen på dette området er sentralisert i en felles enhet. Alt dette er grep som har til hensikt både å utvikle høgskolen som en enhetlig, samlet institusjon der kvaliteten på oppgaveløsningen ikke skal sprike fra avdeling til avdeling, og å styrke muligheten for en effektiv ressursutnyttelse.

Målet om høy kvalitet i økonomiforvaltningen med fokus på intern kontroll og effektiv ressursforvaltning er tilfredsstillende oppnådd, uten at denne konklusjonen bidrar til at ambisjonsnivået skal reduseres! Tvert imot vil dette bidra til at ambisjonene om ytterligere økning i kvalitet på økonomidata og effektiv ressursforvaltning i virksomheten forsterkes.

Utvalgte områder som departementet har bedt høgskolene om å rapportere på under hovedmål 4

- **Å fremme likestilling i akademia**
Høgskolens likestillingsutvalg har høsten 2007 foretatt en evaluering av utvalgets arbeid og av organiseringen av likestillingsarbeidet i høgskolen. Likestillingsutvalget

foreslår en nyorganisering av arbeidet, der likestillingsspørsmål behandles sammen med spørsmål knyttet til likebehandling, antidiskrimineringsarbeid og mangfold for øvrig. Det arbeides nå med en nyorganisering hvor det tydeliggjøres ansvar for området både knyttet til Arbeidsmiljøutvalg, Læringsmiljøutvalg, Utdanningsutvalg og ledernivå. Målet er at likestillingsspørsmål skal komme bedre i fokus ved å inngå i denne bredere sammenhengen.

Vi viser for øvrig til det som er rapportert om likestillingsspørsmål under delmål 4.2 og resultatindikator 2 og 3 under dette delmålet.

- **Å redusere sykefraværet for alle grupper tilsatte**

Det framgår i vår rapport under delmål 4.2 at høyskolen har hatt et eget prosjekt for å se på tiltak for å redusere sykefraværet. Prosjektet fant at særlig én stillingsgruppe var særlig utsatt: renholdsgruppen. Gruppen har arbeid som fort kan gi belastningsskader, dersom det ikke tas forholdsregler. For denne gruppen har det vært gjennomført tilbud om treningsveiledning ved fysioterapeut, og det er gitt tilbud om deltakelse i felles treningstilbud.

For øvrige stillingsgrupper fant en ikke særskilte forskjeller. Vi viser for øvrig til det som er rapportert om sykefravær under delmål 4.2 og resultatindikator 1 under dette delmålet.

ØVRIG RAPPORTERING, jfr. PKT 4.3.3 I TILDELINGSBREVET

Aktivitetskrav

Siden studieåret 2007-2008 ikke er avsluttet, og studiepoengsproduksjon ikke er sluttført, vil det ikke være mulig å gi et konkret svar på om aktivitetskravet er oppnådd eller ikke.

Med bakgrunn i tidligere års gjennomføringsprosent og produksjon, kan vi imidlertid gi en pekepinn på om vi vil nå kravet eller ei.

For sykepleie ble det i 2006-2007 produsert 173 60-studiepoengsenheter. Aktive studenter høsten 2006 var 208 (gjelder studiested Elverum og Kongsvinger).

I 2007-2008 har vi høsten 2007 198 aktive studenter i kullet. Hvis man regner med at de vil ha prosentvis ca like stor produksjon vil de produsere ca 164 60-studiepoengsenheter. Dermed vil Høgskolen i Hedmark oppfylle aktivitetskravet for sykepleie med god margin.

For ABIOK vil vi kunne si:

Gjennomsnittlig antall heltidsekvivalenter på AIOK (vi har ikke B) er 35. (utregnet av at AIO er heltidstudenter som går hele studieåret, K er deltid som startet januar 2008)

Aktivitetskravet er 12 60-studiepoengsenheter. Basert på kjennskap til tidligere gjennomføringsprosent, som er meget høy i disse studiene, vil avdelingen kunne nå aktivitetskravet

Erfaringer ved bruk av risikostyring

HH innførte fra og med virksomhetsåret 2007, Kunnskapsdepartementets nye målstruktur med integrert risikostyring. Høgskolen la ned et omfattende arbeid med å beskrive mulige risikofaktorer knyttet til hvert av delmålene (for 2008: virksomhetsmål) i målstrukturen. Til hver av risikofaktorene ble det gjort en risikoanalyse med tanke på å identifisere uakseptabel risiko (det vil si utenfor "risikotoleranse" området). For å fastslå hvorvidt en risikofaktor lå innenfor akseptable grenser, benyttet vi formelen for risiko (sannsynlighet x konsekvens) for der i gjennom å kunne sette en verdi på risiko og derved prioritere de risikoreduserende tiltakene ut ifra en vesentlighetsbetraktning. Arbeidet ble gjennomført i perioden januar-mars 2007, i høgskolens strategiske ledergruppe.

Prosessen med identifiseringen av risikofaktorer og prioriteringen av risikoreduserende tiltak var bevisstgjørende for ledergruppen, både i forhold til å tydeliggjøre kritiske suksessfaktorer for oppnåelsen av delmålene, og viktigheten av å fastslå hva som kunne defineres som vesentlig risiko og derved krevde oppfølging i form av risikoreduserende tiltak. Videre at denne oppfølgingen måtte skje løpende gjennom året, for å sikre at delmålene (og derved hovedmålene), ble oppnådd.

Resultatet av det grunnlagsarbeidet som ble gjennomført i vinteren 2007, har vært benyttet i forbindelse med resultatrapportering på delmålene i juni 2007 (overfor Kunnskapsdepartementet), i desember 2007 (overfor Høgskolestyret og Kunnskapsdepartementet) og pr 1. mars 2008 (overfor Kunnskapsdepartementet).

Metodikken er videreført for virksomhetsåret 2008, se "Mål 2008".

Miljøledelse

- Innkjøp

Høgskolen følger på dette området forskriften om offentlige anskaffelser i så stor utstrekning som mulig, ved at miljø er et av kriteriene ved kontraktstildeling. Dette gjelder miljøkrav både i forhold til produkt, kompetanse innen miljøledelse og deltakelse i returordninger.

- Transport (IKT)

Høgskolen har en egen avtale med posten om bringing av internpost, slik at behovet for intern transport er redusert. Høgskolen har i noen grad tilrettelagt teknisk for bruk av videokonferanser i stedet for å reise til møter, men dette benyttes foreløpig i liten grad til interne møter. I større grad benyttes telefonkonferanser eller deltakelse i møter pr telefon. Som en distribuert høgskole med avdelinger spredt geografisk over et stort område er det også en utfordring å finne muligheter til å redusere privatbilbruk, noe høgskolen ikke har prioritert å arbeide med. Det er en utfordring at det kollektive transporttilbudet ikke er godt tilrettelagt mellom de geografiske enhetene høgskolen har.

- Energi

Høgskolen har gått ut til de ansatte og oppfordret til å slukke lys og lukke vinduer som del av energisparing. Større energisparingstiltak knyttet til drift av bygninger og lignende ligger under Statsbyggs ansvar.

- Avfallshåndtering

Høgskolen har i 2007 i samarbeid med Statsbygg videreført eksisterende ordninger med avfallssortering. Høgskolen har en utfordring i forhold til å begrense papirforbruket. Endring av arbeidsformer ved økt bruk av bærbare PC-er og utsendelse av sakspapirer på epost til råd

og utvalg, sammen med en bevisstgjøring/holdningsutvikling, vil på sikt kunne føre til en reduksjon i papirforbruk.

- Økonomirapportering

Ledelseskommentarer til regnskapet

Institusjonenes formål

Høgskolen i Hedmark skal drive høyere utdanning og forskning av høy kvalitet i samhandling med samfunnet.

Gjennom målrettet kompetanseutvikling og forsknings-satsing, etablering av mastergradsutdanninger og forskerutdanning vil vi arbeide for å etablere Innlandsuniversitetet.

Høgskolen skal forsterke sin rolle som regional og nasjonal leverandør av kompetanse for samfunns- og næringsliv".

Styrets bekreftelse

Styret bekrefter at regnskapet er avlagt i samsvar med reglene i de statlige regnskapsstandardene.

Beskrivelse av økonomisk status 2007

Bevilgning fra Kunnskapsdepartementet

Kunnskapsdepartementets tildeling til Høgskolen i Hedmark (HH) var i 2007 på NOK 336,2 mill, hvor NOK 219,5 mill som basisfinansiering, 100,2 mill resultatbasert undervisning og NOK 16,4 mill for forskningsfinansiering. Bevilgningen for 2007 ble redusert med NOK 6,1 mill til høgskolen samtidig som det i tildelingsbrevet ble lagt føringer på at tilskudd til høgskolestiftelsen i Kongsvinger ble lagt i rammen. Dette utgjør en faktisk reduksjon i bevilgningen til høgskolen på over NOK 7 mill.

Bevilgningen fra KD dekker ca 80% av aktivitetsnivået ved virksomheten, og i løpet av de siste årene er kostnadsprofilen for HH endret, kostnader innen lønn og husleie har økt og i 2007 ligger disse kostnadene på til sammen NOK 307 mill, og dette betyr at bevilgningen fra KD hovedsakelig medgår til å dekke disse kostnadene.

HH's interne fordeling av mottatt bevilgning er basert etter produksjon og aktivitetsnivå. Utvikling i avdelingenes andel av KD bevilgning har vært tilnærmet stabil de siste årene. Økt fokus på administrative leveranse- og produksjonskrav, og økt implementeringshyppighet på nye datasystemer betyr at en stadig større andel av grunnbevilgningen går til å dekke denne type kostnader. Avdelingene må da dekke en del av aktivitetsnivået gjennom andre finansieringskilder, finansieringskildene er oppdragsaktivitet, midler fra Kompetanse-, universitets- og forskningsfondet for Innlandet AS (KUF fondet), NFR-, EU - og andre øremerkede prosjektinntekter fra KD, andre departement og statlige virksomheter.

Ekstern finansiert virksomhet

Ekstern finansiert virksomhet har hatt en omsetning på NOK 41 mill i 2007. Aktivitetsnivået innen ekstern finansiert virksomhet (EFV) er avhenging av den tilgjengelige kompetansen som høgskolens fagmiljø innehar. Ansatte i den bevilgningsfinansierte virksomheten har bidratt med arbeidsinnsats på EFV prosjekter, og denne arbeidsinnsatsen faktureres EFV og refunderes den bevilgningsfinansierte driften. Totalt ble det refundert NOK12 mill for dekning av lønnskostnader fra EFV til bevilgningsfinansiert virksomhet i 2007.

Når det gjennomføres EFV prosjekter blir det beregnet et påslag på 33% for dekning av indirekte kostnader, dette er kostnader som den bevilgningsfinansierte virksomheten forskutterer, for eksempel husleie, energi, kopiering og administrative tjenester. I 2007 ble det refundert NOK 9 mill indirekte kostnader til den bevilgningsfinansierte driften.

EFV aktiviteten har totalt sett refundert kostnader for dekning av lønn og indirekte kostnader tilsammen NOK 21 mill til den bevilgningsfinansierte driften. Avdelingsledelsen får en mulighet til effektiv ressursutnyttelse med at ansatte kan disponeres både innen EFV og bevilgningsfinansiert drift.

EFV aktiviteten bidrar positivt til den økonomiske situasjonen i HH, og overskuddet fra EFV ble i 2007 med NOK 4,4 mill.

Prosjekt Innlandsuniversitet

Finansiering fra KUF-fondet i Prosjekt Innlandsuniversitetet (PIU) har bidratt med finansiering av høgskolens målrettet arbeid med å øke kompetanse og å tilby egne mastergrads- og Phd utdanninger. Inntekspotensialet fra fondet var i 2006 svært usikker og det ble først i 2007 klart at høgskolene skulle få utbetaling for fase 6 (01.07.06-30.06.07) og første del av 2007 (01.07.07-31.12.07). Utbetalingen ble mottatt i desember 2007 fra fondet og inntektene gikk med på å dekke de kostnadene avdelingene hadde forskuttet.

Resultater i 2007

Økt avsetning av bevilgningsfinansierte midler er 2,6 mill, årets avsetning øker høgskolens avsetning i note 15. Resultat på ekstern finansiert virksomhet var på 4,4 mill, som utgjør en resultatgrad på oppdragsaktiviteten på 11%.

Utdrag fra foreløpig regnskap 2007, resultatregnskap.

Resultatregnskap	2007	2006
Driftsinntekter		
Inntekt fra bevilgninger	345 224	328 192
Tilskudd og overføringer fra andre statlige	4 388	4 170
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner	34	0
Salgs- og leieinntekter	2 804	1 990
Andre driftsinntekter	60 234	41 634
<i>Sum driftsinntekter</i>	412 684	375 986
Driftskostnader		
Lønn og sosiale kostnader	251 349	228 658
Andre driftskostnader	150 387	137 273
Kostnadsførte investeringer	3 844	3 761
<i>Sum driftskostnader</i>	405 580	369 692
Ordinært driftsresultat	7 104	6 294
Finansinntekter og finanskostnader		
Finansinntekter	30	3
Finanskostnader	49	41
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>	-19	-38
Resultat av ordinære aktiviteter	7 085	6 256
Avregninger		
Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet	-2 664	-1 699
Periodens resultat EFV	4 421	4 557

Disponering av positivt resultat ekstern finansiert virksomhet

I henhold til reglement for ekstern finansiert virksomhet som gjaldt fram til 31.12.07 (F 35-02) er det styret som beslutter hvordan positivt resultat fra ekstern finansiert virksomhet skal disponeres. Det er altså styrets om vedtar bruken av høgskolens ”*virksomhetskaptal*”.

Endringer i resultat og balanseposter fra 2006 til 2007

Inntekter

HH hadde i 2007 en total inntektsramme på NOK 412,6 mill, og inntektssiden økte med NOK 36,6 mill fra 2006 til 2007. Der NOK 345,2 mill er inntekter mottatt som bevilgningsinntekter¹, og øvrige inntekter er blant annet NOK 41 mill fra ekstern finansiert virksomhet og 14,5 mill fra KUF-fondet i Prosjekt Innlands Universitetet (PIU). Inntektene fra PIU er en programfestet tildeling i samsvar med prosjektets framdrifts fase 6 og første halvdel av fase 7. Inntektene fra PIU er midler som ytes høgskolen for økt satsning på

¹ Bevilgningsinntekter er inntekter som mottas fra Kunnskapsdepartementet eller Norges forskningsråd

kompetanseheving, med mål om å øke aktiviteten og tilbudet innen mastergradsutdanninger og Phd satsinger.

Ekstern finansiert virksomhet har hatt en betydelig omsetningsøkning i 2007 sammenlignet med forutgående år, de største økningene var prosjektoppdrag finansiert fra statlige etater totalt NOK 6,4 mill. Økning på omsetning med finansiering fra fylke, kommuner, næringsliv og private finansieringskilder utgjorde ca NOK 4 mill.

Oversikt som viser finansieringskilder for ekstern finansiert virksomhet

Finansieringskilde	2007	2006
Statlige etater	16 473	10 020
Fylke og kommuner	8 837	7 328
Næringsliv og priva	9 025	6 414
EU	3 439	1 720
Stiftelser	1 597	2 077
Organisasjoner	947	1 336
Finansiert av andre	840	1 649
Sum	41 158	30 544

* Tall i 1000

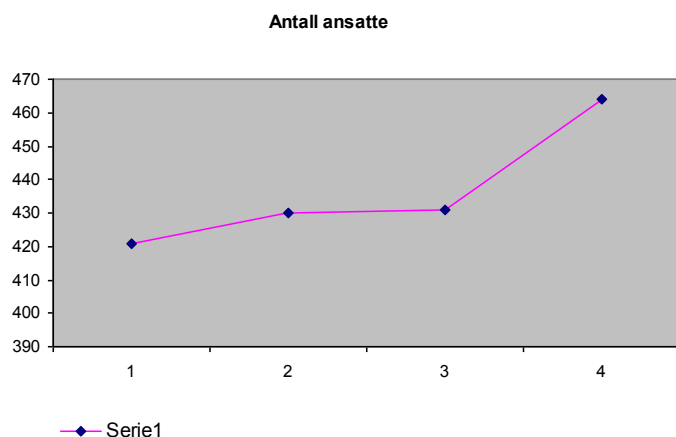
Inntektsøkningen på ekstern finansiert virksomhet forklares med omsetning spredt på mange prosjekter, av totalt 248 aktive prosjekter i 2007 var inntektsprofilen fordelt i flere grupper. To prosjekter som hadde inntekter over NOK 1 mill, 11 prosjekter hadde inntekter mellom NOK 0,5 – 1 mill, og det var 96 prosjekter med inntekter mellom NOK 0,5 mill og 100 000.- Hovedtyngden av prosjektomsetningen til HH ligger på små og mellomstore oppdrag.

Norges forskningsråd inntekter var omtrent på samme nivå i 2007 som i 2006 og utgjorde NOK 4,3 mill.

Lønn og sosiale kostnader

Utgifter knyttet til lønn og sosiale kostnader var i 2007 på NOK 251,3 mill, og dette gav en økning på NOK 22 mill fra 2006. Forklaringen på økningen ligger på flere områder, økte lønnsutgifter skyldes både lønnsøkning på ca 5%, som utgjorde ca. NOK 11 mill, økt andel av ansatte med høyere kompetanse og en total økning i antall ansatte i virksomheten med 33 personer.

Endring i antall ansatte fra 2004 til 2007

Økt satsing på kompetanse vedrørende satsing på master- og doktorgrader har påvirket kostnadsprofilen i lønnsbudsjettet. Andel av lønnsutgifter i forhold til inntektsgrunnlaget² er endret fra 59% i 2004 til 63% i 2007. Forholdstallene viser tydelig at en større andel av virksomhetens disponible midler går til dekning av lønnskostnader.

Utvikling i lønnsbudsjettet fra 2004 til 2007 (budsjett 2008)

Kostnadsutvikling	2004	2005	2006	2007	2008*
Lønn i forhold til totale inntekter*	59 %	59 %	61 %	63 %	65 %

*lønn i forhold til totale inntekter

Andre driftsutgifter

Andre driftskostnader³ hadde økt med 13 mill fra 2006 til 2007. Kostnaden i 2007 skyldes generelt høyere aktivitetsnivå i den bevilgningsfinansierte driften.

Husleien er en stor utgiftspost for HH og denne forpliktelsen har økt i løpet av de siste årene, fra året 2006 til 2007 er økningen på ca 4,4 %. Den generelle pristigning i perioden på ca NOK 2,0 %, i all hovedsak som resultat av økning i brukeravhengige driftskostnader. Den resterende økning fremkommer som følge av renovering av gammel bygningsmasse og nye leieavtaler for å dekke et økende behov for moderne studielokaler. Ved avdelingen på Evenstad ble det i 2007 tatt i bruk et nytt areal på ca 1100 kvm som tilførte studiestedet nye kvaliteter som auditorium, gymsal og et økt antall kontorer. Kostnadene for byggetiltaket ble båret hovedsakelig fra høgskolens egne bevilgningsfinansierte driftsmidler (BFV), men også noe fra Statsbygg, som følge av manglende forvaltning, drift og vedlikehold (FDV) av den gamle låven. Ved LUNA ble det i 2007 tatt i bruk nye lokaler i BIOHUS (trinn II) for deler av den faglige virksomhet som ble flyttet fra Elverum til Hamar som følge av sammenslåingen av lærerutdanningene. Videre ble det innleid undervisningslokaler på kortsiktigbasis i påvente av mer permanente lokaler på campus. Alle kostnader ble båret av høgskolen selv, gjennom

² Totale inntekter i virksomheten, både bevilgningsinntekter og andre inntekter

³ Note 3 viser oppstilling 2006 og 2007 ” Andre driftskostnader”

bruke av BFV-midler. I 2007 har HH også intensivert arbeidet med å skape leieinntekter for de arealer som står ledig ved noen av våre campus, i 2007 utgjorde disse leieinntekter ca NOK 1 mill. Høgskolen arbeider aktivt overfor Statsbygg med å bli fritatt for videre leie av lokaler som ikke lenger er funksjonelle for høskolevirksomhet.

Kostnadsutvikling	2004	2005	2006	2007	2008*
Husleie i forhold til bevilgning	15 %	15 %	15 %	17 %	17 %
Husleie (tall i mill)	44,7	46,3	49,6	56	57,9

*2008 tall er budsjetterte størrelser

Endringer i balanseposter fra 2006 til 2007

I rapporteringen på økonomi skal det beskrives særskilt dersom det har vært endringer i balanseposter sammenlignet med 2006. Endringene framkommer i regnskapets noteoppstillinger.

Note 4 Endring i kundefordringer fra 2006 til 2007 utgjorde en reduksjon på NOK 2,8 mill av utestående fordringer. Reduksjonen skyldes at det ble innført en praksis der det blir foretatt jevnlig gjennomgang av utestående kundefordringer i 2007, og de blir iverksatt innfordring raskere enn tidligere.

Note 18 viser oppstilling av ”opptjente ikke fakturerte kostnader” ved eksternt finansiert virksomhet, og denne posten ble redusert fra NOK 4,2 mill til NOK 2,8 mill i 2007. Reduksjonen framkommer da de er nedgang i antall prosjekter med forskutterte kostnader og HH er mer à jour med faktureringen til eksterne oppdragsgivere pr. 31.12. 2007 enn samme tidspunkt i 2006.

Note 18 viser også ”Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter” og de ble redusert med NOK 18,9 mill til NOK 16,8 mill i 2007. Årsaken til at forskuddsbetalte prosjektinntekter er redusert hadde en forklaring med at HH pr 31.12 var inne i en fase der mange prosjekter ble avsluttet, og andel forskuddsbetalinger fra oppdragsgivere generelt er lavere. Endringer på kontoen for forskuddsbetalte oppdragsinntekter varierer mye i løpet av et regnskapsår.

Note 20 viser oppstilling av ”endring i annen kortsiktig gjeld”, og endringen på annen kortsiktig gjeld var på NOK 7,3 mill. NOK 13 mill i 2006 til 5,7 mill i 2007. Nedgangen skyldes at det var færre kostnader som ble periodisert pr 31.12. I 2007 har det elektroniske faktureringssystemet vært et hjelpeverktøy til å påse at de fleste fakturaer med forfall i 2007 ble betalt i 2007.

Høgskolen i Hedmarks avsatt bevilgning for utsatt aktivitet

Økning i avsatt andel av bevilgningsfinansierte midler økte pr. 31.12. 07 med 2,665 mill. Endringene i tidligere års avsetninger består av reduksjon på avsatte midler til øremerkede prosjekter på 1,1 mill og en reduksjon i avsetningen på NFR prosjektmidler. Endring i avsetning av bevilgningsfinansierte midler øker med 6 mill i 2007, og midlene skal anvendes til investeringer i nye undervisningsarealer i Terningen arena og videre satsinger på master- og Phd grader inn mot en universitetsambisjon.

Endring i avsetning bevilgningsfinansiert virksomhet 2007	
Forbruk av tidligere års avsetning på prosjekter	(1 103)
Forbruk av tidligere års avsetning på NFR prosjekter	(2 239)
Endring i avsetning bevilgningsfinansiert virksomhet	6 007
Endring note 15	2 665

I sektoren er det et stort fokus på note 15, som er den noten som omhandler avsetninger av bevilgningsfinansierte midler.

Avvik mellom periodisert resultatbudsjett og resultatregnskap

Inntekter – Avvik mellom budsjett og regnskap

HH hadde i 2007 NOK 412,6 mill i inntekter, og det var totalt budsjettert med et inntektsnivå på NOK 360,9. Avvik mellom budsjett og regnskap var på 51 mill, og årsaken til avvik mellom høgskolens budsjett og det faktiske regnskapet har flere forklaringsfaktorer.

Alle EFV prosjekter har et budsjettskjema som er grunnlaget for tilbud til ekstern oppdragsgiver og budsjettet benyttes som grunnlag for oppfølging av framdriften i prosjektet. I 2007 hadde ikke HH et krav om at prosjektbudsjettskjemaene skulle blitt registrert i økonomisystemet, men for budsjettåret 2008 skal EFV budsjettene registreres slik at det blir mulig å sammenligne budsjett og regnskap.

Mange av avvikene mellom budsjett og regnskap forklares med at prosjektbudsjettene ikke er registrert, og da det er en omsetning på 41 mill vil dette ha påvirkning på mange kontoer.

På inntektssiden var det avvik mellom budsjett og regnskap, på konto for *offentlige tilskudd/refusjoner* på NOK 36 mill. NOK 10,3 mill skyldtes inntekter til EFV prosjekter som var del finansiert av statlige virksomheter, mottatte inntekter fra PIU på NOK 14,5 mill og inntektsførte prosjektinntekter på interne prosjekter finansiert av departementet eller andre statlige virksomheter.

Lønnsutgifter – Avvik mellom budsjett og regnskap

Når det gjelder lønnsutgiften utgjør denne den største utgiftsposten i høgskolen og den totale lønnsutgiften utgjør NOK 251, 3 mill, og avvik mellom budsjett og regnskap er på NOK 11 mill. Avviket på lønningsområdet var høyere kostnader på lønn til midlertidige stillinger innenfor den bevilgningsfinansierte driften og utgjorde 3 mill, og et avvik på lønn til time og hjelpelærere på 9,3 mill. Store deler av merforbruket innen bevilgningsfinansiert drift ble dekket av refusjon fødsels- og sykepenger.

I forbindelse med økt omsetning innen ekstern finansiert virksomhet og økt aktivitet med målrettet arbeid for økt kompetanse mot etablering av et innlandsuniversitet, er det frikjøpt ansatte fra den ordinære virksomhet for å bidra på andre områder. Frikjøpet av fast ansatte ble erstattet av innleide vikarer og timelærere, og denne innsatsen ble finansiert av eksterne oppdragsgivere og KUF-fondet.

I løpet av året har antall ansatte økt fra 431 ansatte til 464, en økning på totalt 33 personer. Ikke alle nytilsetninger har vært budsjettert fullt ut i budsjettåret 2007, og økningen i antall ansatte bidrar også til forklaringen på differansen mellom budsjett og regnskap innen lønn.

I hovedsak er økningen i antall ansatte knyttet til undervisnings- og forskerstillinger, og springer ut av høgskolens økte faglige satsning der flere masterstudier krever økte stillingsressurser på høyere nivå. I tillegg til satsningen knyttet til PIU-prosjektet har høgskolen også økt omsetningen knyttet til den eksternt finansierte virksomheten for øvrig, med økt behov for stillinger som følge av dette. Vi ser for øvrig at gjennomgangen av høgskolens organisering som ble gjennomført i 2007, har medført noen flere leder-/mellomlederstillinger.

Andre driftskostnader

I kostnadskategorien andre driftskostnader, øker utgiftene med 13 mill fra 2006, og avviket mellom budsjett og regnskap er på 22 mill. I EFV aktiviteten var det ikke budsjettert med andre driftsutgifter og avviket mellom budsjett og regnskap utgjør ca. NOK 7,4 mill.

Budsjettavviket er jevnt fordelt og det er vanskelig og peke på konkrete årsaker, NOK 2.5 mill gjelder økte utgifter på konto for ”kontorholdstjenester”, og på konto for ”kjøp av kontortjenester” var det et avvik mellom budsjett og regnskap på NOK 2,5 mill og disse utgiftene var blant annet innleid vikarhjelp fra vikarbyrå.

Oppsummert avvik mellom budsjett og regnskap

På mange kontoer er det store avvik mellom budsjett og faktiske regnskapsførte kostnader. Generelt utøves det stor forsiktighet med å budsjettere inntekter som ikke er fullstendig sikker. Usikkerheten med utbetalingstidspunktet og størrelsen på utbetalingene fra PIU er årsaken til at inntekten ikke var lagt inn i budsjettet.

For å få et mer solid budsjett med hensikt å sammenligne regnskapsdata er det nødvendig å budsjettere de fleste eksternt finansierte prosjekter i økonomisystemet.

Tabell: Oversikt over avvik mellomregnskap og budsjett 2007.

HØGSKOLEN I HEDMARK

RESULTAT PR. 31.12.07		HH		
Konto		Regn	Bud	Avvik
grupp	(alle tall i hele 1000)			
30	Salgsinntekter fra eksterne, avgiftspliktige	4 011	2 878	-1 133
31	Salgsinntekter, avgiftsfrie	1 176	1 156	-20
32	Salg, utenom avgiftsområdet	21 944	15 135	-6 809
34	Offentlige tilskudd/refusjoner, Inntekter fra depa	40 345	4 101	-36 244
35	Uopptjent inntekt	627	0	-627
36	Leieinntekter	904	418	-486
37	Andre driftsinntekter	1 409	612	-797
39	Annen driftserelatert inntekt	342 268	336 625	-5 643
	Sum driftsinntekt	412 684	360 925	-51 759
46	Større vedlikehold/ombygginger	30	160	130
47	Investeringer i maskiner, inventar og utstyr	3 814	3 970	156
	Sum investeringer	3 844	4 130	286
50	Lønn i tilsetningsforhold, honorarer og variabel l	190 021	182 011	-8 010
51	Forts. lønn i tilsetn.forhold, honorarer og variabe	16 526	7 172	-9 354
52	Fordeler i arbeidsforhold	384	115	-269
54	Arbeidsgiveravgift og pensjonskostnader	1 075	1 094	19
55	Selvstendig næringsdrivende, avgiftsfrie stipend	49 399	48 167	-1 232
56	Periodoseringer lønn	-160		160
58	Offentlige refusjoner vedr. arbeidskraft	-7 748	-1 581	6 167
59	Andre personalkostnader (ikke oppgavepliktige)	1 852	2 617	765
	Sum lønn og personalkostnader	251 349	239 595	-11 754
61	Frakt/transport/spedisjon	142	368	226
63	Kostnader vedr lokaler	64 821	64 878	57
64	Maskiner, inventar og utstyr - leie	3 029	2 034	-995
65	Utstyr, inventar og materiell - driftskjøp	11 245	5 074	-6 171
66	Reparasjon og vedlikehold av utstyr, bygninger	3 757	1 822	-1 935
67	Fremmed tjeneste	29 878	23 947	-5 931
68	Kontorkostnad, trykksak, o.l	9 195	7 590	-1 605
69	Porto, telefon mv.	5 135	4 755	-380
	Driftskostnader gruppe 6*	127 202	110 468	-16 734
70	Kostnader egne transportmidler	369	278	-91
71	Kostnader og godtgj. vedr. reise,diett, bil o.l.	15 171	7 910	-7 261
73	Representasjon, bevertning, markedsføring	1 273	1 129	-144
74	Kontingenter, gaver og tilskudd	4 210	4 145	-65
75	Forsikringer	18	277	259
77	Annen kostnad	900	1 999	1 099
78	Tap o.l.	113	0	-113
79	Periodiseringskonto	-2 198	-1 427	771
	Driftskostnader gruppe 7*	23 185	18 035	-5 150
80	Finansinntekter	30	0	-30
81	Finanskostnader	-49	0	49
	Sum finans samt ekstraord. poster	-19	0	19
90	Interne inntekter	-64 407	-31 989	32 418
91	Interne kostnader	64 407	26 418	-37 989
	Interne transaksjoner	0	-5 571	-5 571
	Delsum	7 085		
	Resultat EFV	-4 421		
	Avsatte BFV midler	-2 664		

Gjennomføring av budsjettet for 2007 med vekt på prioriterte oppgaver i tildelingsbrevet 2007

Høgskolen viser her til "Rapport 2007, Mål 2008", der det er gjennomført en vurdering av måloppnåelsen under hvert av delmålene. Videre er resultatene under hver av resultatindikatorerne, for de siste fire årene (2004-2007), beskrevet, og det er gitt en tilhørende skriftlig analyse av resultatene på indikatorerne. I "Rapport 2007" er videre aktiviteter/tiltak og resultater under "utvalgte områder", innenfor hvert av hovedmålene i Tildelingsbrevet for 2007, beskrevet.

Strukturen for rapportering på mål- og resultatstyring, med integrert risikostyring, videreføres i 2008, gjennom bruken av Kunnskapsdepartementets mal med inndelingen i sektormål, virksomhetsmål og styringsparametere. Høgskolen har under hvert av virksomhetsmålene beskrevet tiltak for måloppnåelse i 2008, og tilhørende tiltak for å redusere risikoen for ikke å nå virksomhetsmålene. Rapportering på denne strukturen vil bli gitt Kunnskapsdepartementet pr 1. mars 2009.

Samarbeidsmidler for praksisundervisning i helse- og sosialfagutdanninger

Prosjektmidler

Prosjektmidlene for 2007 ble utlyst i juni og fordelt i november samme år. Midlene er disponert på følgende måte:

Spesialisthelsetjenesten

- 1) SI, Med. 1 Elverum: "Hvordan kan sykepleiere bidra til å bedre ernæringsstatus for KOLS pasienter i 3. og 4. stadium". Tildelt kr 50 000
- 2) SI, Intensiv avd. Elverum: " Kan veiledningsmodellen innført i bachelor-utdanningen være en god metode også i videreutdanningen?" Tildelt " 50 000
- 3) SI, Med. 2 Elverum: " Rutiner ved utskriving av pasient" Tildelt " 50 000
- 4) SI, Kongsvinger: " I hvilken grad er beskrevne behandlingsforløp i "elektronisk dokumentasjon i sykepleie" av elektronisk pasientjournal basert på " beste praksis" kunnskap" Tildelt " 55 000
- 5) SI, Med. avd. Hamar " Kartlegging og beskrivelse av læringsarenaer i medisinsk avdeling(MOV, kreftavd., poliklinikk og gastrolab)." Tildelt " 50 000

I tillegg ble kr. 25.000,- tildelt til veiledning på hvert prosjekt.

Kommunehelsetjenesten

- 6) Ernæring i sykehjem sykehjem: "Utvikling av kunnskapsbasert praksis på sykehjem innenfor området ernæring gjennom etablering av og arbeid i en nettverksgruppe". Dette prosjektet omfatter 6 sykehjem. Tildelt kr 100 000

150 000 kr tildelt til veiledning på fellesprosjektet

Kurs og veiledning

Kurs i prosjektledelse planlagt mars 2008	Avsatt kr 10 000
Kurs i ernæring for sykehjemmene høsten 2007	kr 6 000
Samarbeidsprosjekt "Ny veiledningsmodell" Stange og Hamar kommune	kr. 100.00
Kr 3000 er tildelt våre "praksissykehjem" som overgangsordning, tilsammen	kr 30 000.

Oversikt utgifter i kr:

Undervisningssykehjem	75 000
Palliativ omsorg	75000
Spesialisthelsetjenesten	370000
Kommunehelsetjenesten	250000
Adm.og behandling av søknader	10000
Kurs og veiledning	146000
	926 000

Kommentarer

Overgangen fra ikke å tildele midler til veiledning til praksisstedene (kr 150,- pr student/pr uke) og i stedet tildele midler til faglige utviklingsprosjekter har vært en utfordring.

Det har vist seg at praksisfeltene mangler kompetanse og erfaring i å utvikle og drive slike prosjekter. Det har også vært en utfordring for høgskolen med nye krav til lærerrollen.

Vi må derfor medgi at vi har vært inne i en "prøve- og feileperiode", med høsting av erfaringer. Ordningen har medført mye ekstraarbeid, som ikke er utgiftsført, for høgskolen.

Invitasjon til å søke praksismidler har vært sendt til praksisstedene 15. juni, med søknadsfrist i oktober. Vi har erfart at det ofte har vært behov for å utvide søknadsfristen av hensyn til praksisfeltet. Dette har ført til at midlene for 2007 først ble tildelt i november. Resultatet er at prosjektene først har kommet i gang sent på året og vil pågå i hele 2008.

Med hensyn til disponering av prosjektmidler for 2008 har vi endret rutiner, slik at invitasjon til å søke prosjektmidler vil gå ut 1. februar, med søknadsfrist 1. mai og med frist for tildeling 1. juni. Vi har også invitert til et møte med praksisfeltet hvor vi vil diskutere hvordan disse midlene kan brukes på en mest mulig hensiktsmessig måte, innenfor de rammer departementet har satt, og vi vil gå aktivt ut å motivere for søkning av prosjektmidler. Prosjektarbeid og prosjektledelse blir også tatt opp som tema i undervisning av 6.semesterstudentene, relatert til sykepleiens fagutviklende funksjon med tanke på å motivere og kvalifisere disse til å initiere og delta i prosjekter.

KOMMENTARER TIL DE FORHOLD SOM DEPARTEMENTET TOK OPP I TILLEGGET TIL TILDELINGSBREVET

Departementet har i tildelingsbrevet for 2008 bedt om at de forhold som ble tatt opp i departementets brev av 19.04. 07 (Tillegg til tildelingsbrevet) blir rapportert i høgskolens rapport for 2007. Vi vil i det følgende redegjøre for disse områdene.

Fremskaffelse av læreplasser

Høgskolen har løpende 3 - 4 læreplasser innen service-elektronikerfaget. I arbeidet for å framskaffe flere læreplasser er det i 2007 foretatt en vurdering av mulige aktuelle områder for læreplasser i virksomheten. Fylkeskommunen har informert om behovet for læreplasser innen

de aktuelle fag. Ingen av nye aktuelle områder for nye læreplasser har stor etterspørsel i Hedmark, så derfor har ikke Høgskolen lagt planer for å øke det antall læreplasser høgskolen allerede har.

Integrering og inkludering av personer med innvandrerbakgrunn.

	01.01.2007		01.01.2008	
	Antall ansatte med innvandrerbakgrunn	Andel (i prosent)	Antall ansatte med innvandrerbakgrunn	Andel (i prosent)
HH	31	7,1%	43	8,2%

Høgskolen har hatt en vekst i antall ansatte med innvandrerbakgrunn og vi finner ansatte med ikke-vestlig bakgrunn innenfor alle stillingskategorier. Samtidig erkjenner vi at det er mange forhold knyttet til innvandreres situasjon og muligheter i høgskolen som vi vet for lite om. Vi ønsker derfor å benytte ”Mangfoldsåret 2008” til å rette økt oppmerksomhet mot dette feltet, både når det gjelder ansatte og studenter.

Høgskolen har i 2007 iverksatt følgende tiltak:

1. Ved kunngjøring av stillinger brukes standardtekst der det bl.a. oppfordres personer med innvandrerbakgrunn til å søke.
2. Legge ut stipendiat- og professorstillinger på EUs forskermobilitetsportal, med sikte på internasjonal rekruttering

Medvirkning, kompetanseutvikling og inkluderende arbeidsliv.

Medvirkning

Høgskolen i Hedmark gjennomfører ca månedlig informasjons-, eventuelt også drøftings- og forhandlingsmøter med institusjonens hovedtillitsvalgte. Også på avdelingsnivå er det etablert medbestemmelsesfora etter hovedavtalen. Høgskolen har deltatt i FADs regionale konferanse om samarbeidskompetanse og medbestemmelse. Det er vårt inntrykk at samarbeidet med de ansattes organisasjoner fungerer godt i samsvar med hovedavtalens intensjoner.

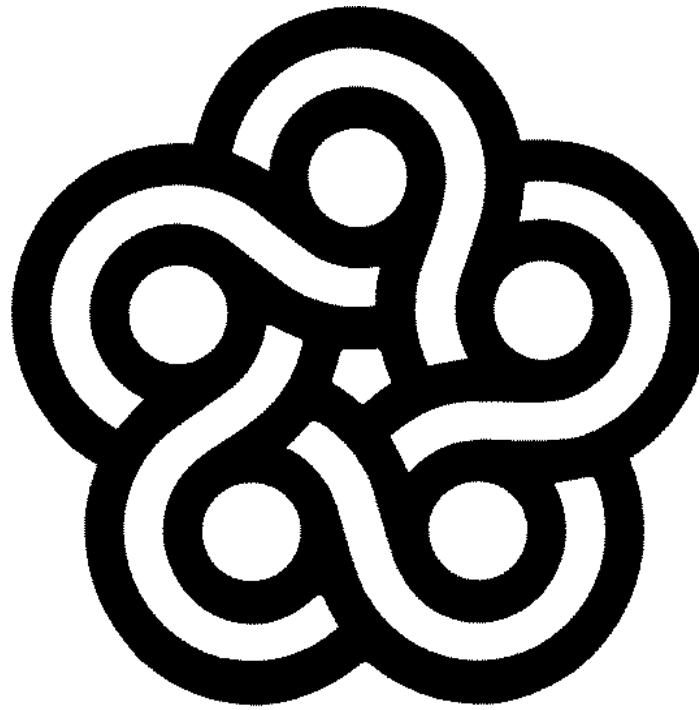
Kompetanseutvikling

Det vises til rapportering under delmål 4.1.

Inkluderende arbeidsliv.

Det vises til rapportering under delmål 4.2.

MÅL 2008

MÅL FOR VIRKSOMHETSÅRET 2008

Sektormål 1

Høgskolene skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innen forskning, faglig og kunstnerlig utviklingsarbeid og erfaringskunnskap

Virksomhetsmål 1.1

Høgskolene skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov

Tiltaksplan for måloppnåelse:	Tiltaksplan for å redusere risiko:
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Utvikle og videreføre studier som har både nasjonal og regional betydning, herunder særlig de store profesjonsutdanningene ➤ Gjennom prosjektet <i>Bachelor i fokus</i> rette særlig oppmerksomhet mot utdanningenes kompetanse og relevans for samfunnets behov og for samarbeid med arbeids- og samfunnsliv ➤ Dialog med arbeids- og samfunnsliv om utdanningstilbudene 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bruke kvalitetssystemet i arbeidet med kvalitet i de ulike utdanningene ➤ Foreta analyser for å undersøke og sikre relevansen av studiene (bl.a. kandidatundersøkelser på enkelte studier) ➤ Beholde personale med kritisk faglig kompetanse

TABELL FOR STYRINGSPARAMETERE – VIRKSOMHETSMÅL 1.1

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2005	2006	2007	2008 (underveisrapportering)	2008 (plan for året)
Antall primærsøkere pr. studieplass	1,44	1,49	1,44		1,48
Antall uteksaminerte	Allmenn:158	169	149		150

kandidater fordelt på utvalgte område	Førskole: 90 Sykepleie: 126	76 176	92 161		115 150
---------------------------------------	--------------------------------	-----------	-----------	--	------------

Virksomhetsmål 1.2

Høgskolene skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømning

Tiltaksplan for måloppnåelse:	Tiltaksplan for å redusere risiko:
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Iverksette gjennomstrømningsprosjekt for å klarlegge hvilke faktorer som påvirker studentenes evne til å fullføre på normert tid ➤ Gjennomføre tilfredshetsundersøkelse og ulike evalueringer, arrangere kvalitetskonferanse med fokus på læringsmiljø og gjennomstrømning, utvikle kvalitetsrapport ➤ Utvikle samarbeidet om høgskolepedagogisk arbeid, inklusiv arbeid med nettbaserte- og desentraliserte studietilbud ➤ Gjennom prosjektet <i>Bachelor i fokus</i> rette oppmerksomhet mot undervisnings- og vurderingsformer, læringsutbytte og gjennomstrømning ➤ Styrke det strategiske arbeidet med studiekvalitet gjennom utdanningsutvalgets arbeid ➤ Styrke det strategiske arbeidet med læringsmiljø og studentvelferd gjennom læringsmiljøutvalgets arbeid og gjennom samarbeid med Studentsamskipnaden i Hedmark 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kvalitetssikring av studieplaner gjennom studieplanutvalgs arbeid ➤ Systematisk oppfølging av semesterevalueringer og tilfredshetsundersøkelsen – hver avdeling utarbeider en plan for dette ➤ Systematisk bruk av utdanningsplaner for oppfølging av studenter som har etterslep i progresjon ➤ Sikre et godt fungerende avvikssystem for å fange opp forhold som er vesentlige for tilfredsheten ➤ Arrangere seminar om studieveiledning for studieadministrativt personale ➤ Utvikle Fronter og andre systemer for å bedre informasjonen til studentene

TABELL FOR STYRINGSPARAMETERE – VIRKSOMHETSMÅL 1.2

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2005	2006	2007	2008 (underveirapportering)	2008 (plan for året)
Nye studiepoeng per egenfinansiert student per ansatt	41,7	45,1	42,0		42,0
Studenter per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	23,6	25,2	21,9		22
Grad av studenttilfredshet (studentenes tilfredshet med læringsmiljø og kvalitet)			73%		75%

Virksomhetsmål 1.3

Høgskolene skal ha internasjonalt utdannings samarbeid av høy kvalitet, som både bidrar til økt utdanningskvalitet og sikrer kvalifiserte kandidater til samfunns- og næringsliv

Tiltaksplan for måloppnåelse:	Tiltaksplan for å redusere risiko:
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gjennom prosjekt <i>Bachelor i fokus</i> rette søkelys mot internasjonalisering som del av utdanningene (bl.a. utdannings samarbeid, internasjonale semestre, internasjonalisering hjemme) ➤ Videreutvikle strategi for internasjonalisering som grunnlag for samarbeid og stimulere til nettverkdeltakelse (Erasmus, Nordplus med mer) ➤ Videreutvikle emner på BA- og MA-nivå som tilbys på engelsk; norsk språk og kultur og andre tilbud som retter seg mot internasjonale studenter ➤ Arbeide med tettere kopling mellom studentutveksling og forskernettverk for 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nytt stillingsinnhold for internasjonal rådgiver med blant annet ansvar for å koordinere internasjonalt arbeid ved avdelingene ➤ Lett tilgjengelig og oversiktlig engelskspråklig studieinformasjon på hjemmesidene ➤ God informasjon til og oppfølging av studenter som vil ha utenlandsopphold, sikre at utenlandsopphold må inngå som integrert del av studiet ➤ Systematisk gjennomgang av relevante studier med sikte på engelskspråklige tilbud og andre tilbud til internasjonale studenter ➤ Gjennomgå avtaleporteføljen innenfor

de fagansatte	internasjonalt utdanningssamarbeid som ledd i det strategiske arbeidet
---------------	--

TABELL FOR STYRINGSPARAMETERE – VIRKSOMHETSMÅL 1.3

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2005	2006	2007	2008 (underveisrapportering)	2008 (plan for året)
Antall utvekslingsstudenter (ut- og innreisende)	73	86	148		150
Antall fremmedspråklige utdanningstilbud		9	9		10

Sektormål 2

Høgskolene skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid. Høgskolene har ansvar for utvikling av praktisk rettet forskning og utviklingsarbeid på sine fagområder. Høgskoler som kan tildele doktorgrad, har et særskilt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning innen de fagområder de tildeler doktorgrad

Virksomhetsmål 2.1

De statlige høgskolene skal medvirke til profesjonsrettet forskning, utviklingsarbeid, kompetanseutvikling og nyskapende virksomhet i regionene

Tiltaksplan for måloppnåelse	Tiltaksplan for å redusere risiko
<ul style="list-style-type: none">➤ Prioritere, legge til rette for og gjennomføre forskning og utviklingsarbeid knyttet til bachelor- og mastergradsutdanningene➤ Arbeide med framtidige PhD-satsinger innenfor kultur- og fagdidaktikk (lærerutdanning) og anvendt økologi (særlig regional relevans)➤ Bruke høgskolens stipendprogram, innsatsområdesatsning og rekrutteringsstipendiater til å fremme profesjonsrettet FoU, FoU med regionale perspektiver og internasjonalisering➤ Ved nyrekruttering prioritere faglig tilsatte med høy og relevant kompetanse➤ Søke eksterne midler til FoU,	<ul style="list-style-type: none">➤ Analysere og rette oppmerksomhet mot publiseringspraksiser i ulike fagmiljøer➤ Etablere tiltak for å beholde kritisk faglig kompetanse➤ Kommunisere med arbeids- og samfunnsliv om FoU- og kompetansebehov, utviklings- og samarbeidsmuligheter➤ Arrangere intern samling om søknader om eksterne midler➤ Bruke ressurs avsatt til UNISKA for å fremme søknader til Interreg➤ Vurdere å innføre belønningssystemer for publisering

<p>kompetanseutvikling og nyskaping (fra NFR, EU, andre offentlige og private kilder)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Gjennom faglig ledelse arbeide med å fremme en aktiv FoU-kultur og samarbeid med relevante miljøer ➤ Gjennom prosjektet <i>Bachelor i fokus</i> rette søkelys mot og fremme studentaktiv forskning ➤ FoU-utvalgets arbeid med kvalitet i FoU 	
--	--

* Omfatter skrevne bidrag i nasjonalt publiserte tidsskrift (følgende publikasjonskategorier i FORSKDOK: A 17, A 18, A 21, A 23, A 24, A 41, A 42, A 43, A 52, B 12, B 13, B 14), oppdragsrapporter i HHs egen rapportserie, foredrag/fagmøter/populærvitenskapelige gjesteforelesninger/radio/TV og kunstnerisk utviklingsarbeid.

TABELL FOR STYRINGSPARAMETERE – VIRKSOMHETSMÅL 2.1

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål 2008 (plan for året)
	2005	2006	2007	2008	
Publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	37,0:234,83 = 0,16	34,85:235,87 = 0,15	52,23:263= 0,19		0,20
NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	4 208 000:234,83 = 17 919	4 170 000:235,87 = 17 679	4 388 233:263 = 16 685		17 000
EU-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	3 945 000:234,83 = 16 799	3 358 000:235,87 = 14 236	3 434 374:263 = 13 058		13 000
Utteksling av ansatte via programavtaler	9	122*	84		80
Vitenskapelige konferanseinnlegg på nasjonale og internasjonale konferanser (egenprodusert)	122	97	152		150
Resultater innen faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og formidling (egenprodusert)	264**	252**	351**		350**

* DBH-tallene for 2006 har ved senere kontroll vist seg å være for høye, så tallet 122 som framkommer i DBH-tabell 3.4 for 2006 skulle vært lavere. Rutinene ved avdelingene ble innskjerpet da vi ble oppmerksomme på denne feilen, og innrapporteringen for 2007 er kvalitetssikret.

** Omfatter skrevne bidrag i nasjonalt publiserte tidsskrift (følgende publikasjonskategorier i FORSKDOK: A 17, A 18, A 21, A 23, A 24, A 41, A 42, A 43, A 52, B 12, B 13, B 14), oppdragsrapporter i HHs egen rapportserie, foredrag/fagmøter/populærvitenskapelige gjesteforelesninger/radio/TV og kunstnerisk utviklingsarbeid.

Virksomhetsmål 2.2

Høgskoler med forskerutdanning skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet, som er innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og i samfunnet for øvrig. Høgskoler som tildeles stipendiatstillinger skal sørge for god gjennomføring av forskerutdanningen

Tiltaksplan for måloppnåelse	Tiltaksplan for å redusere risiko
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fordele stipendiatstillinger til sterke forskningsmiljøer med intern veiledningskompetanse ➤ Arrangere samling i høgskolens doktorgradsstipendiatforum ➤ Arrangere samling for interne veiledere 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bruke og videreutvikle systemet for oppfølging av stipendiater gjennom doktorgradsløpet

TABELL FOR STYRINGSPARAMETERE – VIRKSOMHETSMÅL 2.2

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål 2008 (plan for året)
	2005	2006	2007	2008	
Antall uteksaminerte doktorgradskandidater per vitenskapelig årsverk	-	-	-		-
Antall disputaser (egenprodusert)	1	3	5		5
Gjennomstrømming i organisert doktorgradsutdanning (netto årsverk) (egenprodusert)	3,0	3,5	4,0		3,5

Sektormål 3

Høgskolene skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, og medvirke til innovasjon og verdiskapning basert på disse resultatene. Høgskolene skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten

Virksomhetsmål 3.1

Høgskolene skal gjennom formidling og deltagelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra FoU-virksomheten

Virksomhetsmål 3.2

Høgskolene skal medvirke til samfunns- og næringslivsutvikling gjennom innovasjon og verdiskapning

Tiltaksplan for måloppnåelse	Tiltaksplan for å redusere risiko
<ul style="list-style-type: none">➤ Oppmuntre til både brukerrettet og allmennrettet formidling av FoU-resultater, tematisere formidling på en fagdag➤ Videreutvikle positive holdninger til medarbeideres deltakelse i mediedebatten➤ Utvikle høgskolens nettsider slik at de formidler mer informasjon om høgskolens FoU-arbeid og -kompetanse➤ I ulike samarbeidsforum og i samarbeid med ulike eksterne aktører synliggjøre og bruke høgskolens egne FoU-resultater➤ Videreutvikle ulike formidlingspraksiser i tilknytning til Forskningsdagene	<ul style="list-style-type: none">➤ Ved interne stipendsøknader skal publiseringsplaner være en integrert del➤ Analysere og rette oppmerksomhet mot formidlingsresultater og -praksiser i ulike fagmiljøer➤ Vurdere å innføre belønningssystemer for formidling

TABELL FOR STYRINGSPARAMETERE – VIRKSOMHETSMÅL 3.2

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål 2008 (plan for året)
	2005	2006	2007	2008	
					
Omfang av eksternt finansiert virksomhet EFV	21 754 000	33 457 000	36 063 826		36 000 000
Mottatte forretningsidéer	0	1	0		0
Nyopprettede selskaper basert på mottatte forretningsidéer	0	0	0		0

Sektormål 4

Høgskolene skal ha en personal- og økonomiforvaltning som sikrer effektiv utnyttelse av ressursene.

Virksomhetsmål 4.1

Høgskolene skal føre en aktiv arbeidsgiverpolitikk som bidrar til å rekruttere og utvikle kompetanse som reflekterer institusjonens oppgaver og ansvarsområder.

Tiltaksplan for måloppnåelse:	Tiltaksplan for å redusere risiko:
<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle planer for kompetanse-sammensetning for de aktuelle fagmiljø, som legges til grunn for kunngjøringer/ rekruttering og utviklingstiltak • Aktiv bruk av medarbeidersamtale (eller liknende samtale) i kommunikasjon av utviklingsmuligheter • Samlet kompetanseutviklingsansvar hos de administrative fagdirektørene for de ansatte innen fagområdet, med ansvar for kompetanseplaner. • Lederutvikling, for å styrke aktiv faglig ledelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Øke antallet førstekompetente ved å rekruttere flere førstekompetente enn det er avgang førstekompetanse • Beholde eldre arbeidstakere med høy kompetanse ved (gjennom årlige seniorsamtaler) å tilrettelegge for bruk av individuelle tiltak (økt lønn, fridager med lønn). • Beholde sterkt internt stipendprogram. • Aktivt følge opp gode dr-gradstipendiater med sikte på intern stilling etter disputas. • Avsette midler til kompetanseutviklingstiltak for administrativt personale

TABELL FOR STYRINGSPARAMETERE – VIRKSOMHETSMÅL 4.1

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2005	2006	2007	2008	2008 (plan for året)
Andel første- stillinger av totalt antall undervisnings-, forsker- og	34,0% (74,1 / 217,9)	39,1% (84,3 / 216)	37,7 % (91/ 241,3)		38 %

formidlings- stillinger					
----------------------------	--	--	--	--	--

Virksomhetsmål 4.2
Høyskolene skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv

Tiltaksplan for måloppnåelse:	Tiltaksplan for å redusere risiko:
<ul style="list-style-type: none"> • Fornyet oppmerksomhet på likestilling, integrert med fokus på mangfolds- og antidiskrimineringsarbeid • Tilrettelegge for aktive lokale arbeidsmiljøutvalg • Gjennomføre arbeidsmiljøundersøkelser og følge opp med aktive tiltaksplaner for de områder som utpeker seg. • Legge til rette for helsefremmende aktiviteter • Følge aktivt opp sykmeldte • Benytte aktivt IA-virkemidler for tilrettelegging, slik at sykmeldte kan komme tilbake i arbeid • Handlingsplan for ivaretagelse av ytre miljø/miljøledelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Særskilt begrunnelse for innstilling av underrepresentert kjønn, jf HHS handlingsplan for likestilling • Institusjons- og avdelingsvise planer for likestilling og likebehandling (Herunder planer for inkludering av personer med innvandrerbakgrunn) • Rutiner og krav til den enkelte enhet der det etterspørres/ avkreves oppfølging av arbeidsmiljøundersøkelsene • Halvårlig rapportering ift helsefremmende aktiviteter. • Kursing av ledere – og rutiner for lederstøtte - i sykefraværsoppfølging og benyttelse av IA-virkemidler

TABELL FOR STYRINGSPARAMETERE – VIRKSOMHETSMÅL 4.2

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2005	2006	2007	2008	2008 (plan for året)
a) Andel kvinner, <u>totalt</u> og etter stillingskategori	54,0 %	55,7 %	55,8 %		55 %
Andel kvinner	24,8 %	26,8 %	27,2 %		26 %

professorer					
Andel kvinner førsteamanuenser	27,7 %	34,7 %	32,7 %		33 %
Andel kvinner førstelektor	44,9 %	48,5 %	50,6 %		50 %
Andel kvinner førstenivå og høyere samlet		38,9 %	39 %		39 %
b) Andel ansatte som trives godt eller meget godt på arbeids-plassen (egendefinert)*					90 %
c) sykefravær- prosent (egendefinert)	4,9	4,8	4,8		4,5

* Undersøkt ved gjennomført arbeidsmiljøundersøkelse

Virksomhetsmål 4.3

Høgskolen skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen med fokus på god intern kontroll og effektiv ressursforvaltning som tar hensyn til institusjonens strategiske prioriteringer

Tiltaksplan for måloppnåelse:	Tiltaksplan for å redusere risiko:
<ul style="list-style-type: none"> • Løpende tiltak for opplæring av ledere med økonomiansvar i forhold til å utøve forsvarlig økonomiforvaltning og god internkontroll • Revidere intern rapporteringsmal for økonomistyring for å sikre at ressursene forvaltes i samsvar med lover og regler. • Implementere økonomirapporteringer som skal bidra til optimal ressursforvaltning i HH. • Økonomirapport produseres hvert tertial og styrebehandles (3.rapporter) • Årsregnskapet produseres med 	<ul style="list-style-type: none"> • Løpende tiltak for å sikre rett kompetanse og tilstrekkelig kapasitet på økonomi- og internkontrollområdet • Påse at rutiner og retningslinjer ved forvaltning av EFV prosjekter overholdes og er i samsvar med effektiv ressursforvaltning • Utarbeide en kontrollplan for interne gjennomganger av kvaliteten på økonomidata, for å sikre effektiv ressursforvaltning.

<p>ledelseskomentarer og styrebehandles i løpet av februar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumenter en kontroll på at anbudsporsess er gjennomført i samsvar med offentlig regelverk for anskaffelse, og at anbudet er i samsvar med HH's ressursforvaltning. • Påse at virksomhetens oppdrag leveres innenfor budsjett året 01.01-31.12 • Kontroll av to enkelte utvalgte områder i regnskapet • Tiltak for å avdekke områder der det er behov for å utlyse anbudskonkurranse. (Kjøp av tjenester over kr. 500 000)
---	--

TABELL FOR STYRINGSPARAMETERE – VIRKSOMHETSMÅL 4.3

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2005	2006	2007	2008 (underveisrapportering)	2008 (plan for året)
1. Resultat EFV	85 000	4,557 mill	4,421 mill		+ 4 mill (omsetning 35 mill)
2. Øk. rapportering til styret	1	3	3		4. ganger
3. Gjennomføre interne kontroller på økonomidata jfr øk.regelverkets §14	X	X	2		2
4. Nødvendig antall anbudsrunder gjennomføres innenfor offentlig regelverk for anskaffelser		4	5		5